

Motrišta

Nalazimo se u vremenu, kad će se još jedamput dokazati naša ljubav prema Hrvatskoj. Jučerašnja propovijed taknula je delikatnu nit onog što je u srcu svakog bića: biti radostan u svojoj tuzi. Jer Evanđelje je dobra vijest, koja nas prožima iz dana u dan, iz bola u bol, jer Spasenje je pred nama u nadi, vjeri i ljubavi prema ljudima dobre volje. U tom svijetlu, radujemo se i u tužnim događajima što nas pogađaju kao narod. Jer ako smo imali zagovornika u našem državotvorstvu u Predsjedniku dr. Franji Tuđmanu, koliko jači i moćniji ćemo biti s našim umrlim Predsjednikom koji se preselio u vječnost, među ostale zagovornike naše buduće sudbine. Utvrđeno jest, ne samo po pristašama Hrvatske Države, nego i surovim protivnicima, da je osvajanje Republike Hrvatske došlo kao čudo, protiv volje gotovo cijelog svijeta, protiv predviđanja velikih i moćnih, protiv velikosrpske armade što je važila kao treća, četvrta vojna sila u Europi. Nitko od suvremenika nije se niti približio dr. Tuđmanu, po racionalnosti, povijesnom saznanju i prosudbi kolapsa komunizma, te analitičkom duhu predvodnika, najprije novostvorene političke strukture, Hrvatske demokratske zajednice, a potom kroz dva predsjednička mandata u vođenju nove, nezavisne i demokratske Republike Hrvatske.

Mnogo puta se konstatalo: da nije bilo hrvatske dijaspor, ne bi bilo niti slobodne Hrvatske. Mnogo puta je utvrđeno KAKO JE SVE ZAPOČELO OVDJE, U NAŠIM TORONTSKIM LOKALITETIMA. Činjenica je, da je jedan od prvih susreta s hrvatskim poslovnim ljudima i dr. Tuđmanom bio u našoj misisaškoj župnoj dvorani, i da je tu došlo do neočekivane suradnje. Ako treba upisivati datume i događaje u kronici prošlih dana, onda treba upisivati i Mississaugu, koja je najbrojnija župa u Kanadi.

Nitko tako genijalno nije iskoristio svoje posjete hrvatskim zajednicama u svijetu, kao što su to bile posjete Kanadi dr. Franje Tuđmana, u godinama 1987., 1988., i 1990. Bio je to socijalni eksperiment u kojem su dr. Tuđmanove teze mogle biti isprobane s jednom dinamičnom zajednicom, gdje su kojekakva povijesna iskustva bila zastupljena kroz mnogostruka politička mišljenja i različite ideologije. Zato je dr. Tuđman mogao postaviti tezu o nacionalnom pomirenju i proklamirati pobjedonosnu formulu Starčevićevog državotvorstva, Radićevog republikanstva, te Hebrangovog lijevog socijalnog programa. U tim trim komponentama ulivena je snaga i samopovjerenje u hrvatskog čovjeka, te je istaknuto da su i hrvatski nacionalisti, ustaše, makar u ratu na suprotnim pozicijama, dali svoj zalag i žrtvu za ostvarenje Države, kao zajedničke zamisli cijelog hrvatskog naroda. Dr. Tuđmanu rese odlike: strpljenje, mudrost, procjenjivanje povijesnih paralela, jer se kaže "tko od svoje povijesti ne uči, taj je sklon ponoviti svoje pogreške". Hrvatski narod si to više nije mogao dozvoliti. Nije smio pogriješiti. I zato je dr. Tuđman izabrao put koji nije vodio na Drinu, koji nije išao u Zemun, a niti na Srijem, Banat i Bačku, Boku Kotorsku, i ostale tradicionalne hrvatske zemlje, jer je itekako dobro znao, stvorimo li takvu raširenu državu, Hrvati će u njoj biti populacijska manjina. Zato je bilo toliko važno da povijesna koljevka hrvatskog kraljevstva postane dio najautohtonije Hrvatske, te je kroz Bljesak i Oluju, pobijedila vojna taktika jedne snažne i nepobjedive vojske i policije, a ne, što se moglo očekivati, partizanska taktika iz vremena "tamnice naroda". "Jugoslavenska narodna armija", ta posrbljena vojska za srpske imperijalne apetite, doživjela je potpuni poraz od hrvatske oslobodilačke vojske. Dvojica pokojnika, Gojko Šušak, bivši ministar obrane, i dr. Franjo Tuđman stvorili su pobjedničku vojsku, koja je u mogućnosti obraniti tekovine Domovinskog rata i rezultate kojekakvih mirovnih dogovora.

Hrvatska i njen Predsjednik, osim svega, postali su simboli malobrojnim narodima u njihovoj borbi za slobodu, nezavisnost i suverenost. Od malobrojnih naroda i država stvara se ideja mira, nenapadanja i dobronamjerne suradnje. U velikim narodima još uvijek bukti ideja gospodarenja, osvajanja i vršenja pritisaka u smislu da se uništi individualnost različitih kultura, navika i tradicije. Velike države žele nasilnu globalizaciju, što je novi oblik imperijalizma, samo ovaj puta obučen u tobožnjoj "borbi" za ljudska prava, za brisanje granica, transnacionalni monopol i gospodarstvo, dakako onih sila koji su pod grabilačkim povijesnim okolnostima nakupili ogromno bogatstvo. Predsjednik dr. Franjo Tuđman znao je izbjeći svim zankama što su postavljene pred Hrvatsku. On je znao svoju zadaću. Kao povjesničar znao je predvidjeti scenarij o apetitima nad poželjnosti Lijepe naše. Mnogo puta sam napravila usporedbu, kako se lijepa žena može obraniti od napasnika. Nikako simpatičnim smiješkom, ili ljubaznom konverzacijom. U tom smislu treba se obraniti i lijepa zemlja. Hrvatska treba negovati jednu hladnoću prema strancu, jer će nas stranci uvijek porobljavati. Ako išta možemo naučiti od našeg pokojnog Predsjednika, onda to mora ostati na razini naših odnosa prema strancima. Stranac ne donosi nikakvo dobro, oni nas uvijek žele porobiti, baciti u zlo, smrt i stradanje. I tu postoji mali broj iznimaka. Povijesno, kroz Hrvatsku je protutnjalo 38 osvajačkih armija.

Zato je naš Predsjednik bio i ostao tako neomiljen u stranim medijima. Pogledajmo samo naše lokalne novine, The Toronto Star, The Globe and Mail, i ostale. Doslovno zadnjeg autentičnog borca protiv njemačkog nacizma i talijanskog fašizma proglašavaju "diktatorom", "autokratom", "Staljinistički krojenim političarom", i ostalim bljuzgarijama. Zapravo, dr. Tuđman je bio velikan čije razine nikakvi Mitterani, Carringtoni, Oweni, Kissingeri, Eagleburgeri, Bushevi, Majori, De Michelisi, Van den Broeck i Kleini ni izbliza neće doseći. Oni su bili i ostali mediokriteti jednog krvoločnog stoljeća bez morala, koje civilizacija trećeg milenija neće blago suditi. Hrvatska, i spomen dr. Franje Tuđmana živjet će u vječnosti Hrvatske, u pobjedi dobra nad zlim.

Neka mu je vječna hvala i slava.

Počivao u miru, laka mu i blagoslovljena bila hrvatska zemljica.

Višnja Geoheli

Govor sa komemoracije dr. Franji Tuđmanu, Mississauga, 13. prosinca 1999. g.

Cijena: \$2.00

Dvobroj 48/49 - 15. XII, 1999

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte u ovom broju

- **Oproštaj s
Predsjednikom**
- **Poslije pokopa
Predsjednika**
- **Izbori**
- **Pred Haagom
konačno i Bošnjaci**
- **UN van iz
Prevlake**
- **Božić u Hrvata**
- **Lijepom našom**
- **Motrišta**

**Posljednji pozdrav Dr. Franji Tuđmanu,
Predsjedniku Republike Hrvatske**

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Damir Borovčak, Višnja Geoheli,
Drago Geoheli, Dr. Darko Desaty,
Jozo Mišetić, Slavko Butković,
Ivica Puhalo, dr. Mladen Seidl,
Mira Pezer, Miljenko Čapar

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053
Fax :
(905) 738 - 9853

**Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :**
\$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.

Pretplata na "ISKRU" može se
učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates for 1999.

1/4 page - \$ 100.00 per issue
+ 20 gratis issues
\$ 1,000.00 yearly
\$ 500.00/six months
1/3 page \$ 50.00 per issue
+ 15 gratis issues
\$ 600.00 yearly
\$ 300.00 /six months
1/8 page (business card)
\$ 25.00 per issue
+ 10 gratis issues
\$ 500.00 yearly

Advertising is payable in advance.
Oglasi se plaćaju unaprijed.

"Hrvatska ISKRA" Dvobroj 48/49, 15. prosinac 1999

Sadržaj

Pismo urednice.....	2	Lijepom našom.....	30-32
Damir Borovčak "Hello Toronto-ovdje Zagreb.....	3	Kultura.....	33-34
Oproštaj s Predsjednikom.....		Orfej hrvatske pjesme, D. Tadijanovic.....	35
dr. Franjom Tuđmanom.....	3-6	Događaji naše zajednice.....	36-39
Izbori u Hrvatskoj.....	7-10	Ivica Puhalo, Zaželimo Hrvatskoj sreću u	
Američki obavještajci sjede u IRI-ju.....	11	novom tisuclicu.....	40
Reakcije na napise o američkim obavještajcima u		Vaša pisma.....	41-42
IRI-ju.....	12	Vaše zdravlje.....	43
Priopćenje ureda za Nacionalnu sigurnost.....	13	Motrišta.....	44
Gospodarstvo.....	14-16		
Dušan Bursac optužio čelnike tzv. "krajine".....	17		
Vijesta iz Hague-a.....	18		
Govor akademika Vlatka Pavletica na oproštaju			
od hrvatskog Predsjednika.....	19		
Vremelov.....	19		
Razne manje vijesti.....	20		
V. Goss- Hrvatski će studenti proučavati			
iseljenički tisak.....	21		
Mojim očima (i srcem).....	22		
Božić.....	23-28		
Dobro došli u grad Samobor.....	29		

 Urednica piše :

Ovih dana oprostili smo se od prvog predsjednika Republike Hrvatske, dr. Franje Tuđmana. Svih nas je pogodila ova žalosna vijest – naša zajednica ovdje u Torontu i u Mississaugi kao da se povukla u sebe i svoju tugu. Svatko od nas ovih dana razmišlja o Predsjedniku i koliko on znači za nas, za Hrvatsku i svatko je od nas svjestan da smo 11. prosinca izgubili čovjeka koji je ostvario snove mnogih – čovjeka čije će ime biti zapisano na zlatnim stranicama povijesnih knjiga o Hrvatskoj. Malo je reći – hvala Vam, gospodine Predsjedniče, no u nedostatku nečeg jačeg, boljeg – od srca Vam hvala gospodine Predsjedniče na najvećem daru koji je ikada mogao dati Hrvatima – hvala Vam za ispunjeni san o samostalnoj, neovisnoj i demokratskoj Republici Hrvatsku, i neka Vam je laka hrvatska zemlja.

Iako nam je svima teško pri srcu, moramo dalje, i kako su naši svećenici rekli ove nedjelje na sv. misi – veselimo se u tuzi – pred nama je Božić, najdraže vrijeme godine. Počele su već pristizati čestitke od mnogih, no u HRVATSKOJ ISKRI nema mjesta za objavljivanje, no neke od njih zanimati će vas sve. Došla je čestitka od obitelji Taras, i malog Filipa, koji će, zahvaljujući dobroti obitelji Pezer (gosp. Pezer je odnio kofer sa stvarima za Filipa i njegove) znati da svi mi mislimo na njega. Posebno su na Filipa mislili Fond Slavonija i poslali mu \$ 200.00, kao i gđa. Agata Wozny (\$ 50.00), kao i oni koji su mu poslali sitne poklone. Filip i njegovi dobivaju HRVATSKU ISKRU redovno, pa im ja, u ime svih nas, želim sve najbolje, čestit Božić, i najsretniju, zdraviju Novu godinu.

Mnogo dobrih želja svakako ovih dana idu gosp. Čarliju Doriću za njegov 95-ti rođendan – Čarli, sve najbolje! Posebne želje su za Tonija Šemrova, koji isto tako treba naše najbolje želje ovih dana. Posebno pozdravljam našeg prijatelja gosp. Antu Ljubasa u u, kao i sve one druge, koji su se javljali ovih dana s najboljim željama.

Ovaj broj HRVATSKE ISKRE je dvobroj – kako je Božić pred nama, a kratko iza toga Nova godina, odlučili smo da će ovaj broj biti dvobroj – dakle, košta \$ 2.00 (pa ako netko od vas plati samo \$1.00, dodajte još \$1.00), a ima 44 strane! Stavili smo mnogo zanimljivih stvari i nadamo se da ćete biti zadovoljni.

Na kraju ove godine, to jest – ovog stoljeća, željela bih se zahvaliti svakome od vas tko je sudjelovao u ovim našim novinama, koje, eto, nisu savršene (daleko su od savršenstva), ali izgleda da su potrebne i drage našoj zajednici. Hvala svakome suradniku na svakoj pomoći. Posebna hvala radio postaji "Zvuci Hrvatske" na silnoj pomoći – hvala vam, prijatelji! Svakome sponzoru najdublja hvala za svako ohrabrenje, a vama dragi čitatelji – velika, velika hvala na podršci, koju ste pružili HRVATSKOJ ISKRI kad nam je trebalo. I – vidimo se u sljedećem stoljeću, oko 15. siječnja 2000. godine!

Našem Predsjedniku dr. Franji Tuđmanu, posljednji pozdrav!

Valentina

Vaše zdravlje

Prirodna ljekarna:

ČAJ OD ŠIPKA PIJTE TIJEKOM CIJELE ZIME KAO PREVENCIJU OD PREHLADA

Šipak izraste u 2-3 metara visok grm s mnogo povinutih i visokih grana. Po čitavom grmu su oštre i prema dolje savijene bodljike. Listovi su neparno perasti, oštro nazubljeni. Cvjetovi su gotovo bijele boje, a plodovi – šipak – jajastog su oblika i svjetlocrvene boje. Plodovi sadrže velik broj tvrdih sjemenki.

Šipak raste po sunčanim rubovima šuma, iz putove i ograde. Cvjetovi su ugodnog mirisa, a usplode ploda je kiselkasta okusa i blago steže.

Vrijeme cvatnje

Od šestoga do sedmoga mjeseca, a vrijeme sazrijevanja plodova od sredine rujna. Plodovi se sakupljaju u jesen i suše na temperaturi do 50 stupnjeva Celzijevih da zadrže svoju prirodnu boju.

Ljekovite (djelotvorne) tvari

Ljekoviti dijelovi biljke su plodovi – Cynosbati fructus. Sadržuje visoko vrijedan vitamin C, voćne kiseline, pektin, vanilin, željezo i dr. Vitamin C se pri kuhanju ne uništava kao kod drugih čajeva. U šipkovoj marmeladi i šipkovu vinu ustanovljeno je da i nakon godinu dana u njima ostaje još jedna četvrtina vitamina C.

Ljekovito djelovanje

Zbog obilja vitamina C i drugih vitamina i minerala, čaj od šipka veoma je ljekovit i daje nam otpornost prema mnogim raznim bolestima. Trebale bi ga piti starije osobe čiji probavni organi ne upijaju dovoljno vitamina C. Zbog voćnih kiselina i pektina šipak je blagi purgativ, tj. blago sredstvo za pospješivanje stolice. To ujedno znači da šipkovim čajem možemo u proljeće provesti za naš organizam veoma zdravo – proljetno čišćenje organa.

Prodaje se kuća u Zagrebu

U najstrožem centru Zagreba, pokraj Jelačićevog trga i Katedrale, prodaje se kuća (vidi sliku) tlocrtno površine cca 600m². U toj je kući nekada bio poznati restaurant i svratište. Danas se može poslovni prostor koristiti u različite svrhe, a gornja etaža i tavan kao uredski i stambeni prostor.

Za detaljnije informacije obratite se na adresu:

Drago Hranilović 011-385-1481-6065 (Zagreb)
Vlaška ul 9, Zagreb, Croatia

Ili na: Vladimir Kovačević
54 Glenvale Blvd.

Toronto, Ont. M4G 2V1, Tel@416) 487-0435

**Na kraju godine –
veliko hvala svima!**

Kod majki koje doje, vitamin C prelazi u mlijeko i dobro utječe na razvoj dojenčeta. Čaj od šipka, šipkov pekmez i drugi proizvodi na bazi šipka otklanjaju proljetni umor, mlitavost, bljedocu, pročišćavaju krv i potiču mokrenje. Zbog ovog zadnjeg (diuretskog) djelovanja čaj od šipka preporuča se kod gihta, reume, bubrenog pijeska i bubrežnih kamenaca. I to ne samo kao preventiva, već i u terapijske svrhe. Za predstojeće zimske mjesece kada se javljaju česte prehlade i povišena temperatura, važno je napomenuti da šipkov čaj treba piti preventivno kroz cijelu godinu. Kod bolesti s povišenom temperaturom dolazi do manjka C vitamina u organizmu, pa ga šipkom djelomično nadomještamo.

Zanimljivosti iz povijesti

Nalazi u švicarskim sojenicama pokazuju da je šipak kao pekmez već u kamenom dobu bio poznat i obiljubljen. Ljekovitost se spominje u Eddi – djelima staroislandske književnosti i mitologije. 100 g šipka ima jednaku vrijednost kao 1 kilogram limuna! Ako se kod mnogih biljaka nalazi veza s mitologijom, tada to ukazuje da se čovjek u svoje tisućgodišnjem nastojanju da istraži prirodu oko sebe, nije ni s jednom tvorevinom prirode toliko bavio kao s biljkama.

Za zimu priredite sljedeću mješavinu:

Recept: 250 g šipka, 200 g lime

Na jednu litru hladne vode dodati dvije žlice ove čajne mješavine. Lagano kuhati pet minuta, procijediti nakon što je čaj stajao pola sata. Dodati med i sok od jednog limuna. Piti svaki dan 2-3 šalice toplog čaja. (Jutarnji list)

Ujedno koristim priliku da Tebi i Tvojima zaželim sretan Božić i uspješnu Novu godinu.

Uz prijateljske pozdrave,
Dr. Mladen Seidl

Što osjeća obični čovjek u Pakracu nakon rata?

Upućujem otvoreno pismo g. Poncetu i Misiji OEES-a u Hrvatskoj. Pratim pozorno Vaša izvješća o Hrvatskoj, koja su uglavnom više-manje negativna. Ja sam pakrački zet, jer supruga mi je iz Pakraca, i iako 40 godina živimo u Poreču (Istra), svoje veze s tim gradom nisam prekinuo. Kakvo je raspoloženje prema četničkom agresoru među malim običnim ljudima - lako se sada može vidjeti u Pakracu na svačkom mjestu.

Kako sam ja jedan iz starije generacije ljudi (rođen sam 1933.), gosp. Poncet, želim Vas podsjetiti na držanje Francuza. Dvadeset godina trebalo je Francuzima da oprostite Nijemcima za sva stradanja u Drugom svjetskom ratu. I danas u Poreču kada su u ponekom hotelu zajedno Nijemci i Francuzi, ovi drugi nerado ili nikako ne sjede blizu onih prvih, ne zaboravljajući povijest. Još jedan primjer, nakon napada Japanaca na Pearl Harbour na Havajima, tisuću kilometara udaljenih od SAD, Amerikanci su naprosto "getoizirali" u svojoj zemlji sve Japance, držeći ih na oku više godina.

Sada Vi, g. Poncet, tražite da se pod hitno vrati sve srpsko stanovništvo u Hrvatsku. Tobože, to su sve hrvatski državljani. Naime, dobili su hrvatske domovnice u Podunavlju koje im je dijelio Amerikanac Jack Klein. Došli ste g. Poncet kasnije u Hrvatsku pa možda ne znate tko je bio agresor na Hrvatsku. Traži se za sve Srbe abolicija, traži se oprost i - zaborav. Zar nije naivno tražiti od hrvatskog čovjeka - zaborav? Zar zaboraviti 20.000 ubijenih, zar zaboraviti stotine tisuća protjeranih za svojih ognjišta, zar zaboraviti tisuće i tisuće spaljenih domova? Zar zaboraviti ubijene u Vukovaru, Pakracu, Škabrnji? Običan sam čovjek, bio sam u Pakracu i vidio da posljedice rata nitko ne želi zaboraviti. Dodajte Vi živjeti s tim ljudima, pa da osjetite njihove osjećaje. Političari mogu i moraju sjediti jedni pored drugih, ali mislim da je važno i što misli običan čovjek.

Vladimir Potočnik, Poreč

Dragi prijatelji,

Upravo se završila emisija "Knjiga snimanja" na 1. programu HRT-a. Tri eminentne osobe hrvatskog javnog života, plus predsjednik HSK, raspravljale su o mogućem sudjelovanju Hrvata izvan Republike Hrvatske u predstojećim izborima. Govorilo se o (ne)mogućnosti glasanja, o modalitetima i udaljenostima, o pokoljima vanhrvatskih Hrvata, o Hrvatima koji "se trude da nauče bar koju riječ hrvatski..." Bilo je i predizborne (stranačke) kampanje.

Bilo je govora o mnogo čemu, ali o jednom nije: autohtonim Hrvatima oko Hrvatske koji nisu "reminescentni", već egzistencijalni Hrvati, Hrvati koji misle, govore i pišu hrvatski, jednom riječju o Hrvatima koji se od prosječnog "hrvatskog Hrvata" razlikuju samo po moneti u džepu, odoru koju nose za vojnog roka i - pritiscima odnarođjavanja kojima su izloženi.

Slušajući svu trojicu sudionika emisije, prateći njihova razmišljanja i nastojeći shvatiti njihovu političku viziju, dolazim do zaključka da sva trojica hrvatski etnički teritorij sužavaju ne u NDH-kategorije, niti u viziju banske Hrvatske pred II. svj. ratom, već na još manje i uže. U njihovom mentalnom sklopu trojedina kraljevina (Hrvatska-Slavonija-Dalmacija) danas su domovinska - BiH-emigrantska Hrvatska, bez 350 - 400.000 Hrvata Austrije, Mađarske, Vojvodine, Rumunjske, Kosova (da, i Kosova!), Boske Kotorske, Molisea, Trsta, Slovenije... Unatoč činjenici da su Srijem i Boka Kotorska još za našega života pripadali hrvatskom državnom teritoriju! Poštujem postojeće državne granice. Ali ako pristanemo (a sudionici današnje emisije šutke na to pristaju) na podudarnost etničkog prostora s državnim teritorijem, s malim popustom prema BiH (u kojem se "B" piše malim "b"), onda se pitam zašto se borimo za svoj nacionalni identitet i prava izvan RH-BiH-a? Ja znam zašto se borimo: borimo se, jer imamo povijesno iskustvo da su države, vladari i ideologije prolazne pojave, a mi trajemo svoji na svome.

Zamislite, molim Vas, kako se osjećamo mi autohtoni Hrvati, kada s jedne strane na TV gledamo kako ozbiljni pretendenti na zastupstvo vanhrvatskih Hrvata u Hrvatskom državnom saboru ni jednom jedinom riječju nas ne spominju, a s druge strane nam SECI (South European Cooperation Initiative) i Pakt o stabilnosti jugoistočne Europe nude nestanak granica prema matičnom narodu! Što mislite, koja je politička opcija u našem interesu: prešućivanje (praktično odbacivanje!) od strane budućih saborskih zastupnika ili mogućnost nadvladavanja granice prema matičnomu narodu? Je li u našem interesu politika koja smatra da su nam dosta folklorne skupine i ružarijska društva, ili ona koja prihvaća politički subjektivitet naše nacionalne zajednice sa svim posljedicama koje iz toga slijede?

Razočaran današnjom emisijom konstatiram niti jedan od trojice sudionika emisije ne bi trebao biti izabran. Od zastupnika 11. izborne liste za Hrvatski državni sabor mora se tražiti daleko, daleko više.

Mr. Bela Tonković, Predsjednik DSHV, Vojvodina

Damir Borovčak: "Hello Toronto - ovdje Zagreb"

Smrt Predsjednika

Prije pokopa

Posljednji susret Predsjednika Republike Hrvatske Dr. Franje Tuđmana s poglavarom neke druge zemlje bio je sa Svetim Ocem Ivanom Pavlom II. u Vatikanu krajem listopada ove godine, u prigodi otvaranja hrvatske izložbe "Hrvati-povijest, kultura i kršćanstvo". Posljednji javni domovinski čin hrvatskog poglavara bio je posjet Medvedgradu i odavanje počasti palima za domovinu na dan Svih Svetih. Prigodom oba ta događaja, naš je Predsjednik kao i uvijek, to radio s osjećajem državničke obaveze i dužnosti, koju je nadredio svojoj bolesti. U ova oba događaja povezana je simbolika njegova izgaranja i vjere za Hrvatsku.

Već poslijepodne na dan Svih Svetih završava u bolnici, a nakon 40 dana iscrpljujuće bitke za život, odlazi i ostavlja nam svoje najveće djelo - slobodnu, samobitnu, demokratsku i priznatu Državu Hrvatsku.

S tom spoznajom, promatrali smo još uvijek s nevjericom, kolonu vozila s mrtvim tijelom Predsjednika Republike Hrvatske Dr. Franje Tuđmana na svom putu iz Kliničke bolnice Dubrava do Predsjedničkih dvora. U to vrijeme oglasila su se velika zvona prvostolnice sa Kaptola i druga crkvena zvona u Zagrebu. Te subote 11. prosinca, tužna kolona prošla je kroz grad s Predsjednikom koji će zauvijek ostati trajno upisan u hrvatsku povijest. Kolona je prolazila ulicama, a građani su muklom tišinom i s vidljivom tugom i boli na licima odavali posljednju počast najvećem sinu hrvatskog naroda u posljednjih devet stoljeća. Dostojanstven ispraćaj građana glavnoga grada Hrvatske svojem voljenom Predsjedniku, nastavlja se zatim 40 satnim danonoćnim obilaskom Predsjednikova odra u Predsjedničkim dvorima. Biti će to vikend tišine i bdijenja na Pantovčaku, ali i u cijeloj Hrvatskoj. Zagrepčani i građani ostalih dijelova Hrvatske kontinuirano prostižu odati posljednju počast svome Predsjedniku. Uz odar prekrit hrvatskim državnim stijegom, stalno se smjenjuju počasne straže iz raznih krajeva Hrvatske. Ispred odra oslonjen posve običan drveni pogrebni križ na kojem stoji Dr. Franjo Tuđman 1922-1999. Desno od odra velika Predsjednikova fotografija. Uz odar sva ordenja koja je Predsjednik za života primio. Mimohod u dvorani kreće se u potpunoj tišini. Mnogi u mimohodu pri posljednjem susretu s Predsjednikom ne mogu sustegnuti suze i osjećaj boli. Pokazuje se visoka svijest i savijest poradi velikog gubitka. Dostojanstveno se pokazuje ljubav prema čovjeku i Predsjedniku koji je slovio kao čvrsta i stroga osoba, ali i kao pravi otac Domovine. Umro je utemeljitelj samostalne i samobitne Republike Hrvatske, sanjane vjekovima, ostvarivši sva svoja obećanja o suverenosti hrvatskog naroda. Njegovi građani odaju mu posljednju počast. Potvrđuju da velikim gubitkom Predsjednika ne žele izgubiti i njegovo životno djelo - "Imamo Hrvatsku!"

PRETVRDI TUĐMAN?

Na groblju Mirogoj odmah iza crkve Krista Kralja započelo je iskopavanje posljednjeg počivališta. Radi se upravo u ove subotnje večernje sate, što potvrđuje neistinost svih zlonamjernih inozemnih i domaćih ranijih informacija, koje su kalkulirale s vremenom i datumom smrti prvog Predsjednika samostalne Republike Hrvatske.

Bilo je tu raznih domaćih i uvoznih špekulacija u svezi predstojećih izbora za Sabor. U posebnom izdanju Vjesnika 11.12.'99, glavni urednik Nenad Ivanković piše: "Za Tuđmana je svehrvatska pomirba bila svetinja, ali mu nije uvijek lako padala. Znao je reći da je morao zbog Hrvatske i njene budućnosti surađivati s ljudima s kojima inače ne bi ni kavu popio."

Oproštaj s Predsjednikom u Zagrebu

Glavni urednik Branko Tuđen u Večernjem listu će isti dan napisati: "Mislim da je bio duboko razočaran odnosom koji je SAD imao prema njemu. Smatrao je da je vojnim akcijama 1995. g., uz ostalo, spašavao obraze najjačih kapitalističkih država svijeta, a one su mu za uzvrat pred kraj života okrenule leđa..." Čak i kad mu se smrt već posve približila, na Zapadu su, osim nekoliko Clintonovih kurtoaznih rečenica u Carigradu ostali ravnodušni (...). Činilo se da je Tuđman pretvrd, počesto i autoritativan, ali da nije bilo takvog Tuđmana, možda Hrvati nikada ne bi stvorili državu." I na kraju Tuđen zaključuje: "Nisam pesimist, ali bez obzira na to što mislili o njemu, meni se čini da će još 'Hrvatska poželjeti Tuđmana, ali Tuđmana biti neće'."

BUDUĆNOST BEZ TUĐMANA

Prve neke reakcije stranih novinskih agencija i komentatori nekih medija kao da potvrđuju ovu bojazan. Tako u svojoj izjavi sućuti (?) Javier Solana, glavni tajnik NATO snaga u Europi, govori o Hrvatskoj u kontekstu Balkana i jugoistočne Europe! Neki francuski komentatori, a jednim dijelom i BBC, govore negativno o liku i životnom djelu mrtvog Predsjednika. Glasnogovornik Bijele kuće govori o demokraciji i želji za pomoć Amerike u tom smislu. Poznato je kakva demokracija i kome se nudi za predstojeće parlamentarne izbore. Naime zna se već od ranije da američka politika ne smatra legalno izabranu vlast u Hrvatskoj demokratskom, te se tvrdi da u Hrvatskoj nema dovoljno medijske slobode. Sve to pripisivalo se predsjedniku Tuđmanu i njegovoj politici hrvatskog suvereniteta.

Ustvari još nismo Predsjednika ni pokopali, već se pokazuje pravo lice interesa Zapadne politike. U ovom povijesnom trenutku, hrvatski je narod pokazao koliko voli Predsjednika koji je znao hrvatski državotvorni san pretvoriti u stvarnost.

Nadajmo se da ćemo tako na predstojećim izborima, kako onim za zastupnički dom Hrvatskog državnog Sabora, tako i za one predsjedničke, znati ponovno prepoznati pravu ponudu za iskrenu opciju suverene Hrvatske. U svakom slučaju opet su potrebni hrabri, čvrsti i pragmatični političari. Trebat će naime znati i htjeti pregarati za interese i očuvanje samostalne Hrvatske, za

Nastavak na str. 4

u novom mileniju

dobro svima

Veleposlanstvo Republike Hrvatske Ottawa

229 Chapel Street, Ottawa, Ontario K1N 7Y6
Tel: 1(613)562-7820 Fax:1(613) 562-7821

Ottawa, 11. prosinca 1999.

Svim Hrvaticama i Hrvatima,
hrvatskim župama, prosvjetnim, kulturnim, političkim, sportskim
i drugim udrugama,
svim hrvatskim glasilima u Kanadi

Drage Hrvatice i Hrvati,

U dubokoj boli javljamo Vam tužnu vijest da je u kasnim večernjim satima u petak, 10. prosinca 1999. godine, u Zagrebu pre-stalo kucati srce našeg dragog, prvog predsjednika samostalne, neovisne i suverene hrvatske države, dr. Franje Tuđmana.

Veleposlanstvo zahvaljuje hrvatskom svećenstvu i iseljeništvu te svim hrvatskim prijateljima na izrazima sućuti. Hrvatskim župama i udrugama predlažemo da uz sv. misu zadušnicu za preminulog Predsjednika organiziraju i potpisivanje knjige žalosti te da je potom prosljede u Zagreb.

Sve koji se žele upisati u službenu knjigu žalosti u Veleposlanstvu Republike Hrvatske, 229 Chapel Street, Ottawa, izvješćujemo da to mogu učiniti u sljedećem razdoblju:

- nedjelja, 12. prosinca, od 09.00 do 18.00 h;
- ponedjeljak, 13. prosinca, od 09.00 do 21.00 h;
- utorak, 14. prosinca, od 09.00 do 21.00 h.

U ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Kanadi i u svoje osobno ime izražavam svima Vama i čitavom hrvatskom narodu izraze najdublje sućuti zbog nenadoknadivog gubitka velikog državnika, povjesničara i čovjeka, koji je našao trajno i neizbrisivo mjesto u hrvatskoj i svjetskoj povijesti i u svakom hrvatskom srcu. Neku mu Gospodin udijeli pokoj vječni i neka mu je vječna slava i hvala.

Vaš,

Andrija Jakovčević
Veleposlanik

Ispraćaj Predsjednika na prolazu Zrinjercem Zagreb, 11.12.1999. subota u 11,40 sati

Kolona vozila s mrtvim tijelom Predsjednika Republike Hrvatske Dr. Franje Tuđmana na svom putu iz Kliničke bolnice Dubrava do Predsjedničkih dvora, točno u 11.40 sati prošla je južnom stranom Zrinjevca.

Kolonu su predvodila vozila hrvatske policije, zatim vozilo s kamerom HRT-a. Počasna predsjednička pratnja policije na motorkotačima bila je ispred i sa strane pogrebničkog vozila u kojem se nalazio lijes s tijelom Predsjednika. U vozilu uz vozača vidio se Predsjednikov pobočni general Krešimir Kašmar.

U pratnji iza vozila s Predsjednikom nalazila su se vozila hrvatskih dužnosnika. Kolona je prolazila u potpunoj tišini, a građani Zagreba s obje strane Zrinjskog trga u mukloj tišini i s vidljivom tugom i boli na licima odavali su posljednju počast

**Sa sprovoda hrvatskom Predsjedniku
dr. Franji Tuđmanu**

najvećemu sinu hrvatskog naroda u posljednjih devet soljeća.

Bolan i dostojanstven ispraćaj građana glavnoga grada Hrvatske svojem voljenom Predsjedniku, nastaviti će se danas u 13,00 sati kada će biti moguć obilazak Predsjednikova odra u Predsjedničkim dvorima sve do ponedjeljka prije polaska na njegovu posljednje počivalište na Mirogoju. Pokop će biti u 14,00 sati.

Neka mu je vječna čast, i hvala. Počivao u miru Božjem !

Obavijest prema viđenom,
Damir Borovčak

**Pri potpisivanju u knjigu žalosti u uredu HDZ-a
Mississauga**

Nastavk sa str. 3

slobodu od Balkana, stranih suflera i financijera kvazi-demokracije. Nalazimo se na povijesnom raskrižju, magle ovaj puta ne bi trebalo biti, ali političke bitke za nezavisnost i samobitnost Hrvatske čini se ipak tek predstoje.

Zagreb, 12. prosinca.1999.

“HRVATSKA ISKRA” - Dvobroj 48/49, 15. XII, 1999

Vaša pisma

Poštovana gospođa Krčmar,

2. prosinca. 1999.

Duboko nas je potreslo pismo koje Vam je napisala gđica. Ljerka Lukić. Godinama čitam novine, gdje se mogu naći sve vrste kritika i pohvala, no ovakovo pisanje je nezamislivo u kulturnom svijetu u kojem živimo.

Kao odgovor na njeno pismo molim Vas da me pretplatite na “HRVATSKU ISKRU” koju čitam od samog njenog početka, kao i prijašnji “Cirkular” od pok. ing. Mekinde.

Svakom novom broju “HRVATSKE ISKRE” se unaprijed veselimo i sa velikim interesom i zadovoljstvom čitamo svaki komentar i članak. Čestitamo Vam na Vašem trudu i želimo Vam puno sreće u Vašem budućem radu.

Najljepša hvala, uz mnogo pozdrava,

Toni Novaković, Mississauga

Malo iskrenja

Drago uredništvo,

1.prosinac, 1999.

Tek neki dan sam ukopčao kompjuter i evo, javljam se. Nakon par dana provedenih u Zagrebu - uz obavezni posjet tržnici na Dolcu - otišli smo ovamo u Požegu i počeli se spremati za “normalan” zimski život. To znači da smo se raspitali gdje se najbolje nabavlja vreća krumpira, kištrice jabuka, svježa perad i jajad, a uspostavili smo kontakte sa našim dobavljačem kobasica i kulena. Prema tome vidiš da smo se počeli ozbiljno pripremati da novi milenij dočekamo u stilu prema starim hrvatskim običajima i uz križevačke statute.

Osim rješavanja ovakvih svakodnevnih briga, ovih dana ovdje pratimo i dnevnu štampu i televiziju, jer bi bilo za očekivati da će se u ovo predizborno vrijeme naći nešto interesantnoga. Na žalost to nije slučaj jer, dok se jedni trude da ostanu na vlasti, drugi se trude da na nju dođu, a nijedni nisu u stanju ponuditi jedan dobar i suvisli program, koji bi njihovo htijenje bar donekle opravdao. Na žalost ovog časa ne vidim u Hrvatskoj političara od stature u kojeg bi se moglo imati povjerenje da će nas dobro voditi kraj svih ovih klopki koje nam “demokrati” sa zapada stalno postavljaju. No tko zna, možda se ipak iz koje od ovdšnjih žaba izlegne princ koji zna činiti čuda. Za sada najveću sličnost za žabom ima deformirani liberal Budiša, no sam Bog zna da od njega nikada ništa više od nečijeg pripuza i stvarne sličnosti za žabom. Njegov pak pajdaš, reformirani komunist Račan, sve više sliči na vrtnog patuljka koji automatski recitira partijske floskule. Šeks i dalje polako zamuckuje, Tomčić u lijepom basu izvaljuje gluposti, dok ostala “gospoda” (i.e. bivši drugovi) sekundiraju natječući se tko će biti neukusniji ili bedastiji. I to sve pod plaštem demokracije pod kojim se i Amerikanci i Europejci pletu u stvari koje ih se, prema njihovoj vlastitoj dogmi, nebi smjele i trebale ticati. Prema tome, svi trebamo ustati, zapjevati “Bože čuvaj Hrvatsku” i nadati se najboljemu.

Lijepi pozdrav,

Vladimir Benković
Požega

Poštovana gđo. Krčmar,

9. prosinca. 1999.

Potaknuta pismom gospođe Dubravke Nemet-Stojević iz predhodnog broja, odlučila sam Vam i ja napisati pismo u kojem izražavam iskrenu podršku ali i poštovanje Vašem predanom radu.

Zahvaljujući našem Kanadsko-hrvatskom kongresu, dobila

“HRVATSKA ISKRA” - Dvobroj 48/49, 15. XII, 1999

sam izuzetnu priliku predavati i podučavati naš prelijepi jezik *hrvatski* na Sveučilištu u Torontu, ne samo našim studentima nego i studentima koji nemaju nikakvo hrvatsko podrijetlo. Ne mogu Vam opisati moju sreću što sam dobila prigodu ne samo podučavati naš hrvatski jezik u tako dalekoj zemlji kao što je Kanada, nego što sam upoznala drage moje studente (koje puno volim i cijenim), kojima su roditelji usadili tu ljubav i odanost prema domovini i lijepoj hrvatskoj riječi. Ti naši dragi Hrvati nisu zapuštali svoju riječ nego dapače, prenijeli su je na svoju djecu. Sigurno nije bilo lako, jer sam uvjerena da su prolazili kroz mnoge teškoće, rad, borbu za preživljavanje u tuđem svijetu... Uza sve to vidim da su pronalazili vremena njegovati svoj jezik, običaje, kulturu kao i svoju domoljubnost zajedno u obitelji sa svojom djecom, svojom zajednicom. I zato, ja se iskreno *divim* tim našim Hrvatima iz kojih progovara iskrena čežnja, ljubav prema svom ognjištu upravo kroz usta njihove djece.

Budimo sretni da djeca koja su ovdje rođena, žive, rade, imaju želje i ljubavi za naučiti naš milozvučni hrvatski jezik. Pa, tko im onda može zamjeriti pogrešno upotrebljen padež ili riječ? Stoga, želim se vratiti na početak moje priče i istaknuti važnost svake hrvatske riječi (pa makar i ponekad i izvan standarda književnog jezika) izgovorene izvan nam domovine Hrvatske, važnost naših novina, hrvatskog radija, propovijedi naših svećenika... Tko nas u dalekome svijetu može bolje zbližiti nego što su to novine, radio, Crkva ... tamo možemo jedino čuti, pročitati hrvatsku riječ ... ako je i pogrešna (Bože moj, svi griješimo) pokušajmo je ispraviti dobranimjerim savjetima i sugestijama. Važno je *postojati*, *BITI prisutan*. Slažem se s gospodom Nemet-Stojević da se nitko ne treba sramiti svog dijalekta. Onaj tko to misli očito dovoljno ne poznaje povijest hrvatskog jezika. Pa naš dragi, stari jezik i jest bogat jer je toliko različit. S ponosom i radošću i danas volim poslušati lički govor moje bake i dalmatinski moje babe. S “*guštom*” rabim riječi kao što su: *jerbo, di, ponistra, manistra* ... Također mogu Vam reći da mi je i čudna rečenica da “Hrvatski ne trpi tuđice...” otkad to? I te kako trpi, jer ima puno tuđica u našem jeziku za koje mi naprosto nemamo svoju riječ (npr. jogurt je tuđica - koja je zamjena?) I u takvim slučajevima je i te kako dopušteno. Nadalje, ražalostila me i rečenica gospođe Nemet-Stojević “Naša djeca ne žele ići u hrvatsku školu, jer se boje”? Bože moj, zašto i koga/čega se boje? Naša draga dječica trebala bi ići u školu s radošću jer ih očekuje sretno lice nastavnika/ce, igra, smijeh i veselo druženje s hrvatskom riječju. Gramatika i padeži se i tako uče... Djeca trebaju osjetiti ljubav, plemenitost, potrebu učenja hrvatskog jezika, a mi smo ti koji bi trebali buditi takve osjećaje kod njih. Tko nema ljubavi prema djeci, i svom poslu, zalutao je u prosvjetu. Ipak, želja mi je da svi mi nastavnici budemo sunce koje će grijati i uveseljavati našu dječicu/ studente toplinom “*horvatske*” riječi.

A Vama, poštovana urednice, želim još mnogo ISKRI koje će biti putokaz svima nama - a to je Hrvatska!!!

Silvana Sanader, prof.
St. Catherines

Draga Valentina,

10. prosinca. 1999.

Srdačno Ti čestitam na sretnoj dvogodišnjici izlaženja Tvoje i naše HRVATSKE ISKRE, bez sumnje do sada najboljih novina hrvatske dijasporae na ovoj strani globusa. Rođena od ljubavi, brige i strepnje za ono što je nama svima najdraže, a što su nam sistematski potkradali i htjeli uništiti - našu jedinu Domovinu Hrvatsku, a to se ogleda na svakoj stranici ove vrijedne publikacije, kojoj želim još dugi vijek redovitog izlaženja, a Tebi Bog dao zdravlja i neiscrpne inspiracije.

Ivica Puhalo:

Zaželimo Hrvatskoj sreću u novom tisućljeću

U otkucajima gotovo posljednjih sati ovog za Hrvatsku mučeničkog milenija, nemilosrdna bolest prisilila nas je da progutamo još jednu iz niza gorkih pilula. Neminovna, blagonaklona je smrt prekinula je muke, te svojom kosom presjekla i zauvijek utišala kucanje jednog velikog srca, a drevne arkade Mirogoja primile su u svoje njedro najvećeg od najvećih hrvatskih sinova, velikana, čovjeka – ne stoljeća, već tisućljeća – oca i prvog Predsjednika Republike Hrvatske dr. Franju Tuđmana. Neka mu je velika hvala i vječna slava.

Burno, nemilosrdno, mračno, krvavo – atributi su koje zasigurno možemo pripisati prošlom stoljeću. Tek prema kraju tog nesretnog "tunela" pokazalo se svjetlo. Izvojevana je i plaćena potocima krvi i suza slobodna država Hrvatska. Kao novorođenčetu treba joj mnogo ljubavi i njege. I razumijevanja. I strpljivosti.

Što je 10 godina u povijesti jedne države, jednog naroda? A mnogi od nje očekuju prekonocna čuda. Prvi su joj koraci kao djetetu nesigurni, to više uzme li se u obzir nepobitna činjenica da se neki, da ne kažem mnogi, od njenih staratelja odgojenih u starom duhu sistema nepoštenja, korupcije vođeni parolom "Snadl se, družu" nisu mogli ili htjeli promijeniti preko noći.

Pogledajmo pošteno i hrabro istinu u oči, a gorka je nepobitna istina da nam je sticajem nepovoljnih okolnosti i događaja u kojima nas Europa i svijet tretira ne kao svoje dijete, već kao nepoželjnog "faćuka" ostavljena, nažalost dosta bolesna država, ali ne i neizlječiva. Na ovoj je i na sljedećim generacijama da je izliječe. A lijeka ima...

Pa hajde onda da za novi milenij stvorimo zdravu državu!

Ta bi država imala pametne vode u politici, u radnicima, u privredi, školstvu i drugim vitalnim granama. Ne bi bilo korupcije, nepoštenja, birokracije koja guši, prekonocnih tajkuna.

Srušili bi skupe granice unutar granica, koje stoljećima gradiše (i još uvijek grade) neprijatelji "da nas podijele" i onda zavladaју. Bili bi u prvom redu HRVATI, a onda tek Dalmatinci, Zagorci, Slavonci, Hercegovci itd. Ugušili bi jedan od smrtnih grijeha – onaj nesretni, pogubni hrvatski jal.

Ta bi država bila čovjekoljubiva i pravedna prema manjinama koje poštivaju njene zakone, ali ne i prekomjerno popustljiva. Digla bi ponosno glavu među narodima svijeta njegujući dostojanstvo ugroženo raznim nebuloznim ucjenama, uvjetima, prijetnjama, sankcijama i rekla bi kategorično NE lakrdijašima Haague-a koji sude žrtvi, a ne krvniku.

Ta bi država bila iznad svega budna da nam potoci čija korita pune vodom "Soroš- baba i YU hajduci" ne sliju u rijeku koja teče prema Balkanu. I imala bi što više mudrih lisica i sokolova, a što manje gusaka. I imala bi potentni serum protiv otrova žutih medija.

Između političara ne bi bilo svada, nazivanja pogrdnim imenima. Bili bi složni.

U toj bi državi svi ljudi radili teško i puno, ali bi zato mogli uživati plodove svog rada bez da im nepravedni porez oduzme preveliki dio zaradenog.

O da! Oni bi kako i treba, pomagali povrijeđene, nemoćne, stare, bolesne i izbačene iz posla bez njihove krivice!

Ali ne parazite!

Ne ćeš moći sjediti na kauču krasti Bogu dane, zjevat, mješati palcima od dosade, ili negdje ispijati špricere, gušeći se u cigaret-nom domu, uništavajući svoje zdravlje, praviti probleme i biti PROBLEM. Dapače, morati ćeš biti RJEŠENJE, nositi svoj dio tereta, a ne očekivati da će se uvijek netko brinuti za Tebe. Biti ćeš odgovoran za svoj život – nema bježanja od njega, bit ćeš vrijedan i upotrebljiv. Morati ćeš odrasti!

U toj ćeš državi poštivati druge ljude, pa ćeš imati pravo očekivati da i oni poštuju Tebe.

Ta će država tražiti ljude koji rade a ne prigovaraju, koji raspršuju tamu paljenjem svijeće, koji neće imati pravo neprestanog

plاندovanja, zlonamjernog kritiziranja svega i svačega samo ne samoga sebe, a istovremeno praviti nemoguće zahtjeve jer "...ja sam osovina oko koje se vrti svijet!"

Ako si "zabrljao" stvari ili situaciju bit će ti dano na znanje da za krivca pogledaš u ogledalo prije nego počneš pokazivati prstom.

Morati ćeš se striktno pridržavati "Pravila igre", jer svako društvo, zajednica mogu efektivno djelovati isključivo na taj način. Na pr. morati ćeš držati ruke od drugih ljudi osim kod izražavanja ljubavi prema njima. Isto tako, neće biti zlouporabe položaja privatnog vlasništva, rušenja ljudskih snova i zlostavljanja životinja – i one su dio ovog našega svijeta. Očekivati će se od Tebe da imaš razumijevanje za osjećaje i nade drugih.

DJECA! Trebat će ih mnogo da bi ta država mogla imati budućnost. Dati im puno ljubavi, ona moraju biti fokusna točka svih naših nastojanja, stremjenja a od njih zahtijevati da rade, idu u školu, da nauče nešto vrijedno, a ne da budu problematični "pametnjakovići".

Očekivati je od Tebe da štuješ tu državu i uspomenu na sve one koji su kroz stoljeća dali svoje živote da bismo mi danas u slobodi mogli uživati svu njenu ljepotu, prirodno bogatstvo, iskoristiti potenciju u svoje (a ne kao prije) tude interese. Tretirati je nježno s ljubavlju, te očuvati to blago i za buduće generacije.

Ti možeš biti i druge nacionalnosti, vjere bez nacionalnosti, možeš biti i ateista ali ova Ti država mora imperativno biti na samom vrhu Tvojih prioriteta, Tvoje vlastito mjesto, Tvoj dom. Ova država mora imati izvjesnu dozu ponosa, ali ponosa u važnim stvarima- integritetu, inteligenciji, čistoći, poštenju i pravednosti.

Što još?

Možda sam izostavio igru, veselje, smijeh, zabavu. Ta zemlja treba mnogo toga jer život bez tih "mirođija" je nezačinjen, ne znači mnogo. Nitko ne želi oko sebe ljude dugih lica, gdje svakom drugom "pukne film" zbog najtrivijalnije stvari. Nećemo smiješnu zemlju! Želimo zemlju smijeha, duhovnih vrijednosti, kulture – koji su važni kao bistra voda i topla zraka sunca.

Utopija! Neki će reći. Možda, ali mediokritet se postiže relativno lako a iz njega pasti i na niže grane vrlo je realna mogućnost. Do onog nešto višeg, boljeg, vrednijeg dolazi se mnogo teže, dižući se na vršcima prstiju do zvijezda, ali ne stojeći na tudim ramenima već na čvrstim temeljima vlastite građevine. Jest, to je mnogo teže, ali jedino vrijedno. Svaki drugi put je Avenija u propast. A to ne želi nitko tko voli Hrvatsku – samo njen neprijatelj.

"Po trnju do zvijezda" (Per aspera ad astra)

Domovino, sretno Ti tisućljeće!

Toronto, 12. prosinca 1999.

Nastavak sa strane 39

blike Hrvatske u Mississaugi je toplinom srca izrazio sućut svima nazočnima i iskreno zahvalio na ovako velikom odazivu na odavanje počasti našem Predsjedniku. Danima žalovanja predstoje dani očuvanja najdraže nam Domovine, neka nam bude i ostane po želji Predsjednika uspravna i pravna, nikad dio balkanskih integracija i civilizacijski europska. Svi smo pozvani i odgovorni za očuvanje Lijepe naše.

Ulazimo u novi milenij punog srca, jer nam je pokojni dr. Franjo Tuđman ispunio obećanje i ostavio u zalag ostvaren svoj životni san. Neka budućnost posvjedoči ustrajnost iseljenih Hrvata okupljenih u župi Hrvatskih mučenika u Mississaugi.

Za HRVATSKU ISKRU: Višnja Geoheli

**HRVATSKA ISKRA....
VAŠE ZADOVOLJSTVO**

Ured HDZ-a, za vrijeme filma o
Predsjedniku dr. Franji Tuđmanu

Poslije pokopa Predsjednika

Pogreb Predsjednika Dr. Franje Tuđmana bio je dostojanstven i veličanstven. Svijet svojim neodazivom i slanjem treće gamiture, sam je sebi opet pljunuo u lice. Hrvatski je čovjek prepoznao još jedan trenutak povijesti i na najveličanstveniji način izrazio svoju ljubav prema Predsjedniku i Hrvatskoj.

Dr. Franjo Tuđman odlazi u vječnost kao obraćenik u vjeri sa sakramentom crkvene ženidbe, pričesti i posljednje bolesničke pomasti! - To je zaključak iz propovijedi kardinala Kuharića na Misi zadušnici večeras u Katedrali.

To pokazuje put za sve Hrvate, koji ostaju, kao i Božji prst sudbine koji pokazuje da za Hrvatsku, dok molimo, ne trebamo strepiti. Zato večeras možemo biti ponosni i radosni da smo živjeli u vremenu s tako velikim hrvatskim sinom, povjesničarom, generalom, poglavarom, ali i običnim čovjekom, vjernikom katolikom, koji je ostao na tragu povijesnih hrvatskih vladara iz prvog tisućljeća, a koji su krštenjem uvijek štovali katoličku vjeru i Svetog Oca u Rimu.

Damir Borovčak

Ured HDZ-a, za vrijeme filma o životu i radu
Predsjednika dr. Franje Tuđmana

"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 48/49, 15. XII, 1999

Izjava predsjednika HBZ "Glasu Amerike"

Povodom smrti predsjednika Tuđmana, Hrvatska bratska zajednica, najveća hrvatska organizacija na sjeverno-američkom kontinentu objavila je priopćenje za javnost. Predsjednik HBZ-e Bernard Luketich, za Glas Amerike je izjavio da je predsjedni-kova smrt "veliki gubitak ne samo za narod u Hrvatskoj, već i za Hrvate po cijelom svijetu". Gospodin Tuđman je bio ne samo prvi hrvatski predsjednik već i utemeljitelj i osloboditelj - rekao je gospodin Luketich.

Govoreći o osjećajima članstva Hrvatske bratske zajedni-ce, gospodin Luketich je rekao: "Mi u Hrvatskoj Bratskoj zajednici smo mu zahvalni što je vodio hrvatski narod i državu Hrvatsku, san koji smo svi godinama nosili u srcima. Imali smo vrlo dobre odnose s predsjednikom Tuđmanom i u njemu smo vidjeli budućnost hrvatskog naroda i države. Za nas ovo je velik gubitak. Zahvalni smo mu što je učinio za hrvatski narod, poseb-no u domovini, ali i u iseljeništvu." (Amac)

Mnogi su se došli upisati u knjigu žalosti u ured HDZ-a

Gospodin Andrija Jakovčević
Veleposlanik Republike Hrvatske
Ottawa, Ontario Mississauga, 11. prosinca 1999.

Cijenjeni gospodine,

Primitte naše iskreno saučešće povodom smrti Predsjednika Republike Hrvatske Dr. Franje Tuđmana - Oca Domovine i obnovitelja Hrvatske države. Dr. Franjo Tuđman, to legendarno ime svih Hrvata simbolizira slobodnu, jedinstvenu, zauvijek pomirenu i bratski ujedinjenu Hrvatsku.

Zaklopio je oči koje su vidjele takovu Hrvatsku i realnost u kojoj se ta velika i plemenita vizija ostvaruje.

U ovom bolnom trenutku za ovu smrt nema utjehe, već obveza svih nas i budućih naraštaja Hrvata da se krijepimo njegovim uzorom, jer njegovom zaslugom

HRVATSKA JE JEDINA I VJEČNA!

Lahka mu gruda najljepše zemlje na svijetu!

Krešimir i Ankica Sabolić

Sa kćerkama Sandra, Nancy i Cindy

Strana 5

GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE
918 Dundas Street E., Suite 302
Mississauga, Ont. L4Y 2B8

Mississauga, 6. prosinca 1999.

OBJAVA

Predsjednik Zastupničkog doma Hrvatskog državnog sabora Vlatko Pavletić koji na temelju Ustavnog zakona privremeno mijenja Predsjednika Republike raspisao je izbore za Zastupnički dom HDS.

Izbori u inozemstvu će se održati u dane 02. i 03. siječnja 2000. godine.

Pozivaju se svi građani koji imaju biračko pravo (hrvatski državljani s navršenih 18 godina) da provjere jesu li u Popisu za glasovanje koji se vodi u Generalnom konzulatu.

Svi hrvatski državljani s navršenih 18 godina moraju se upisati u Popis za glasovanje ukoliko posjeduju hrvatsku putovnicu ili hrvatsku osobnu iskaznicu. Upis će se omogućiti i onima koji ne posjeduju putovnicu ili osobnu iskaznicu ako uz domovnicu ili rješenje o primitku u hrvatsko državljanstvo imaju i kanadsku vozačku dozvolu ili kanadsku putovnicu.

Informacije o provjeri i upisu možete dobiti na telefon (905) 277-9051.

HDZ-ovim izbornim listama

- Na listama za Zagreb prvi su Granić, Mintas-Hodak, Kostović i Pavletić-
- Drugi po redu su Canjuga, Pašalić, Brodarac i Miljevac

Zagreb, 3. prosinca, Predsjedništvo HDZ-a na svojoj je sinoćnoj sjednici donijelo konačan prijedlog kandidata te stranke za svih 11 izbornih lista. Time su izborne liste vladajuće stranke s kojima će se ona pojaviti na izborima za Zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora, napokon ugledale svjetlo dana, a uklonjene su i brojne špekulacije koje su proteklih tjedana punile novinske stupce.

Posao sastavljanja izbornih lista nije bio nimalo lagan, jer bilo je čak i pred samo utvrđivanje lista mnogo više kandidata nego što je bilo mjesta na njima. Osim toga zasigurno ima i nezadovoljnih pojedinaca, ali svi interesi očito nisu mogli biti zadovoljeni.

Na kratkoj tiskovnoj konferenciji, nakon što su objelodanjene izborne liste, a na upit novinara, potpredsjednik HDZ-a dr. Ivić Pašalić kazao je da o nositeljima lista za sada Predsjedništvo nije donosilo nikakvu odluku te da će do zakonskog roka za predaju lista Predsjedništvo takvu odluku donijeti. Potpredsjednik HDZ-a Vladimir Šeks istaknuo je da je dr. Ivić Pašalić bio u verziji prijedloga da bude na prvom mjestu u 2. Izbornoj jedinici, ali da je dr. Pašalić iz moralnih obzira i razloga pristao na drugo mjesto radi prepozicioniranja drugih kandidata i time omogućio konsenzus.

U 1. Izbornoj jedinici (uži dio Zagreba) HDZ-ovu listu nosi dr. Mate Granić, pa Zlatko Canjuga, Marina Matulović-Dropulić, Borislav Škegro, i drugi

Listu u 2. Izbornoj jedinici (istočni dio Zagreba i Zagrebačke županije, Koprivničko-križevačka i Bjelogorsko-bilogorska županija) predvodi dr. Ljerka Mintas-Hodak, pa Ivić Pašalić te Đuro Njavro i drugi.

U 3. Jedinici (Krapinsko-zagorska, Varaždinska i Međimurska županija) prvi je Ivan Jarnjak, pa Hrvoje Vojvoda, Velimir Pleša itd.

U 4. Jedinici (Osječko-baranjska županija, šire područje Bjelovara i Virovitice) prvi na listi je Vladimir Šeks, slijede Branimir Glavaš, Đuro Dečak s ostalima.

U 5. Jedinici (područja Vukovara, Vinkovaca, Slavonskog Broda i Požege) prva na listi je Vesna Škare-Ožbolt, pa Jadranka Kosor, Josip Sesar, Juraj Njavro, samo da izdvojimo neke od imenovanih.

6. jedinicu (Ivanić Grad, Velika Gorica, Sisačko-moslavačka županija) vodi dr. Ivica Kostović, pa Đuro Brodarac, Ivan Milas, Ivan Šuker, pa Dinko Čutura itd.

Akademik Vlatko Pavletić prvi je na listi u 7. Jedinici (južni djelovi Zagreba i Zagrebačke županije, Karlovačka i dio Primorsko-goranske županije), slijede Pavao Miljevac, Ivan Penić, i drugi.

Prvi na listi u 8. Jedinici (Istra, Rijeka) je Zlatko Mateša, pa Nevio Šetić, Nikola Matejčić, pa Mario Bratulić i drugi.

9. jedinicu (Zadarska, Šibensko-kninska i Ličko-senjska županija): Nikica Valentić, Drago Krpina, Ivo Baica i još neki.

Prvi na listi 10. Jedinice (istočno od Splita, Dubrovačko-neretvanska županija) dr. Jure Radić, Ivo Sanader, Luka Bebić od poznatijih imena.

Prvi na 11. Listi (dijaspora) je Milan Kovač, Zdenka Babić-Petričević, Ljubo Česić-Rojs, Zdravka Bušić, Ante Beljo, Krsto Kordić, Drago Knežević, Zdravko Batinić, Vinko Sabljlo, Mijo Tokić, Marin Sopta, Zoran Prskalo, Ante Šarić, Stjepan Mikić. (Večernji list, 3.12.1999)

HSLs prvi objavio popis svojih izbornih kandidata:

Za iseljništvo listu će predvoditi: Boris Maruna (SDP). HSLs je kandidirao:

Dr. Ivo Jolić - Njemačka; Jozo Nejasmić - Kanada; Suzana Petrović - Njemačka; Slavica Puco - Francuska; Mijo Vidović - Njemačka. (1. prosinca 1999.)

Služite se našim pokroviteljima:

Modern Age Plastics Inc.

**Custom Plastic Fabrication
Specializing in Acrylics:**

Designing, CNC Machining, Computerized
Vinyl Signs, Point of Purchase Displays

For more information: Please call Stan Trtanj

Tel: 416-675-2955 Fax: 416-675-2965

50 Fasken Dr. Units #2,3,4,5,

Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

Obnovimo mostarski "Napredak" i pomozimo hrvatskim đacima "Ulaganje u mladog Hrvata najviše se isplati!"

Ovih dana u Kanadi boravi dr. fra Andrija Nikić iz Mostara. Fra Andrija djeluje među našim narodom u Hercegovini kao svećenik i na Hrvatskom sveučilištu u Mostaru kao profesor povijesti. Do danas je objavio preko 50 knjiga i napisao preko 1400 naslova, te sudjelovao na preko 40 Simpozija s hrvatskim temama. Za svoj znanstveni rad još 1989. dobio je i počasni doktorat Sveučilišta u Missouriju (SAD). Izvijestio nas je da su hercegovački fratri još 7. siječnja 1902. godine u Franjevačkom samostanu u Mostaru utemeljili Društvo za školovanje poslovično nadarene, ali siromašne hrvatske mladeži. Društvo je sagradilo i svoj Konvikt. Komunističke su vlasti 1949. zabranile Društvo i konfiscirale svu imovinu. Donio je sa sobom dokument u kome stoji da je 12. studenog ove godine u Mostaru obnovljen rad Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" i izabrano novo vodstvo s njim kao predsjednikom.

Svrha i programski ciljevi Društva su – kulturno, prosvjetno, ekonomsko jačanje, te socijalno podizanje hrvatskog naroda, promicanje hrvatske duhovnosti i svijesti razvijanjem svih kulturnih vrednota Hrvata, čuvanje i njegovanje izvornosti te osobitosti hrvatskog jezika, poticanje njegove uporabe u obitelji, javnom i kulturnom životu, školama i sredstvima javnog priopćavanja, očuvanje, njegovanje i unapređenje kulturnog blaga Hrvata, promicanje kulturno-povijesne tradicije hrvatskog naroda u cjelini, očuvanje i promicanje narodnih igara, plesova i običaja, organiziranje i poticanje kazališnog amaterizma, organiziranje i poticanje glazbeno amaterske djelatnosti, promicanje hrvatske književnosti i poezije, radi na prikupljanju i klasifikaciji etnografskog blaga Hrvata, skrbi se za obnovu i razvoj kulture, znanosti, prosvjete i športa naroda, radi na zaštiti prostornog i urbanističkog blaga Hrvata, ostvaruje suradnju sa svim Društvima, Udrugama i pravnim osobama na području djelovanja i šire, te obavlja i druge djelatnosti propisane u članku 11. Statuta Društva sukladno Zakonu – stipendiranje studenata i daka, izdavanje knjiga, godišnjaka, glasila, održavanje Tribina.

Društvo je dobilo golu i razrušenu zgradu svog Konvikta. Zgrada bi trebalo popraviti da članovi mostarskog Napretka nastave djelovati. Za to nam je potrebna svaka duša, svaka ruka, svako srce i mišica da bi je obnovili i pomladili.

Posavjetovavši se s novom Upravom u Mostaru, donijeli smo odluku pokucati na srca svih Hrvata i zamoliti za pomoć, da nam Konvikt Napretka opet zablista upravo u ovo vrijeme kad se rodila samostojna Hrvatska.

Poznato mi je da ste Vi svih ovih godina već izmoreni i iscrpljeni svojim obilnim novčanim priložima ispaćenoj Domovini kako bi stala na svoje noge i postala opet jaka i svoja kao nekoć. Predsjednik mostarskog Napretka se obraća našoj zajednici s molbom da doprinesemo ljubavlju i žrtvom da nam Konvikt u Mostaru svjedoči - OVDJE JE BILA I OSTAJE KOLIJEVKA HRVATSKE DRŽAVE!

U ime svih članova mostarskog Napretka iskreno Vam zahvaljuje riječima Bog blagoslovio sve vas koji ste toliko brige i ljubavi pokazali kako bi hrvatski daci i studenti našli topli dom i bilo im omogućeno da stipendiranjem završe studij.

Ulaganje u mladog Hrvata najviše se isplati!

Svoj prilog možete uručiti župniku ili uplatiti na račun – Nikić, 11800-620-2000128-72700-48-10-003390, kod Hrvatske banke d.d. Mostar
Hvala,

Dr. fra. Andrija Nikić
Predsjednik

Kanada, 21. studenog. 1999.

Komemorativna sv. Misa u Mississaugi

Odlazak jedne duše u vječnost, pokrenuo je mase da okupljeni oko odra hrvatskog velikana dr. Franje Tuđmana odaju iskrenu zahvalnost za njegov dar hrvatskome narodu. Djeci i mladeži Hrvatske omogućio je rast u slobodi. Stvaranjem neovisne, suverene i demokratske RH, hrvatskom čovjeku je vraćeno dostojanstvo slobodnog građanina. Fenomen prekomjernog iseljništva na četiri i pol milijuna napućenosti je predsjednik Tuđman nastojao normalizirati i pozivao je na povratak u Domovinu.

U ovim danima žalosti nad umrlim Predsjednikom očituje se zahvalnost i ponos Hrvata. U besprijekomom redu, iz osobnih poticaja, građani Hrvatske su krenuli u sprovodnu povorku veličanstvenu po svojoj jednostavnosti, a u svakom pogledu vrhunski dostojanstvenu. Ispraćaj Predsjednika na vječni počinak je odrazio svu ljepotu hrvatskog bića u iskrenom poštovanju i dubokoj žalosti. Bez trunčice pompoznosti, a s puninom dostojanstva hrvatski narod je dao svom državljanu pogreb u hrvatskom stilu.

Emocije nemaju granica i srce ne pozna udaljenosti. Kao i u dane veselja, uspjeha, tako i u teškoćama, stradanjima i smrti, Hrvati ma gdje god bili postaju zbijeni jedan uz drugoga, proživljavajući iste osjećaje.

Župa Hrvatskih mučenika je najbrojnija župa u Kanadi, i stoga je upriličila slavljenje sv. Mise zadušnice za pokojnog Predsjednika, u isto vrijeme kada je koncelebrirana misa u Prvostolnici u Zagrebu. Crkva u Mississaugi bila je ispunjena vjernicima do zadnjeg mjesta, premda je bio radni dan i uobičajeno radno vrijeme. Crkveni zbor je pjevao u punom sastavu i ulaznom pjesmom do neba zamolio "Bože, čuvaj Hrvatsku". Župniku Ivici Kecerinu su se pridružili u koncelecijaciji kapelan Ivica Lozić, Ilija Petković župnik Presvetog Trojstva i fra Stipe iz svetišta Kraljice mira na Norvalu.

U poniznosti pred Sveomogućim započelo je vjerničko slavlje Euharistije, popraćeno liturgijskim pjevanjem crkvenog zbora, što u ljepoti izvedbe navodi na onaj poznati zaključak "Tko pjeva, dvostruko moli". Narod je od srca i jednodušno bio uključen u ovo misno slavlje, svaki čovjek sa svojim mislima na Domovinu i našeg prvog demokratski izabranog Predsjednika. Evanđelje je čitao gost fra Stipe, a potom je uslijedila propovijed župnika Ivica Kecerina. U sjećanju na pokojnog Predsjednika istaknuo je posljednja dva događaja, koja su poput mnogih iz predsjedničkog života govore o veličini i značaju ovog hrvatskog velikana. Naša povezanost i odanost sv. Stolici se očitovala kroz mnoge posjete, a ne smatramo slučajnošću da je dr. Franjo Tuđman u svom posljednjem međunarodnom posjetu bio baš u Vatikanu na otvaranju izložbe "Povijest hrvatskog kršćanstva". Drugi znakoviti događaj u predsjedničkom javnom nastupu bio je Dan Sisveta, polaganje vijenca na Oltar Domovine na Medvedgradu za sve koji su svojim životom dali žrtvu za Hrvatsku. Dakle, u svoja posljednja dva nastupa je predsjednik Tuđman nehotice sazeo i smisao nastojanja u ostvarenju Republike Hrvatske. Ovim dvjema mudro odabranim sličicama iz Predsjednikovih posljednjih dana otac Kecerin je evocirao koliko duboko je utkana vjera u dušu Hrvata i koliko smo se po vjeri očuvali kao narod.

Na kraju misnog slavlja održana su dva komemorativna govora, župljanke Višnje Geoheli i predstavnika Republike Hrvatske na ovom području, g. Ivana Picukarića, geranta konzula. Vjernici, a među njima i članovi HDZ-a, najbrojnijeg ogranka u Kanadi, su se oprostili riječima zahvalnosti bogu za Predsjednika Tuđmana koga su resile odlike strpljenja, sposobnosti ocjene stanja i vremena kroz iskustvo znanstvenika povjesničara, suvremenog političara i velikog državnika brojčano malog naroda.

G. Picukarić, gerant konzul u Generalnom konzulatu Repu-

Nastavak na str. 40.

hrvatskoj glazbenoj baštini na ovom važnom i poznatom sveučilištu. Ovo je bio vrlo uspješan početak i nadamo se da će ovakva gostovanja učestati.

Ante Čuvalo, Chicago

Božić oko svijeta

Svečano okičen hrvatski bor u City Hall-u, Toronto

Danas sam posjetila na kratko tradicionalan događaj koji se održava svake godine u Toronto City Hall-u - "Božić oko svijeta". Došla sam pogledati kako izgleda naš hrvatski bor - i ostala sam upravo bez riječi od ljepote. Taj naš bor, koji je, kao i svake godine okitila naša Jelena Vrdoljak, upravo je prelijep. Kako ne bi rekli da sam pristrana, jer sam već puno puta vidjela borove koje je Jelena okitila, moram vam opisati kako je na ovaj bor reagirala naša profesorica hrvatskog jezika na U of T, gđa. Silvana Sanader.

Odvela sam ju do bora, jer sam smatrala da možda njeni studenti ne znaju za ovaj događaj. Tamo, u torontskom City Hall-u ima više borova raznih nacija, nije ovaj jedini, ali je postavljen tako da ga odmah vidite kad ulazite u City Hall. Gđa. Sanader je stala, i rekla mi da se upravo naježila od ljepote (jer neki tako reagiraju na nešto osobito lijepo). Gledala je božićne ukrase, od poznatih malih i velikih licitarskih srca, do jabuka, svjećica, lampica i svega drugog, a posebno se spominjala "bajame" i uživala - rekavši da će poslati svoje studente neka vide ovu ljepotu, koja je upravo nezaboravna, dostojni početak veselja Božića.

Za Vašu informaciju - "Božić oko svijeta" traje sve do u početak siječnja idućeg milenijuma - pođite, pogledajte! Jelena, čestitamo! Ovakav bor još City Hall nije vidio! (VK)

**ŠIRITE
HRVATSKU ISKRU**

Post festum

Pred par dana u "The Globe and Mail-u", 6. prosinca ove godine tiskan je članak pod naslovom "Is Tudjman's end Croatia's beginning? (The Editorial). Iako je prva misao čitatelja ovog članka je kako je degutantno napadati čovjeka na smrtnoj postelji, ovaj članak ima mnogo jaču zadaću od toga.

Kroz našeg sada pokojnog Predsjednika Republike Hrvatske dr. Franju Tuđmana, napada se i omalovažava, a to je u stvari vrlo slaba riječ, cijela naša nacija. Iako svi mi želimo da stvari u Hrvatskoj "pod mus" krenu na bolje, ovaj način napada na Republiku Hrvatsku i svakog Hrvata, koji će je možda pokušati braniti, više je nego otrovan.

Mnogo bi se moglo reći o ovom članku, no niti jedna riječ ne bi bila dovoljna da kaže kako pisac ovog članka prezire svih nas. Treba pročitati tu "novinarsku demokraciju" gdje si netko dozvoljava da vrijeđa - kroz Predsjednika - svih nas, sve ono što smo prošli, sve naše koji su dali živote za ovu sadašnjicu.

Od samog početka rata do sada nama se stalno predbaciva da smo nacionalisti - valjda zato što volimo svoju domovinu I ponosni smo što smo Hrvati. Valjda zato što smo bili spremni na sve za obranu svoje domovine. Valjda zato što su je naši branili svojim životima, i mi pomagali koliko smo znali i mogli - a danas, kao i do sada, ako netko od nas i izusti da je Hrvat, da smo sretni u svojoj domovini, automatski postajemo nacionalisti. Pogledate li oko sebe - Amerikanci s velikim ponosom zovu sebe "Amerikancima", ne daj Bože da bi netko uzeo pravo Englezima da sebe i svoje kraljevstvo ne smiju ponosno isticati, i tu ne zaboravljam ponos Francuza, Njemaca, Španjolaca, Kanađana i raznih nacija i država svijeta na sebe same i na svoje države - i izgleda da mi, Hrvati to ne bi smjeli, jer onda smo "nacionalisti"?!

Ja ću, a sigurna sam i za svakog od vas, bit rado prozvana "hrvatskim nacionalistima", ako je u to uključena naša ljubav prema Domovini, naša borba za opstanak naše zemlje i sve one mnogobrojne manjine koje su našle dom u Hrvatskoj i mimo živjele s Hrvatima - ili onima koji se smatraju građanima Republike Hrvatske. Za one druge me nije briga.

Valentina

Vrijedne radnice iz "Vatroslava Lisinskog" prodavale su upravo izvrsne kolače za potrebe svog folklornog ansambla. Punjen kiflice su bile najbolje!

HSK: Hrvati u inozemstvu zakinuti u izvršavanju prava na glasanje

Smatrajući da su hrvatski državljani u inozemstvu zakinuti u izvršavanju prava na glasanje, Hrvatski svjetski kongres (HSK) organizacija koja okuplja Hrvate iz 29 država svijeta, uputio je tužbu Ustavnom sudu RH.

"Hrvati u BiH nisu dijaspora"

Prema predsjedniku HSK-a fra Šimun Šiti Ćoriću, Hrvati u inozemstvu diskriminirani su u odnosu na hrvatske državljane u Hrvatskoj. "Hrvati u inozemstvu 11. su izborna jedinica, ali birači te jedinice nemaju ista prava kao birači u ostalih deset izbornih jedinica u kojima, za razliku od 11-te, broj zastupnika ne ovisi o broju glasača koji iziđu na izbore", izjavio je na jutrošnjoj press konferenciji fra Šimun Ćorić, svećenik porijeklom iz BiH, koji živi u Švicarskoj.

Fra Ćorić krivi oporbenu šestorku i međunarodnu zajednicu. "Prevršili su svaku mjeru, oporbena nas šestorka diskriminira zato što u inozemstvu nikad nisu imali svoje glasačko tijelo", kaže fra Ćorić koji, rekao je, protiv oporbe ne bi imao ništa protiv "kada bi ono što govore bilo u hrvatskom nacionalnom interesu". Međunarodnoj zajednici fra Ćorić zamjera ponašanje u BiH. "Pokušaj održavanja braka na silu zove se silovanje, to se zna", kaže dodajući kako ti pokušaji mogu predstavljati "izvor ponovnog zla", a odgovorna će biti, ističe, međunarodna zajednica.

BiH nije dijaspora, Hrvati u BiH nisu dijaspora. To je naša druga država!"

Pred Hrvatskom prijelomna vremena

Vremena koja se nalaze pred Hrvatskom fra Šimun Ćorić nazvao je prijelomnim. "Nas brine, možda i uznemiri korumpiranost, nerad, preko milijun ljudi u mirovini, a mala smo zemlja, a nismo naslijedili mirovinski fond, niske mirovine, ljudi koji ne primaju plaće, a rade. Brine nas lopovluk, propast banaka u kojima su uzimali novac hrvatskih državljana koji žive vani, dva dana prije nego što je banka blokirana", kaže fra Ćorić.

Odgovor na pitanje koga HSK smatra krivim za ovakvu situaciju, fra Ćorić je izbjegao. "Smuč mi se kad čujemo kako se papagajski ponavlja i po medijima razvlače krivci, optužuje se vlast, samo ljude na vlasti. Mi to gledamo drukčije, masa je toga na granici klevete, žutog tiska, bulevara", kaže fra Šito Ćorić čudeći se kako ništa od svega nije sudski procesuirano. "Tko je ondje kriv, mi smatramo apsolutno najvažnijim krivcem prilike u kojima smo se našli," ističe fra Ćorić.

Prema njegovim riječima, HSK objedinjuje nacionalne kongrese iz 29 zemalja. Nije znao reći koliko je broj Hrvata pri HSK, niti koliko ih je pri pojedinom kongresu iz 29 zemalja svijeta u kojima žive Hrvati. (4. 12.1999)

TEL: (905) 602-8900
FAX: (905) 602-8899
Mobile: (416) 399-4309
E-mail: Generaltourist@ICA.net
Web page: http://www.Generaltourist.com

TRAVEL SERVICE LTD.

Special Agents for
CROATIA AIRLINES
Member of IATA

Exclusive Agents for
CAR RENTAL
in Croatia

3045 Southcreek Road, Unit 1
Mississauga, Ontario, CANADA L4X 2X6

JOHN LONCARIC
President

Razgovor s prvim kandidatima na listama 11. izborne jedinice

Boris Maruna (SDP - HSLS) Ne može kanadski Hrvat odlučivati o porezima u Hrvatskoj

Boris Maruna, književnik i publicist, predvodit će zajedničku SDP-ovu i HSLS-ovu listu za dijasporu. U razgovoru za "Večernji list" Maruna je govorio o svom viđenju dijaspore nakon ovih izbora, kao i o tome kako je došlo do toga da se upravo on našao na čelu liste oporbenog dvojca SDP-HSLS iako se očekivalo da će to biti Krsto Cvijić. "Očekivao sam da ću biti ovako visoko pozicioniran što se tiče SDP-a, ali ne i što se tiče HSLS-a budući da je Cvijić trebao biti njihov kandidat za nositelja, a 11. izborna jedinica dogovorom je pripala HSLS-u. Ja sam ga trebao tek slijediti. No budući da je Cvijić dobio posao u Europskoj banci za obnovu i razvoj, dogodilo se ipak ovako."

*Što nudite dijaspori?

-Valja razlučiti dvije različite stvari - dijasporu iz svijeta i BiH.

*Kojoj ćete se više obraćati?

-Obraćat ću se i jednoj i drugoj, no s tim da između njih postoji bitna razlika. Hrvatska u svakom slučaju mora imati odnos i prema jednim i prema drugima, ali ipak ne može Hrvat iz Vancouvera odlučivati o Hrvatskoj. Ne može netko tko nije iz Hrvatske i ne plaća hrvatski porez, indirektno odlučivati, primjerice, o porezu u Hrvatskoj. Kad je riječ o Hrvatima iz BiH, oni moraju uživati apsolutno svaku potporu, no i njih treba tretirati kao starosjedioca u BiH. Hrvatska je tamo gdje su njezini starosjedioci, ali ne tako da glasuju na hrvatskim izborima.

*Kakav uspjeh očekujete s ovakvom platformom? Može li ona privući birače iz dijaspore?

-Ovo je borba za načelne stvari. Mislim da je prošlo vrijeme kada se htjelo meku granicu da se može švercati cigaretama. Hrvati s obje strane moraju postati odgovorni, kako bi stvari funkcionirale s obje strane.

*Hoće li glasovi dijaspore bitnije utjecati na rezultate ovih izbora?

-Vjerujem da će utjecati u vrlo maloj mjeri. Primjerice, u Kanadi postoje samo tri mjesta za glasovanje, u Torontu, Vancouveru i Ottawi - a to sigurno nije dovoljno. Slično je i u drugim zemljama, a zbog toga će mnogi birači apstinirati. U BiH je druga stvar, ali bit će opasno ako ponovo bude prelaženja granice. Volio bih da HDZ ove izbore shvati ozbiljno i da isti ljudi ne glasuju više od pet puta.

*Kakvom se Vama čini konkurencija iz HDZ-a?

-Ne bih želio omalovažavati g. Kovača, no mislim da je on sramota za Hercegovinu.

Milan Kovač(HDZ) :Neću imati problema s Marunom

Milan Kovač, ministar bez portfelja za odnose s BiH predvodit će listu HDZ-a u 11. izbornoj jedinici za dijasporu. S Kovačem smo razgovarali o tome što će ponuditi biračima te hoće li se više obraćati glasačima iz BiH ili onima iz ostatka dijaspore.

*Jeste li očekivali da ćete biti tako visoko na listi?

Nastavak na idućoj strani

-U razgovorima s vodstvom stranke znao sam da ću biti na listi zbog velikog broja birača u BiH, zbog moje dosadašnje funkcije te zato što sam rodom iz tih krajeva.

*Hoćete li se zbog toga više obraćati biračima iz BiH nego onima iz ostalih krajeva svijeta?

-Nisam poznat ni u iseljeništvu, prema kojemu valja imati poseban odnos. Ta dva biračka korpusa u svakom slučaju treba razlikovati.

*Što ćete ponuditi jednima, a što drugima?

-Iseljenicima ćemo ponuditi sve što je u izbornom programu HDZ-a, kao i pomirbu i jedinstvo domovinske i iseljene Hrvatske. A hrvatskom narodu u BiH zaštitu i pomoć da sačuva svoj suverenitet.

*Što će biti različito u kampanji za ta dva korpusa?

-Iseljene Hrvate pozivat ćemo da se vrate u domovinu. Ponudit ćemo im bolja rješenja za povratak, i to zakonodavstvom, ali i na nižim razinama. Namjeravamo smanjiti administraciju, čija je složenost bila jedan od glavnih uzroka tome što se iseljenici nisu vraćali. Kad je riječ o Hrvatima iz BiH, ciljevi su nam suprotni - nastojat ćemo da oni tamo i ostanu. Dakle, na jednoj strani poziv za povratak, a na drugoj poziv za ostanak.

*Može li dijaspore znatnije utjecati na rezultate izbora?

-Može, kako ne. Pozvat ćemo sve one koji imaju pravo glasovati te se nadam da će im biti omogućeno glasovanje na više izbornih mjesta. Istu stvar ćemo tražiti i u ostalim dijelovima svijeta.

*Kakvom Vam se čini konkurencija iz drugih stranaka? SDP je odlučio da njegovu listu dijasporu predvodi Boris Maruna.

-Drago mi je što je g. Maruna na toj listi. Dok je bio u iseljeništvu, godinama je tvrdio kako je otišao zbog diktata u prošlom sustavu. Zato me danas čudi da je skupa s tim istima na listi. Mislim da s njim neću imati nikakvih problema. (Nedjeljni Večernji, 5. prosinca 1999)

KNINSKI SRBI PRIPREMAJU SE ZA MASOVNI IZLAZAK NA IZBORE

Na području bivše administrativne općine Knin, koja je danas podijeljena na Grad Knin i pet općina, prema nekim podacima, živi oko 13 tisuća građana srpske nacionalnosti, i samo devet tisuća Hrvata (domicilnih i doseljenih). "Srpski" glasovi i u ovim parlamentarnim izborima mogli bi, barem u nekim izbornim jedinicama, biti jezičac na vagi, a u budućim lokalnim svakako će, kad je Knin u pitanju, biti značajan čimbenik.

S obzirom na raspoloženje u srpskome biračkom tijelu, jedino što se pouzdano može reći jest da će Srbi u Kninu masovno izaći na izbore. Njihovi će se glasovi, sudeći po svemu, distribuirati između nacionalne, srpske opcije, i hrvatskih građanskih stranaka, poglavito HSS-a i LS-a, te SDP-a, kako tvrde naši kninski sugovornici koji uglavnom žele ostati anonimni.

SDP će, kažu, dobiti uglavnom glasove starije populacije koja bi se, uvjeravaju nas, priklonila i Šuvarovu SRP-u da se kandidira svojom listom u ovim izborima. Zanimljivo je da bi mnogi kninski Srbi svoj glas dali i Dalmatinskoj akciji da je ovdje aktivnija, jer se, ističu, sve više građana srpske nacionalnosti najradije deklarira Dalmatincima. Pojavi li se, međutim, neovisna srpska lista, o kojoj se spekulira, moguće je da ona odnese najviše glasova ovdašnjih Srba.

Inače, izgledno je da će u 9. izbornoj jedinici u utrk ući Stanimirovićev SDSS te da bi nositelj liste mogao biti Milorad Pupovac. Još uvijek je, kažu, neizvjesno hoće li i SNS Milana Đukića ovdje iskušati snagu, iako stranka ima svoju kninsku podružnicu kojoj je na čelu Boško Kablar iz Golubica.

Manjinska srpska lista svakako će pobrati znatan broj glasova, iako neki politički angažiraniji Srbi drže da bi glasovanje za nacionalnu listu bila nova pogreška koja bi ih vodila u daljnje getoiz-

ranje. Dušan Karanović, predsjednik kninskog LS-a, javno poziva svoje sugrađane da dadu glas nekoj od građanskih opcija, pa makar to bio i HDZ.

- To je jedini način da konačno izidemo iz nacionalnih obora i postanemo ravnopravni hrvatski građani koji će svojim djelovanjem pridonositi izgradnji demokratskoga, civilnog društva. Svaka srpska stranka koja na ovom još politički vrelom prostoru udara u nacionalne bubnjeve, čini štetu Srbima, a osim toga predvode ih pojedinci koji gledaju jedino svoj osobni probitak. Odustao sam od srpskih, nacionalnih organizacija jer sam vidio što rade njihovi aktivisti po izbjegličkim kampovima u Srbiji. Tamo sam mahom, dok sam i sam bio angažiran u Dalmatinskom odboru solidarnosti, sretao ekstremiste koji su nagovarali ljude da se ne vraćaju u Hrvatsku, samo zato što se oni ovdje više ne mogu vratiti - kazuje Karanović.

Za razliku od Karanovića koji preferira građansku opciju, mnogi Srbi skloni su u ovom trenutku ipak stati pod nacionalni politički kišobran.

- Nacionalne opcije ovog trenutka u Kninu nisu poželjne, ali su jedino moguće - kazat će nam jedan bivši istaknuti SDP-ovac koji je želio ipak ostati anonimn.

Popularnost građanskih stranaka u Kninu definiraju prije svega ljudi koji ih vode, pa je to, kako tvrde naši sugovornici, za HSS, primjerice, prednost, a za SDP manjkavost. Neosporno je da je SDP ovdje mogao pokupiti većinu srpskih glasova da je vodio drukčiju politiku, s više senzibiliteta spram manjina i više mudrosti u odabiru svojih vodećih ljudi.

Predsjednik kninskog SDP-a je Anto Marijanović, doseljenik iz BiH, Tuzlak, i u gradu kotira kao predstavnik tzv. bosanske struje koja nije osobito popularna kod domicilnih kako Srba tako i Hrvata. Osim toga, kako ističe Milorad Dobrijević, tajnik kninskoga Srpskog demokratskog foruma, nedopustivo je da SDP kao lijeva stranka u svom programu gotovo i ne govori o manjinama, a u ovih pet godina teško da su njihovi lideri i spomenuli Srbe. O mogućnostima da se građani srpske nacionalnosti, zbog nesigurnosti i svojevrsne političke dezorijentiranosti opredijele za HDZ, kninski Srbi ne žele ni govoriti. To je tek vic, kažu.

RATKO GAJICA: Oporba zakazala

Ratko Gajica, donedavni potpredsjednik kninskoga SDP-a i onedavno voditelj Srpskoga demokratskog foruma, trenutačno na izbornoj listi Stanimirovićeva SDSS-a, nedvojbeno je čovjek od velikoga političkog utjecaja među kninskim Srbima. Sam Gajica kaže: "Nisam stranački čovjek i u posljednjih 20 godina moja su razmišljanja na građanskoj opciji. Držim da srpska zajednica mora, i radi sebe i radi hrvatske države, poduprijeti demokratski razvoj hrvatskog društva, a zauzvrat očekuje da se valorizira njezin položaj, identitet i kulturno-povijesni doprinos u razvoju hrvatskog društva. Srbi se određuju za građansku opciju, tvrdi Gajica, no to ne ovisi samo o njima nego i o mogućnosti postizanja dogovora ili koalicije s nekim opozicijskim snagama u Hrvatskoj na realizaciji njihovih težnji.

- S gledišta srpske zajednice, mislim da je manjkalo pozitivnih, motivirajućih poruka oporbenih snaga Srbima - kaže Gajica.

Privlačni HSS i LS

HSS će, uvjeravaju nas u Kninu, dobiti najviše srpskih glasova, a to prije svega zahvaljujući političkim kadrovima koji su okupljeni oko kninske podružnice ove stranke. Ivan Pokrovac, Mladen Grgić, Petar Jelovina, sve su to časnici i dobri ljudi koji svojim ponašanjem mogu stvarati klimu povjerenja i zato će, tvrde kninski Srbi, dobiti velik broj glasova srpske manjine. LS također može profitirati jer je stranka osnovala svoje ogranke po mjestima i za čelne ljude postavila tamošnje Srbe.

Lista na kojoj bi eventualno bili ugledni Hrvati poput prof. Paška Paića, predsjednika Općinskog suda u Kninu, Milorada Čurka, Zvonka Lace, Mladena Grgića, Ante Jukića itd., također bi dobila potporu srpskog biračkog tijela, uvjerava nas politički angažiraniji dio kninskoga srpskog korpusa.

Nastavak na str. 9

Gđa. Biserka Butković i gosp. Vladimir Petranović za vrijeme Simpozija

Na kraju samog Simpozija, gost iz Hercegovine fra. Nikić je održao kraći pozdravni govor, u kojem je pozvao sve neka prate događaje u BiH, jer ovo što se danas događa hrvatskom narodu, koji stalno gubi je više nego kriminalno, jer istina je da je BiH pod okupacijom stranih čimbenika. Fra Nikić je govorio i o kulturi Bosne, koja je bila, ali je i danas u podzemlju, jer ne može slobodno širiti krila.

Čestitke svima koji su bili uključeni u ovaj Simpozij, posebno gosp. Vladimiru Petranoviću, Biserki Butković, Dunji Lacković, Aniti Kovačević i Juri Vrbaniću na izvrsnoj organizaciji, no nadamo se da ćemo iduće godine u publici vidjeti strane novinare - jer takav Simpozij to zaslužuje. (VK)

Susret sa Svetim Nikolom

Sretna djeca HBZ odsjeka 515 u dvorani župe Naše Gospe Kraljice Hrvata sa Svetim Nikolom

U nedjelju, nakon sv. mise, Hrvatska Bratska Zajednica odsjek 515 održala je svoj - sada već tradicionalan - susret sa Svetim Nikolom. Pozvana su djeca do 12 godina ovog dosjeka, zajedno s roditeljima, djedovima i bakama na dolazak Svetog Nikole. Naš Sveti Nikola (Nikica Vrdoljak, koji je bio zaista izvrstan) bio je upravo prelijep, dostojanstven, s puno topline i zagrljaja za svako dijete koje je tamo bilo - a bilo ih je zaista velik broj! Svi su se vrlo rado poredali za skupnu sliku, koju eto možete vidjeti i na stranicama ovog našeg glasila. Ovaj odsjek ima

Sveti Nikola (gosp. Nikola Vrdoljak) s djecom

mnogo mladih bračnih parova s malom djecom, i kako sam i ja dio tog odsjeka, zajedno s moja četiri unuka - znam kako nam je drago doći svakog prosinca i biti dio lijepih hrvatskih božićnih običaja.

Djeca su uživala u svemu - od sv. Nikole, do darova - mnogo lijepih sitnica, kao i slatkih hrvatskih bombona, pizze, kolača - jednostavno, naši mali (a i oni malo "mladi") su se tako lijepo zabavljali da se neki nisu dali doma. Za ovaj lijepi, tradicionalni topli božićni događaj svakako moramo zahvaliti bračnom paru Šmintić, i Darinki i Stjepanu, koji su se zaista naradili da sve bude baš onako kako treba. Bili su pravi domaćini i svima nama bilo je zaista ugodno. Hvala vam, dragi prijatelji u ime mojih unuka, kao i u ime svakog djeteta koje ste razveselili 5. prosinca ove godine u župi Naše Gospe Kraljice Hrvata. (VK)

Vijesti iz Chicaga

Vrsni hrvatski muzikolog dr. Stanislav Tukšar, profesor na sveučilištu u Zagrebu, održao je 1. prosinca na Sveučilištu Chicago, koje je jedno od najuglednijih sveučilišta u Americi, predavanje na temu "Hrvatski pisci šesnaestog stoljeća o glazbi".

Nakon što ga je njegov domaćin i profesor glazbe, dr. Bob Kendrick, predstavio dr. Tukšar je prvo vrlo sažeto iznio glavne točke hrvatske prošlosti da bi se njegovo izlaganje koje je slijedilo što bolje razumjelo u kontekstu hrvatske kulturne i političke povijesti. Zatim je govorio o životu i doprinosu povijesti glazbe slijedećih devet kulturnih djelatnika iz šesnaestog stoljeća: Frederik Grisogono-Bartolačić, Bartol Đurđević, Luigi Bassano, Matija Vlačić, Pavao Škalić, Nikola Vitov Gucetić, Frane Petrić, Faust Vrančić i Miho Monaldi. Poslije predavanja slijedila su pitanja prisutnih, a to su bili post-diplomski studenti glazbe i njihovi profesori.

Prof. Tukšar ne samo da je izvrsno osvijetlio američkim kolegama i studentima hrvatsku kulturu, odnosno glazbenu baštinu, nego ih je u odgovorima duboko impresionirao svojim širokim poznavanjem kulturne i glazbene povijesti općenito.

Koliko je meni poznato, ovo je prvi put da netko od hrvatskih znanstvenika govori kolegama i njihovim đacima o bogatoj Nastavak na drugoj strani

Događaji naše zajednice

Veleposlanstvo Republike Hrvatske Ottawa Priopćenje Ottawa, 9. prosinca. 1999.

U srijedu 8. prosinca 1999. u povodu odvorenja svoje nove zgrade, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Kanadi, održalo je prijam za članove diplomatskog zbora i kanadske državne uprave, kojemu je nazočilo više od dvije stotine uzvanika. Uzvanici su imali prigodu pogledati izložbu djela suvremenih hrvatskih umjetnika "More" u postavi galerije "Arteria" iz Zagreba. Veleposlanstvo je uz pomoć Etnografskog muzeja iz Zagreba i častne sestre Samuele postavilo i izložbu tradicionalnog Božićnog nakita i hrvatskih Božićnih običaja. Glazbena umjetnica Lidija Bajuk kraćim koncertom predstavila je dio bogatog medimurskog glazbenog naslijeđa u svojoj interpretaciji. Prijam je popratila i lokalna televizija te drugi mediji.

Zgradu Veleposlanstva Republike Hrvatske u subotu 4. prosinca 1999. imali su prigodu razgledati i njeni susjedi u području Sandy Hill u Ottawi, koji su se u velikom broju odazvali pozivu Veleposlanstva. Udruga građana Sandy Hill-a predložila je gradu Ottawi da se arhitektu Josipu Milčiću iz Toronta i veleposlaniku Republike Hrvatske u Kanadi Andriji Jakovčeviću dodijele posebne nagrade za iznimno uspješno završen projekt obnove i nadogradnje zgrade, zaštićenog spomenika kanadskog arhitektonsko-povijesnog naslijeđa.

Kanadski i drugi gosti koji su imali prigodu posjetiti zgradu Veleposlanstva upućuju iznimne pohvale glede uređenja zgrade i čitavog posjeda u vlasništvu Republike Hrvatske. Isto tako zadržavaju ih i činjenica da je hrvatska zajednica u Kanadi, kao rijetko koja iseljenička zajednica u svijetu, prikupila sredstva za kupnju zgrade koja je obnovljena uz pomoć Vlade Republike Hrvatske, odnosno zajedništvo iseljeničstva i Domovine.

Kolinda Grabar

Simpozij "Croats in Bosnia and Herzegovina"

'99 12

Za vrijeme Simpozija

Prošle subote 4. prosinca, na Sveučilištu Toronto održan je neobično interesantan simpozij pod nazivom "Croats in Bosnia and Herzegovina" (Hrvati u Bosni i Hercegovini). Simpozij je organizirala Croatian Academy of America, odsjek Toronto. Pred prepunom dvoranom slušatelja predavači, su svojim slušateljima prikazali presjek života, prošlosti, sadašnjosti i budućnosti Hrvata u Bosni i Hercegovini. Sve relevantne teme bile su pokrivene i izvršno obrađene - od kulturnog života za vrijeme Turaka, književnosti, poezije, do političkog života, razlika između Srba i Hrvata u Bosni i Hercegovini, ulozi Katoličke crkve, tj. frataru u očuvanju vjere i kulture, kao i teme iz najnovije sadašnjosti: pozicija Hrvata danas u B&H, agresija na BiH, kao i budućnost Hrvata, naroda koji je zaista u manjini, i najviše je stradao za vrijeme agresije Srbije na BiH.

Predavači su izrsno obradili sve teme, no posebno nas je iznenadila naša sugrađanka, mlada Anita Kovačević i njeno predavanje o hrvatskom kulturnom životu za vrijeme Turaka. Osim nje, svoju temu, "The Croatian and Serbian division of B&H" do tancina je obradio mladi Jure Vrbanić, znanstvenik iz susjednog nam

Gospoda Vladimir Đurić i Boris Balon za vrijeme Simpozija (s lijeva na desno)

Hamiltona. Drugi predavači, Dunja Lacković, dr. Ivo Šoljan, Krunoslav Vasilj i dr. Stjepan Meštrović predstavili su pred slušateljstvo, koje je bilo gotovo isključivo hrvatsko, što je velika šteta, razne aspekte svojih predavanja na jedan novi način. Nakon svakog predavanja postavljana su pitanja, koja su pokrivala veliki aspekt zanimanja slušateljstva. Posebno mnogo pitanja postavljeno je bosanskom veleposlaniku gosp. Krunoslavu Vasilju. Njegovo predavanje, koje je bilo zaista prepuno informacija koje do sada nismo znali, posebno je zanimalo slušateljstvo.

Predavanje prof. Meštrovića je bilo vrlo interesantno. Prof. Meštroviću ovo nije prvi puta u Torontu, na ovakvom simpoziju - on je ovdje bio pred oko godinu dana kada je održao vrlo uspješno predavanje, koje je organizirala ista udruga. U ovom predavanju prof. Meštrović je u vrlo kratko vrijeme biranim riječima dokazao kako koliko god da se trudili svjetski moćnici da "izravnaju" agresora i žrtvu, u ovom slučaju Srbiju i Hrvatsku, dokazi govore kako to nije istina, a povijest će pokazati svoje.

Ovaj simpozij je bio zaista vrlo dobro organiziran, jedini problem je u tome kako mi stalno govorimo jedni drugima o istini koja nas boli. Na ovom simpoziju trebali su biti kanadski mediji - da čuju iz povijesnih podataka istinu. Jezik ovog Simpozija bio je engleski, iz tih razloga, no nažalost, u dvorani nije bilo, koliko sam ja mogla vidjeti niti jedan strani novinar, što je upravo velika šteta.

Dijaspора nije samo 'vreća' puna novaca", kaže Ruža Tomašić

Razgovor: Ruža Tomašić, glasnogovornica Dubrovačkog HSP-a, bivša šefica osiguranja Banskih dvora

Hrvatska Kanadanka Ruža Tomašić, koja se nakon 25 godina sprovedenih u Kanadi, na poziv predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana, vratila u Hrvatsku, radeći neko vrijeme kao šefica osiguranja Banskih dvora, predstavljena je u ponedjeljak u Dubrovniku kao druga na izbornoj listi saborskih kandidata HSP-a Dubrovačko-neretvanske Županije za dijasporu. Inače, glasnogovornica županijskog HSP-a, članica novoizabranog Županijskog izbornog stožera sa stalnim prebivalištem u Smokvici na otoku Korčuli, gdje već godinu i pol živi s obitelji, samouvjereno ističe kako će na izborima dobiti dovoljan broj glasova za ulazak u saborske klupe.

- Kako to da vas je predsjednik Tuđman kao članicu HSP-a pozvao k sebi u Hrvatsku?

- Predsjednika sam upoznala 1990. godine kada je u rujnu posjetio Kanadu. Tada sam bila u njegovu osiguranju. Pitao me je: Kako žena u osiguranju? Odgovorila sam mu da mi je to posao za koji sam se školovala. Predsjednik mi je kazao: Mi bi vas trebali u Zagrebu, hoćete s nama natrag? Odgovorila sam potvrdno i došla u Zagreb 25 dana nakon njegova povratka. U početku sam radila na osiguranju zgrade Predsjedništva u Visokoj, a poslije preseljenja u Banske dvore bila sam šefica osiguranja Banskih dvora. Doživjela sam njihova raketiranja i pritom sam bila lakše ranjena. Od stresa sam dobila tumor i 1992. otišla na liječenje u Kanadu. Prošle sam se godine, nakon potpunog izlječenja, vratila na otok Korčulu, u rodno mjesto moga supruga. Sada sam predsjednica HSP-a podružnice Smokvica, i na prošlim lokalnim izborima osvojili smo 22 posto glasova, više nego bilo koja pravaška podružnica u Županiji.

- Šefica osiguranja Banskih dvora i članica HSP-a. Kako to?

- Kad me Predsjednik pozvao u Hrvatsku, otvoreno sam mu rekla da sam aktivna pravašica. Odgovorio mi je da mu to ne smeta. Rekla sam mu da je, po meni, on za sada najbolje rješenje za Hrvatsku, a kad se pojavi netko bolji, da ću onda drugog podržati.

- Je li se pojavilo bolje rješenje?

- Još uvijek ne vidim Predsjednikova zamjenika.

- Što zamjerati Predsjedniku?

- Što je dopustio previše kriminala. Što nije zatvorio i kaznio lopove. Policija i vojska ne bi trebali biti u stranačkim strukturama. Kad sam u Kanadi bila policajka, nisam mogla biti niti u jednoj stranci. Tako bi trebalo biti u Hrvatskoj.

- Što dijaspora zamjera vladajućoj stranci i Predsjedniku Tuđmanu?

- Što ih se tretira kao vreće s novcem, po sistemu - ostavi novac i vrati se odakle si i došao. Dijaspора zahtijeva racionalniju i učinkovitiju pravnu državu, red i rad. Brzo rješenje administrativnih pitanja prilikom povratka u zemlju, a ne da, uz neljubezne službenike koji vas šalju od vrata do vrata, dangube po hodnicima čekajući danima i mjesecima kojekakve banalne papire.

- Za što ćete se zauzimati ako dobijete saborski mandat na izborima?

- Cijeli sam život desničarka, ali ne s ispruženom desnom rukom, nego radeći s nadom i željom uspostave neovisne hrvatske države u kojoj ćemo sami biti gospodari, bez Srba, ali i tutora sa zapada. Zamjeram dr. Tuđmanu što je nakon Oluje previše udovoljavao Zapadu nauštrb vlastitih interesa.

- Ako dobijete mandat u Saboru, hoćete li ga iskoristiti za rješavanje otočnih problema?

- Naravno. Živim na otoku, tu je moja obitelj i osim problema hrvatske dijasporе, otočnu problematiku najbolje poznajem. Zakon o otocima nije zaživio, problemi su isti kao i prije. Otoci su i dalje odsječeni od kopna i život je skuplji za 20-30 posto od života na kopnu. Treba riješiti pitanje turizma, vratiti se izvornim otočnim tradicionalnim zanimanjima. Otočane treba uključiti u punopravni život Hrvatske, a ne da 'Bogu iza nogu' služe kao glasački stroj na izborima. Ulazim u Sabor. Vjerujem u svoju izbornu pobjedu jer u politici sam od daleke 1976. godine kada sam emigrirala u Kanadu, priključivši se Hrvatskom oslobodilačkom pokretu i aktivno politički djelujući u emigraciji sve do dolaska u Zagreb. Imam mnogo poznanstava a i prijatelja u cijeloj dijaspori, od Kanade, Amerike, Australije itd. Vjerujem da će oni cijeniti moj prijašnji politički rad, jer nisam novopočena kao mnogi danas. Mogu puno dati. Novac mi ne treba, kupiti me nitko ne može. Znam što mislim i ne bojim se ikome to reći. Imam čistu prošlost. Točno znam probleme dijasporе, što zamjeraju sadašnjoj vlasti, što im treba, a nakon provedenih godina u Hrvatskoj, dobro poznajem probleme unutra. Posebice probleme života na otocima. (Slobodna Dalmacija)

Račan i Budiša nakon objave kandidacijskih lista Potpuno je svejedno tko su nam suparnici!

"Potpuno je svejedno tko je na drugoj strani. Ne vodimo političku borbu s pojedincima, nego s HDZ-om. Zadovoljan sam što smo dobili prave eksponente loše vladajuće politike." Tim je riječima predsjednik SDP-a prokomentirao izborne liste HDZ-a, a predsjednik HSLS-a je dodao kako je priželjkivao jače protukandidate od onih koje je dobio u drugoj izbornoj jedinici.

Račan smatra kako između HDZ-ovih kandidata nema razlike jer svi oni inzistiraju na jedinstvenosti njihove politike.

Budiša je pozdravio odluku Ustavnog suda da je konzul Šimek postupio protivno zakonu, no objasnio je kako za to nije kriv Šimek, već Ministarstvo vanjskih poslova. Tu svoju ocjenu potkrijepio je dopisima koje je tajnik tog ministarstva Goran Grlić Radman poslao veleposlanstvima i konzularnim predstavništvima. U dopisu od 29. listopada zatražio je između ostalog da službenici od zemalja u kojima djeluju pokušaju dobiti odo-brenje da se glasuje na većem broju biračkih mjesta, i to izvan konzularnih ureda, a u drugom, poslanom 29. studenoga, traži od konzularnih predstavništva da do 6. prosinca predlože predsjednika i članove biračkih odbora. "To je protuzakonito, jer članove odbora predlažu stranke, a rok im je 8 dana prije izbora. I o tome ćemo zatražiti očitovanje Ustavnog suda", nastavio je Budiša. (Večernji list, 6.12.1999)

Nastavak sa strane 8

Sklonost srpskim listama

- Svi smo spremni prikloniti se nekoj od građanskih opcija onog trenutka kada osjetimo da smo doista postali ravnopravni građani Hrvatske - govori Milorad Dobrijević. Srbi koji su ovdje ostali ili su se vratili dokazali su da su lojalni građani i očekuju da ih se tako i tretira. Od 640 srpskih zahtjeva za povratom imovine nijedan nije riješen, jednako je i s tri tisuće zahtjeva za obnovu, a od 300-400 mladih visokoobrazovanih Srba, koji nisu okrvavili ruke niti se uprljali u ovom ratu, nijedan nije zaposlen u javnim službama. I to su glavni razlozi zbog kojih će Srbi u ovim izborima još uvijek biti skloniji nacionalnim, srpskim listama, zaključuje Dobrijević. (po članku "Slobodne Dalmacije")

PASTIRSKA PORUKA KATOLIČKIH BISKUPA REPUBLIKE HRVATSKE U POVODU IZBORA ZA ZASTUPNIČKI DOM HRVATSKOGA DRŽAVNOG SABORA

Katolički biskupi Republike Hrvatske uputili su 29. studenoga pastirsku poruku vjernicima u povodu izbora za Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora. Poruku prenosimo u cijelosti kako ju je objavila IKA:

Dragi vjernici, braćo i sestre!

1. Pred nama su izbori za Zastupnički dom Hrvatskoga državnog sabora. Kao vaši pastiri upućujemo vam za tu prigodu svoju riječ vjere i nade da vas potaknemo na odgovornu zauzetost u ovom trenutku.

Budući da je Hrvatski državni sabor najviše državno zakonodavno tijelo koje utvrđuje zakonske okvire za život cijele državne zajednice i svakog građanina, nadasve je važno da po predstojećim izborima u Zastupnički dom u Sabor uđu ljudi koji po svojoj čestitosti i sposobnosti najbolje mogu odgovoriti i najviše pridonijeti aktualnim potrebama hrvatske države i njezinih građana. O njima, naime, uvelike ovisi opće dobro i budući napredak. Svaki je pak vjernik, kao i svaki građanin, po savjesti dužan skrbiti za opće dobro.

Poslanje Crkve nije političkog ni ekonomskog ni socijalnog reda. Svrha koju joj je Krist odredio religioznog je reda. Ali upravo iz toga religioznog poslanja izviru zadaci, svjetlo i snaga koji mogu poslužiti da se ljudska zajednica izgradi i učvrsti po Božjem zakonu (usp. Gaudium et spes, 42). U sklopu toga poslanja naša nas pastirska odgovornost potiče pridonositi stabilnosti naše zajedničke države kako bi ona mogla biti čvrst jamac općem dobru svih naših sunarodnjaka i sugrađana.

2. Svaki građanin koji ima pravo glasa može pridonijeti da u Sabor uđu najvrsniji i najdostojniji kandidati, te stoga sve potičemo da iskoriste svoje pravo glasa u prilog općeg dobra. Drugi vatikanski sabor uči: "Neka se građani sjete da imaju pravo i ujedno dužnost služiti se svojim pravom glasa u korist općega dobra" (Gaudium et spes, 75). Birači se trebaju osposobiti za odgovorno odlučivanje kome će dati svoj glas. Budući da mnogi kandidati koji se predstavljaju na stranačkim listama neće biti dovoljno poznati cijelom biračkom tijelu, potrebno je da birači prouče program stranke i njezino dosadašnje djelovanje. Ne treba posebno upozoravati kako političari osobito u predizborno vrijeme znaju davati velika obećanja iza kojih ne stoje ni realne mogućnosti ostvarenja, čak ni stalna volja da se obećano ispuni. Sve to ne smije biti razlog da građanin odustane od izbora, da se oslobodi odgovornosti za opće dobro. Nakon što se o strankama i kandidatima informira koliko mu je najviše moguće, svatko je dužan glasovati po svojoj savjesti.

3. Kad je riječ o građanima koji su katolici, oni pri odlučivanju za koga će glasovati trebaju voditi računa i o tome koliko su stranački programi i moralni lik određenoga kandidata na stranačkoj listi u skladu s vjerskim učenjem i moralnim načelima Katoličke Crkve. To ne znači da bismo cijeloj državnoj zajednici nametali katoličke stavove, ali je razumljivo da katolik ne bi smio dati svoj glas onima koji bi u svom programu imali nijekanje i rušenje onih vrijednosti koje su vjernicima svetinja. U prosuđivanju određene stranke ili određenog

kandidata vjernik će nastojati razvidjeti koliko se dotični zauzimaju za snošljivost i dijalog, za izgradnju pravne i socijalne države, za pravdu u društvu, koliko brige iskazuju obitelji i djeci, nezaposlenima, mladima, siromašnima, starcima, koliko promiču civilizaciju ljubavi i zauzimaju se za čovjekov život od začeca do prirodne smrti.

4. Da se birači što savjesnije i odgovornije mogu služiti svojim pravom, potrebno je da im političari sebe i svoje stranke što ispravnije predstave. U tome je važno poštivati kulturu dijaloga, izbjegavati nekorektne optužbe i ponižavanja. Tko krivca traži samo na drugoj strani, ne djeluje uvjerljivo. Demokracija traži snošljivo i odgovorno ponašanje s jasnim zakonskim i zakonitim postavkama prema sebi i prema drugima, a ne gleda najprije tko je nešto predložio, nego je li to što je predložio dobro, pravno i moralno ispravno, vrijedno i društveno korisno. Pozivamo kandidate da u programima i predizbornim obećanjima budu što otvoreniji, što jasniji i što vjerodostojniji.

5. Svi koji su odgovorni za organizaciju i provođenje izbora dužni su voditi računa da izbori budu ne samo demokratski nego i tajni i slobodni, u skladu s međunarodnim konvencijama i europskim demokratskim standardima. U našim je okolnostima nadasve važno da se sve stranke i svi politički djelatnici strogo pridržavaju prihvaćenog izbornog zakona i pravilnika predizborne promidžbe. Birači imaju pravo preko svih sredstava javnog izvješćivanja dobivati objektivne informacije o strankama i kandidatima, a stranke i kandidati imaju pravo na jednake uvjete pravednog predizbornog nadmetanja. Službena povjerenstva i skupine koje nadziru izbore trebaju biti mješovita sastava, s članovima iz različitih stranaka uz nazočnost međunarodnih promatrača, tako da nitko ne bi mogao opravdano prigovoriti pravilnosti i demokratičnosti glasovanja i prebrojavanja glasova. Stanoviti čimbenici izvan hrvatskoga prostora ne bi smjeli ograničavati izražavanje istinske volje hrvatskih birača.

6. Mi biskupi posebno upozoravamo svećenike da se ne upuštaju ni u kakvu stranačku djelatnost. Neka potiču vjernike da se odgovorno posluže svojim pravom glasa. Neka ih nipošto ne upućuju za koju bi stranku trebalo glasovati, nego neka narodu u vezi s aktualnim političkim trenutkom tumače katolički socijalni nauk i vjerska načela. Na tim osnovama neka svaki vjernik sam odluči za kakav će se program i za kojega kandidata opredijeliti, kojoj će stranci dati svoj glas.

7. Na ovogodišnju svetkovinu Božića započinje slavlje Velikog jubileja, 2000. obljetnice kršćanstva. Uzdamo se da uz dužnu pozornost i obzirnost svih sudionika predizborne promidžbe neće biti značajnije poremećeno liturgijsko ozračje predbožićnog i božićnog vremena. Moleći obilan Božji blagoslov svim građanima Hrvatske kako bi u dobru, plemenitosti, čestitosti i marljivosti provodili siguran i miran život, obdaren duhovnim i materijalnim napretkom, sve vas od srca pozdravljamo.

ORFEJ HRVATSKE PJESME

"Kada bi dječaci bili pjesnici oni bi stvarali poeziju sličnu Tadijanovićevoj. I dok bi ta poezija za njih same bila uglavnom vedra i prozirna, za nas strarije bila bi gorka u svojoj naivnosti, bolna u svojoj dobroćudnoj nestalnosti. Tadijanović kao da je kroz život pronio netaknuto dječje srce, kao da je doista one ozbiljne i mudre knjige uvijek vraćao nepročitanu... Čitajući tu poeziju imamo dojam kao da smo stariji i ozbiljniji od tog dječaka - pjesnika." Tim je riječima daleke 1953. godine književnik Slobodan Novak opisao pjesništvo danas najdugovječnijeg živućeg klasika hrvatske književnosti Dragutina Tadijanovića iliti Tadije, kako ga osim njegove vjerne družice Jelice zovu odmila mnogobrojni prijatelji.

Zbog vedrine, razdraganosti, ali i bolnih, ciničnih, buntovnih, podsmješljivih, naivnih i nostalgičnih, pritaženo erotskih, bespomoćnih, tužnih i razdraganih, proziranih i lepršavih tonova i izricaja, Novak je tu poeziju proglasio "biserom književnog jezika". Ispisujući više od 70 godina smireno, biblijski jednostavno i mudro svoje stihove i obgrlivši svojim življenjem čitavo stoljeće, Tadija u 94. godini prkosi prolaznosti života. Ne prkosi mu samo svojom bogomdanom dugovječnošću, već i kreativnim nadahnućem čije dozrele kasne plodove ubiremo i u najnovije vrijeme iz njegovih poetskih vrtova izobilja. Ne povodeći se nikad za pomodnim literarnim hirovima i ostajući stameno vjeran sam sebi i svojoj neponovljivoj duhovnosti, njegovo je stihovlje, kako je primijetio Ivo Kozarčanin, "nalik na novi prozor na kući u vedro, šumno jutro. Ta Tadijanovićeva kuća, na kojoj je otvoreno mnogo prozora, stoji hladno i ravnodušno na kiši suvremene lirske inflacije." Poezija je to koja osvaja svojom iskrenošću, blagošću i ljudskom toplinom, prati nas od najranijeg djetinjstva do naših zrelih godina, u njoj nalazimo najranjivi dio sebe, a prepoznajemo je i bez autorova potpisa. Ta izvornost i neposrednost izrasla je iz života i hrani se životom, jer njegova je pjesma slika i odslik vremena - pjesma je postala život sam. Ona ne mistificira, isprazno ne filozofira, slika je jezgra ispjevanog, jer pjesnik, kako reče Jure Kaštelan, "vidi imaginacijom, unutrašnjim okom, okom duha." Ona je ispisana iz dubine srca, a svojom će neposrednošću ganuti mnoga srdašca, pa stoga i ne čudi što pjesnik sam sebe nazva "pjesnikom srca".

Tadijin pjesnički slap satkan je od ispovijednih riječi što ne odriču smisao, slijevaju se u glazbenu harmoniju, koje će promjena u redosljedu riječi načas raspršiti cijelu glazbenu čaroliju. Taj Orfej hrvatske poezije majstor je poetske strukture što je sagradio pjesme na malim detaljima istrnutim iz njegova svijeta. Stihovi su mu poput bljeska fotografskog aparata koji je udovoljio faustofskom vapaju da ono lijepo potraje, oni laganim ritmičkim ritualima otkopavaju naše sjećanje, otvaraju kutiju uspomena i vode nas u njegovo i naše djetinjstvo (kojež je mitska točka Rastušje), koje tiho nasmijano i pomalo žalosno lebdi iznad slavonskih oranica i uzlelujala žitnog klasja i zvoni sonorno i gromko poput njegova prodorna glasa. Pa ako se oko Homera svađalo sedam grčkih gradova, koliko bi se tek hrvatskih, ali i europskih gradova moglo svađati oko Tadije. Jer opjevao je on i pitome brodske ravnice, ali i Zagreb, Dubrovnik, Rab, Firencu, Pariz ili Ženevu, a tu će sveprisutnost i univerzalnost "pjesnika iz Hrvatske" Saša Vereš nazvati "geografijom srca".

Da toga "kasnog berača" muze nisu napustile ni onda kada je tijelo posustalo pred naletom bolesti, svjedoči oveći rukovet pjesama što su nastale prošle godine za njegova jednomjesečnog boravka u bolnici za infektivne bolesti na "zelenom brijegu" u Zagrebu. Prvi put Tadija se u svojoj 93. godini okušao u haikuu i

ispisao novu dionicu svojih zrelih promišljanja o životu. Među četrdeset osam takvih uradaka izdvajaju se pjesme koje prizivaju smrt i sjećanje na A. B. Šimica koji je skončao u sličnom ambijentu, baš kao što će Tonči Patrasov Marović iz bolničke postelje ispisati svoje posljednje pjesme, ali i haiku poeziju. Te kratke skicizne forme kao da su bile uvod u devet takozvanih "bolničkih elegija", kojih je vrhunac u sonetoidu (kako ga je nazvao T. Maroević) "Što mi je šapnula jabuka". Poenta toga ciklusa svakako je u poruci što je pjesnik odašilje slijedećim stihovima: Djevojko s kojom govorim,/ Odnijet ćeš sobom glas moj/ U dvadeset i prvo stoljeće. Dragi Tadija, mi Vam želimo da u novo stoljeće kročite jednakom snagom i odlučnošću i da Vam se ostvare želje koje ste izrekli prošle godine 4. studenoga na svoj rođendan: "Dao Bog da se ponovo vidimo u idućem stoljeću za moj 100. rođendan 2005. godine!"

Branka Džebić, *Vjesnik*,

A. Maurović, *Porodjenje Kristovo*, Hpgogratja d.d. Zagreb. Zbirka razglednica Nacionalne i sveučilišne biblioteke.

Dugo u noć, u zimsku bijelu noć

Dugo u noć, u zimsku gluhu noć
Moja mati bijelo platno tka.

Njen pognut lik i prosjede njene kose
Odavna je već zalije suzama.

Trak lampe s prozora pružen je čitavim dvorištem
Po snijegu što vani pada
U tišini bez kraja, u tišini bez kraja:
Anđeli s neba, nježnim rukama,
Spuštaju smrzione zvjezdice na zemlju
Pazeć da ne bi zlato moje probudili.

Dugo u noć, u zimsku pustu noć
Moja mati bijelo platno tka.

O majko žalosna! Kaži, što to sja
U tvojim očima

Dugo u noć, u zimsku bijelu noć?
Dragutin Tadijanović

The Museum of Fine Arts in St. Petersburg of Florida will be hosting an exhibit of Croatian Native Art beginning February 13 and going until May 28/2000.

Viljam Cvek: TRAŽILI SU DA IM FOTOKOPIRAMO NAŠE RECEPTE

Gostovanje hrvatske gastroreprezentacije - neskromno se interno već nazivamo "Croatian Dream Team" - počelo je u četvrtak 28. listopada priredbom "Croatian Table" u delegatskom restoranu Ujedinjenih naroda. To je ujedno bio početak jednomjesečnoga "Croatian Food Festivala", na čijem je otvorenju bilo 400-tinjak uzvanika - diplomata, novinara i visokih djelatnika UN-a te newyorških ugostitelja hrvatskoga podrijetla. Naša je ekipa već prvoga dana pokazala visoke organizacijske sposobnosti, prilagodljivost na novu sredinu i uvjete rada. Prikazali smo gastronomiju kao dio hrvatske kulturne baštine, a kroz ponudu smo našu zemlju predstavili mediteransko - srednjoeuropskom, koja i te kako slijedi suvremene svjetske trendove u gastronomskoj ponudi. Goste smo oduševili odabirom namirnica poput ribe, rakova, mekušaca, bijeloga mesa, povrća, voća, gljiva i morskih plodova pripremljenih kratkom termičkom obradom na suvremen, brz i lepršav način te odabirom hrvatskih vina.

Bife - stol postavljen je tako da je cijeli prostor odisao obiteljskom atmosferom, doimao se poput hrvatskoga blagdanskom stola, a za objeda članovi naše ekipe gostima su objašnjavali sastav pojedinih jela i njihovo nastajanje na našim prostorima. Zainteresiranost je bila tolika da smo fotokopirali recepte i dijelili ih gostima, a samo prvog dana pohvalilo nas je 50-ak visokih gostiju. Rado ističem visokoprofesionalan odnos kolege Loua Piuggija, šefa kuhinje u UN-u, koji nam se s cijelim svojim staffom "stavio na raspolaganje", osobito oduševljen našim darom - "Podravkinom" knjigom "Hrvatska za stolom" i "Vegetom" te košarom SMS-a s njihovim najfinijim proizvodima dalmatinskoga podneblja.

Nadam se da će biti mnogo takvih ugodnih susreta jer nas uz svakodnevne obveze pripreme hrane u delegatskom restoranu, gdje ćemo svaki dan nuditi po 20 hladnih, osam mesnih i ribljih jela, osam priloga, 15 deserata i naše sireve, ne računajući i a la carte meni s pet hladnih predjela, dvije juhe, tri riblja i dva mesna jela, pet deserata..., očekuju i tri konferencije za novinare, gostovanja u "Harward Clubu", "Villi Berulia" i restoranu "Galeria". Gostovali smo u hrvatskom restoranu u New Jerseyju "La Fortuna", gdje smo pomogli organizirati primanje za 300 osoba. Takvo predstavljanje hrvatske turističke ponude čini mi se izvrsnim, a nadam se da je to samo početak procesa koji bi, i kratkoročno i dugoročno, mogao postići iznimno dobre rezultate u predstavljanju ne samo hrvatskoga turizma nego i cijele Hrvatske. Vjerujte mi, ovih je dana lijepo biti Hrvat u Ujedinjenim narodima. U ime hrvatske gastroreprezentacije šaljem svima u domovini srdačne pozdrave iz glavnoga restorana kuhinje UN-a. *Večernji list*, 05. studenoga 1999.

SEDAMNAEST MU JE GODINA TEK, A NAPISAO ROMAN!

Nije uobičajeno da sedamnaestogodišnjak napiše knjigu. Ali kad se to već u Osijeku "dogodilo", porazgovarali smo s Draženom Stojčićem: - Moram priznati da mi se "poklopio" sretan niz slučajnosti. Da će roman biti i objavljen, dogodilo se posve neplanirano. - Rukopis sam dao mom profesoru Zdenku Samardžiji, koji mi je pomogao savjetima. Nakon njegove pozitivne reakcije, rukopis sam odnio prof. Goranu Remu i prof. Heleni Sablić - Tomić, koji su rekli: "Ovo se mora objaviti", i tako je krenulo. Iskreno, jako sam nervozan i uzbuđen. I u

Draženovoj školi mnogi su sretni što se u knjizi "Zabranjeno područje" piše o njima. Likovi su stvarni, društvo je iz škole pa i sam Dražen jedan je od likova. Radnja je istinita (uz malu dozu piščeve slobode), smještena u Osijeku, jezik je osječki sleng, govori o odnosima mladih osoba u školi i izvan nje, o stvarima koje ih zanimaju i problemima koji ih muče.

** Kakva je bila reakcija roditelja i profesora?*

- Roditelji su mi velika potpora i pomogli su maksimalno. Profesori imaju razumijevanja. Inače, izdavač knjige je agencija "Svjetla grada", knjiga izlazi u biblioteci "Džepna nova", pa je i format takav. Naslovnicu mi je radio Predrag Došen, Helena je urednica, a Rem je napisao pogovor. Naklada će biti u 800 primjeraka. Promocija će biti u HNK-u, jer mladima je HNK svojevrsno "zabranjeno područje", rezervirano za ozbiljne ljude, a vjerojatno će biti i održan program glazbenika iz moje škole. Čini se, da priči nije kraj. Dražen priznaje da nastavlja s bilješkama i ako bude nastavka, "radnja" će iz gimnazije prijeći na fakultet!

Mario Mihaljević, *Glas Slavonije*,

RESTAURACIJA SAMOSTANA NA LOPUDU

Austrijska princeza Francesca von Habsburg će u Franjevačkom samostanu iz 1483. godine na otoku Lopudu graditi međunarodno središte za istraživanje ljekovitog bilja. Kako saznajemo od Stijepa Bogdanovića, predsjednika Društva prijatelja prirode DUB, princeza, inače povjesničarka umjetnosti, u restauraciji samostanskog kompleksa iz 15. stoljeća uložiti će oko 10 milijuna američkih dolara. Samostan i tvrđavu u sklopu kompleksa princeza je dobila od franjevac na 99 godina.

- U doba Dubrovačke Republike lopudski samostan je bio u vlasništvu samostana Male Braće u Starom gradu, a ugovor je potpisao provincijal iz Zadra, govori nam Mario Šikić, gvardijan samostana Mala Braća. - U samostanskom kompleksu nalaziti će se laboratorij za proučavanje bilja, koje će se tu i uzgajati. U radu će princezi puno pomagati dubrovački franjevci, diljem svijeta poznati kao vrsni liječnici prirodnim biljem, kazao je Stijepo Bogdanović. U tijeku su pripremni radovi na izradi daljnjeg projekta, nakon čega će uslijediti obnova samostanskog kompleksa.

Osoblje "Adria Travel" u božićnom ruhu
"HRVATSKA ISKRA" - Dvobroj 48/49, 15. XII, 1999

Američki obavještajci sjede u IRI-ju I USAID-u koji financiraju šestoricu, a odgovaraju Montgomeryju!

Zagreb, Prema tumačenju direktorice IRI-ja Ellen Yount, IRI (Međunarodni republikanski institut) je osnovan kako bi odgovorio na brojne zahtjeve novostvorenih demokratskih država širom svijeta koje su svakodnevno obasipale SAD vapajima za pomoć pri stvaranju pravih demokratskih okvira, poput onih u njezinoj domovini. U Hrvatskoj su došli na poziv stranaka oporbene šestorice, odnosno oporba je zatražila od njih takvu demokratsku intervenciju.

No, IRI je tek jedna od aktivnih američkih "nevladinih" udruga prisutnih u Hrvatskoj.

United States for International Development - USAID (Američka agencija za međunarodni razvoj) također je više godina u Hrvatskoj. USAID se deklarira kao samostalna vladina agencija, iako je pod nadzorom američkoga ministarstva vanjskih poslova, a zaposleni u USAID-u se smatraju zaposlenicima MVP-a, odnosno imaju diplomatski status. Toliko o USAID-ovoj samostalnosti. USAID provodi programe pomoći u demokratskim reformama u stranim državama, pritom štiteći američke ekonomske i političke interese. Iz takve definicije nameće se pitanje - što kada demokratske reforme i američki politički interesi nisu na istom kolosijeku, kako stratezi USAID-a rješavaju tu dvojbu?

Na USAID-ovoj programskoj web stranici na Internetu stoji i prijedlog Kongresa za odobravanje proračuna USAID-a za 2000. godinu. U obrazloženju proračuna se kaže: "HDZ je otvoreno neprijateljski raspoložen prema neovisnim medijima, organizacijama neovisnog društva i drugim promicateljima reformi, što dovodi u pitanje opredijeljenost Hrvatske za demokratske principe i norme. Zabrinutost postoji zbog restrikcija slobode govora i slobode udruživanja, zbog jednopartijske kontrole javne televizije i radija, zastrašivanja medija i novinara, nepoštenih izbora i procedure, manjka nezavisnosti u sudstvu i nezadovoljavajuće zaštite ljudskih prava. Na drugoj strani, u Hrvatskoj postoji široki krug osoba koje zaslužuju i trebaju vanjsku podršku kako bi preživjeli ili dalje radili na demokraciji, te je USAID za neovisne medije, nevladine udruge, oporbene političke stranke i sindikate vitalan izvor tehničke pomoći, obrazovanja i financijske podrške.

U prošlotjednom razgovoru za Jutamji list, Ellen Yount je izjavila da je IRI nevladina udruga koju financira USAID. Doista je krajnje podcjenjivački prema hrvatskoj javnosti izjavljivati da je IRI nevladina udruga koja novac dobiva od USAID-a financiranog od američke vlade na osnovi gore citiranih programskih načela svrgavanja HDZ-a i financijsko-tehničkog pomaganja oporbene šestorice.

Neovisne organizacije Vlade SAD-a s centralom u Washingtonu, a uredima pri veleposlanstvima SAD-a, djeluju u više od 100 država širom svijeta. Njihovo osoblje ima status diplomatskog osoblja, čime im je povećan manevarski prostor djelovanja. Philip Agge je još sedadesetih godina u knjizi "CIA-dnevnik jednog agenta" (objavljenoj i u nas) opisao USAID kao servis CIA-e. USAID je, dakle, financiran putem vlade SAD-a iz proračuna koji odobrava Kongres. Za svoj rad odgovora prije svega State Departmentu, na terenu veleposlanicima, a u RH izravno Williamu Montgomeryju. Kao svoju organizacijsku jedinicu ima i OTI (Office of Transition Initiatives), ured za prijelazne inicijative.

USAID i OTI vrlo rijetko samo operacionaliziraju svoje projekte. Za to im služi dvadesetak američkih nevladinih udruga koje imaju svoja predstavništva u Hrvatskoj - u Zagrebu i u svim regionalnim centrima, a po potrebi i drugim gradovima (Knin, Vukovar...). USAID izravno ili posredno putem američkih nevladinih udruga potiče u Hrvatskoj osnivanje cijelog mnoštva domicilnih nevladinih udruga. Stvara mrežu, financira, usmjerava i koordinira njihova djelovanja. Uz novac koji dobiva od Kongresa, USAID pribavlja, usmjerava i dijeli novac, usluge i pogodnosti privatnih američkih zaklada, privatnih poduzeca, sveučilišta...

Sva ta sredstva izravno, ali najčešće putem drugih, usmjerava na nevladine organizacije kao što su GONG, Glas 99, na medije Feral, Nacional, Radio 101, ATV "Cenzura", na Zajednicu nezaposlenih, STINA-u, Savez samostalnih sindikata, stranke oporbe SDP, HSLS, HSS, HNS, IDS, LS i još neke, na profesionalne udruge - Forum 21, Udruga sudaca na čijem je čelu Vladimir Gredelj, Pravni centar Hrvatske, HND, na čijem je čelu donedavno bila Jagoda Vukušić i brojne druge.

Nakon takvog shematskog prikaza statusa i tijekova financiranja te aktivnosti na koje je usmjeren rad USAID-a i OTI-ja mogli bi se izvesti sasvim drugi zaključci o ciljevima i namjerama od onih koji se sugeriraju na web stranicama tih udruga i javno kroz medije.

Spomenimo još jedan zanimljivi detalj tzv. američkih neprofitnih i nevladinih organizacija. U upravnim odborima glavnih američkih nevladinih udruga, a koji su prisutni i u Hrvatskoj, sjede ljudi kao što su, primjerice, Morton Abramowitz, bivši pomoćnik državnog tajnika SAD-a za obavještajna pitanja, Fred Ikle, bivši pomoćnik ministra obrane SAD-a, Rizhard G. Lugar član senatskog odbora za obavještajna pitanja SAD-a, Zbigniew Brzezinski, bivši član predsjedničkog vijeća za nadgledavanje obavještajnih aktivnosti SAD-a, Orrin Hatch, član Senatskog odbora za obavještajna pitanja SAD-a, Lorne W. Craner, bivši član vijeća za nacionalne sigurnosti SAD-a, John McCain, bivši savjetnik za pitanje nacionalne sigurnosti SAD-a, Lawrence S. Eagleburger, bivši član vijeća za nacionalnu sigurnost SAD-a, Alison Fortier, bivša specijalna savjetnica pri vijeću za nacionalnu sigurnost SAD-a, Brent Scowcroft, umirovljeni general bivši vojni savjetnik američkoga predsjednika, Paul von Ward, bivši američki obavještajni časnik SAD-a, Leo Cheme osoba s dugogodišnjim stažom u američkoj obavještajnoj zajednici, William Casey, bivši šef CIA-e i još brojni drugi sličnih brografija.

Kako je dijelom već poznato, nakon kompromitirajućih akcija CIA-e u nekim zemljama kada je Središnja američka obavještajna služba svrgavala vlade i dovodila na vlast "svoje ljude", Američki Kongres i vlada odlučile su se na djelovanje preko vladinih, odnosno nevladinih udruga. S tim ciljem su i osnovane tri različite agencije -

1. USAID - United States for International Development, koja se deklarira kao samostalna vladina agencija.
2. USIA - United States Information Agency, koja se deklarira kao nezavisna agencija za vanjske poslove unutar američke vlade.
3. NED - National Endowment for Democracy, koja se deklarira kao privatna, nevladina neprofitna organizacija.

Tim trima agencijama zajedničko je da u svojim programima imaju demokratski i ekonomski boljitak zemalja širom svijeta, a da novac za svoje proračune dobivaju od Kongresa ili američke vlade. Samim tim odgovorne su Kongresu i Vladi SAD-a, da bi dobili sredstva, moraju u svojim programskim elaboratima zadovoljiti sve strateške i političke interese SAD-a. Te tri agencije imaju funkciju "tampona" između cijelog niza uskoprofiliranih američkih nevladinih udruga i američkih državnih institucija. Razlog tome je kako bi se u djelovanju američkih nevladinih udruga oprale ruke State Departmenta, a čime se legalno utječe na unutarnjopolitičku scenu neke države. Jednostavno, radi se o novoj doktrini ranijih hladnoratovskih CIA-nih "pothvata" koje nisu primjerene novom svjetskom poretku.

USAID i OTI, USIS i NED imaju svoje ispostave u Hrvatskoj iz kojih koordiniraju djelovanje američkih nevladinih udruga, domaćih nevladinih udruga, medija i još nekih projekata. Oni su odgovorni izravno veleposlanstvu SAD-a, odnosno veleposlaniku Williamu Montgomeryju i svojim centralama u Washingtonu. Veleposlanik Montgomery obavlja funkcije glavnoga koordinatora, kontrolora i izravno zastupa američke državne interese koji se moraju očiglaviti u njihovu djelovanju. U operacionalizacijskom dijelu sudjeluju prije svega američke nevladine udruge, koje koordinirano djeluju s hrvatskim nevladinim udrugama. Tu su i raznim donacijama ili drukčijim aktivnostima potpomognuti brojni mediji, koji su dovedeni u financijski ovisan položaj prema američkim partnerima.

Vjesnik,, 1. prosinac 1999. godine.

Neutemeljeni su napadi nekih medija na SAD - Rubin

2. prosinca, Neodgovorni segmenti hrvatskih državnih medija nedavno su nekoliko puta neutemeljeno napali Vladu SAD-a i razne nevladine organizacije. Ovi se napadi ne temelje na činjenicama i zaslužuju odlučan odgovor, stoji u izjavi glasnogovornika State Dapertmenta Jamesa Rubina koju je Hini dostavilo Američko veleposlanstvo u Zagrebu. U izjavi se navodi da SAD i druge zapadne zemlje pružaju obilnu pomoć nevladinim organizacijama i političkim strankama koje promiču demokratska načela. Te grupe djeluju otvoreno, a informacije o svim programima dostupne su javnosti, stoji u Rubinovoj izjavi. Ovi napadi, koji su se pojavili u predizborno vrijeme, dodaje, pokušaj su odvratanja rasprave u hrvatskoj javnosti s glavnih pitanja. Pozivamo odgovorne da se preusmjere na ta pitanja i odbace ove kontraproduktivne optužbe, zaključuje Rubin.

Uredništvo Vjesnika izdalo je priopćenje u povodu izjave Jamesa Rubina o jučerašnjem Vjesnikovu tekstu "Američki obavještajci sjede u IRI-ju i USAID-u koji financiraju šestoricu, a odgovaraju Montgomeryju". U priopćenju se ističe kako je brzina kojom je glasnogovornik Rubin reagirao na Vjesnikov tekst - indikativna. Također je zanimljivo da gospodin Rubin nije demantirao niti jedan od navoda u našem tekstu, ali paušalno tvrdi kako je u njemu iznijeto "niz neutemeljenih napada na Vladu SAD-a i razne nevladine organizacije", ističe Vjesnik.

Na takve općenite optužbe vrlo je teško odgovoriti, to više što gospodin Rubin u drugom dijelu svoje izjave potvrđuje upravo ono što je i Vjesnik tvrdio, da SAD doista u Hrvatskoj pruža obilnu pomoć nevladinim organizacijama i političkim strankama, predanim promicanju demokratskih načela, te da to čine i u drugim državama sa sličnom situacijom. Što je Vjesnik tome dodao kako Amerika to čini sukladno svojim političkim i inim interesima, ne bi trebalo tumačiti kao napad na američku Vladu, a po najmanje kao želju našeg lista da u ovo predizborno vrijeme skrene pozornost 'hrvatskoj javnosti s glavnih pitanja', stoji u priopćenju uredništva Vjesnika. (1. 12.1999, Vjesnik)

Služite se našim pokroviteljima:

JOLIC ENTERPRISES LIMITED CO.B.A.S
ONTARIO SIDING

Poznata hrvatska tvrtka ove struke u Kanadi
 s više od 25 godina poslovnog iskustva.

UGRAĐUJEMO SVOJE VLASTITE
 PROIZVODE KAO I PROIZVODE DRUGIH
 RENOMIRANIH PROIZVODJAČA

UGRAĐUJEMO TOPUNJSKI SIGURNE
 PROZORE I VRATA RAZNIH VRSTA
 ZA SVE NAVEDENE RADOVE GARANTIRAMO

Cijene: Naše pravilo je biti povoljniji
 ili isti u cijeni sa konkurentima

- JOHN JOLIĆ -

1187 Bunhamthorpe Road East,
 Oakville, Ontario L6J 4Z2

(905) 257-0334
 (905) 257-0329
 Fax: (905) 257-0397

Prof. Meštrović na Simpozijumu u Torontu

DIO PRLJAVE KAMPANJE

Reakcije oporbene šestorke na optužbe da njezin rad financijaru američki obavještajci

Sinoć je Vjesnik, politički dnevnik u vlasništvu države, objavio članak koji, navodno, raskrinkava subverzivnu djelatnost američkih nevladinih udruga u Hrvatskoj. Posebno su apostrofirani Međunarodni republikanski institut (IRI) i američka Agencija za međunarodni razvoj (USAID), kojima se najprije prigovara da nisu nezavisne vladine udruge, jer novac primaju od američke vlade s ciljem da u 2000. svrgnu HDZ s vlasti i financijsko-tehnički pomognu oporbnoj šestorici. Zanimljivo je da je još sinoć na hrvatskoj televiziji pročitao ovaj Vjesnikov tekst, u kojem se još tvrdi da u upravama glavnih američkih nevladinih organizacija sjede ili bivši ili sadašnji pripadnici američke obavještajne zajednice, te pripadnici sigurnosnih službi, koji odgovaraju američkom veleposlaniku u Hrvatskoj Williamu Montgomeryju.

Ivica Račan, predsjednik SDP-a, ovaj je tekst prokomentirao sljedećim riječima: "To nisu nove optužbe. Neke od ovih stranaka već su bile optuživane za suradnju sa stranim organizacijama, čak i sa CIA-om. Sjetite se da smo u Saboru odgovarali na to, šaleći se, sa parolama "CIA nije cicija!" i tako dalje. Ništa novo, osim što je bilo očekivano da će to biti u zaostrenom i potenciranom obliku upravo uoči izbora, od strane HDZ-a, čime oni samo dokazuju da se prljava kampanja ne svodi samo na jedan sadržaj, već da ih ima više - prema šestorici i prema opoziciji. Iako nismo razgovarali o tome, i moji kolege mogu da kažu - i HDZ i druge stranke koristile su rezultate istraživanja, IRI-ja, kao što smo to činili i mi. Dozvolite, neka HDZ odgovori kada su sudjelovali u aktivnosti tih organizacija koje prozivaju. Neka odgovori da li su sudjelovali u instrukturama još 1990."

Dražen Budiša, predsjednik HSLS-a, primjećuje da su obavještajne službe prisutnije u vlasti, nego u oporbi. "Činjenica je, primjerice, da takvo curenje informacija iz ustanova političkog sustava, od Ureda predsjednika države, Vlade i drugih, teško da postoji u bilo kojoj drugoj europskoj zemlji, pokazuje, između ostalog, kako su i djelovanjem obavještajnih službi infiltrirane ustanove političkog sustava Hrvatske, za što je odgovorna vladajuća stranka," kazao je gospodin Budiša.

Vlado Gotovac, predsjednik LS-a, rekao je sljedeće: "Mislim da je doista vrijedno da i naš tisak, kao i cijela hrvatska javnost, konačno pruži otpor ovakvom načinu mišljenja, ovakvom postupku, i da se Hrvatska iščupa iz ove kombinacije totalitarnostičkih navika i balkanske beskrupuloznosti. (Željko Matić, VOA)

Kultura

Hrvatski naš (ne)zaboravljeni

Knjiga sveučilišnog profesora i jezikoslovca Stjepka Težaka "Hrvatski naš (ne)zaboravljeni" predstavljena je u Društvu hrvatskih književnika u Zagrebu. To je treća knjiga u nizu knjiga Težakove savjetničke trilogije, a kako je istaknuto, autor polazi sa stajališta da je hrvatski jezik i u vremenu nasilnog rashvaćivanja sačuvao bitna obilježja svoje samostojnosti te da mu nisu nužne revolucionarne promjene.

Jezične preporuke daju se u obliku svestranih objašnjenja s primjerima i obrazloženjima, istaknuo je recenzent Dragutin Rosandić. Dodao je kako Težak u svome istraživanju ističe da hrvatski jezik još nije standardiziran. On u knjizi obrađuje "zaboravljene" riječi, hrvatske riječi, tuđice i posuđenice, srpske i slavonske riječi, riječi bliskoznačne i pjesničke. Čitatelje privlači i intrigantnim naslovima kao što su Pouka o poduci, Skrb za brigu ili briga za skrb i Glasujem za glasovanje, rekao je Rosandić. Tomislav Ladan je ustvrdio kako je Hrvatska i nakon deset godina u bezjezičnom stanju. (Image)

CRO TECHNICAL EDITOR WINS EUROPEAN NEWSPAPER DESIGN AWARD

Pula, Zagreb - Dec. 2, The designer and technical editor of Croatian daily paper "Glas Istre", Mario Rosanda, is the winner of this year's European Newspaper Design Award in the special pages category. Rosanda won the award for the drawing illustrating an article on a world exhibition on the Maya culture, which was staged at Palazzo Grassi in Venice, Italy. This year's competition was organised by three publications, Germany's "Medium Magazine", Austria's "Oesterreichischer Journalist", and the Dutch "De Journalist", and featured 161 publications from 21 European countries.

The award will be presented on Feb. 4 in Aachen, Germany. The papers and pages which have been awarded will adorn the walls of Aachen's International Journalistic Museum.

Harmica - što je to?

*O, Harmico naša stara,
 sjećaš nas na davne dane;
 djedovi i bake naše,
 s košarom na glavi snaše.
 žurile su u dućane.*

*Tu su bili opančari,
 slastičari i sedlari,
 a nad njima toranj stari
 zvoniti je burno znao
 i na okup ljude zvao.*
 Vjekoslav Majer

Svaki dan Zagrepčani prolaze kroz Harmicu, i mnogi ne znaju što znači ta riječ, pa vam eto donosimo i ovu interesantnu informaciju:

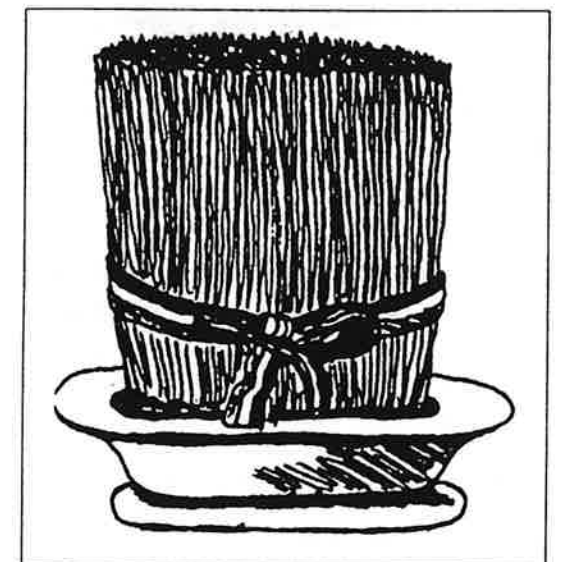
1. u Hrvatskoj od 15. st. (vjerojatno čak i od 13. st.) ta riječ znači "mitarina, carina koja iznosi trideseti dio vrijednosti robe kod uvoza i izvoza; tridesetnica" i
2. mjesto gdje se naplaćuje tridesetnica; carinarnica, mitarica, mađarski: haminc; trideset

ORSAN, MJESTO OKUPLJANJA DUBROVČANA

Dubrovnik je od 1682. godine imao svoju kazališnu dvoranu u kojoj su se održavale sve predstave. To je bio Orsan, adaptirani arsenal pokraj Vijećnice, koji je izgorio 1817. godine za vrijeme austrijske uprave. Tijekom svih tih godina, Orsan se mijenjao i prilagođavao ljudima i vremenu. Zna se da su u 18. stoljeću u gledalištu bile klupe i veće lože - odjelci u pozadini, namijenjeni ženama. U to doba Orsan je postao mjesto okupljanja svih stanovnika Dubrovnika. Prema istraživanju Nade Beretić, vijest iz 1748. godine govori da u kazalište najprije smiju ući vlastelini stariji od 45 godina, zatim mlađa vlastela, nakon njih antunini i lazarini (dubrovački međustaleži) i tek onda ostali, ako bi ostalo slobodnog mjesta. Tu su se igrale sve prerade Molierea, gostovali su talijanski glumci i pjevači. Na klupama i stolicama mogle su se često vidjeti i marame, ogrtači i šeširi: to su, naime, bile rezervacije. Nekad su to za svoje gospodare radili "djetići", sluga. Žene su morale biti odjevene u crne haljine zvane "Andrie" po odredbi Senata. Poslužitelji su raznosili kavu i osvježavajuća pića.

Tijekom 18. stoljeća je Malo vijeće u više navrata izdalo naredbe koje su točno određivale prava i dužnosti gledatelja, a to su: zabrana ulaska u gledalište pod maskom i s oružjem, zabrana unošenja nosiljka za gospođe, zabrana silaska glumaca s pozornice među publiku. Iako su Židovi u 17. stoljeću bili omiljeni, već 1792. godine oni ne smiju u Orsan, a svoje predstave moraju izvoditi isključivo u getu. Od 1773. godine, kao scena se počela upotrebljavati i Sponta, ali samo za glazbene priredbe. Kad je u Orsanu odigrana zadnja hrvatska predstava (1780.), privatne palače postaju prizorište scenskih priredaba. Tako je 1793. o pokladama u palači obitelji Gozde izvedena hrvatska adaptacija francuske farse "Pokrinokat". Orsan je, i nadalje, sve do drugog desetljeća 19. stoljeća služio kao kazališna dvorana dok nije 1817. izgorio. Nova kazališna dvorana s pozornicom je uređena 1824. u palači obitelji Gucetić u Ulici Cvijete Zuzorić. Tu su se održavale samo talijanske predstave, jer hrvatskih družina više nije bilo. Tako je bilo sve do 1864. godine kada je Luko Bundić, nedaleko od mjesta gdje je nekad bio Orsan, sagradio današnju kazališnu dvoranu.

M. M., *Dubrovački list*, 01. listopada 1999.

Slika pšenice za Božić

ZA VAŠU KUHINJU:

JANJETINA ISPOD PEKE

Trideset kilometara južno od Dubrovnika, u prekrasnoj kamenoj arhitekturi Konavala uz stari mlin na slapovima bistre rijeke Ljute, smješten je restoran Atlas Club Konavoski dvori. Ovaj nesvakidašnji ugođaj, tišina i žubor rijeke, žive pastrve u bazenima, čisti zrak i otvoreni oganj naprosto mame uživanju u poznatim konavoskim specijalitetima. Obnovljeni u organizaciji Turističke agencije Atlas, Konavoski dvori potvrđuju svoju turističku orijentaciju ističući bogatstvo tradicijske baštine. Vezeni stolnjaci unikatne vrijednosti kao i posebno kreirani porculanski servisi s motivom konavoskog veza plijene pozornost gostiju svojom stalnom postavom u Dvorima. Konobarice odjevene u nadaleko znane konavoske nošnje goste dočekuju tradicionalnom dobrodošlicom ovoga kraja - krivajom u lozovači i kolarinom suhih smokava. A to je, pak, samo uvod u bogatu ponudu domaćih specijaliteta koje restoran nudi. Specijalitetima kuće koja nudi primorsku, tradicionalnu pučku kuhinju, smatraju se pršut, sir iz ulja, kruh ispod peke, janjetina i teletina ispod peke, pastrva na žaru i pastrva na plavo.

JANJETINA ISPOD PEKE

SASTOJCI ZA 10 OSOBA: 4 kg janjetine, 2 kg prumpira, 2 dl biljnog ulja, sol, lovorov list, češnjak

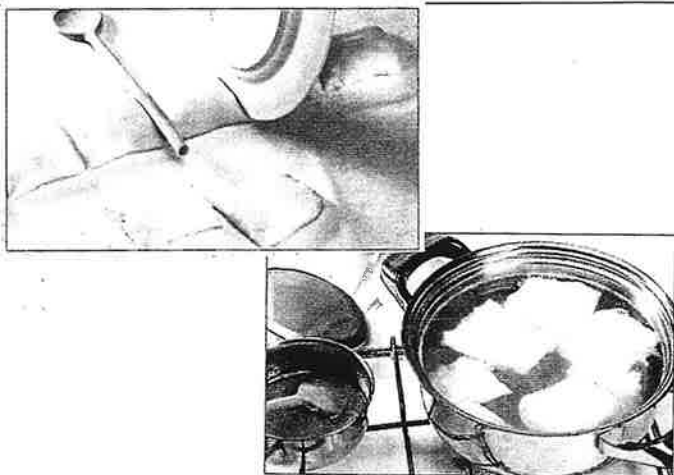
PRIPRAVA: meso operemo i osušimo. Isiječemo na veće komade, posolimo i ostavimo da odleži 15 minuta. Za to vrijeme očistimo krumpir, isiječemo na četvrtine i posložimo u posudu za pečenje. Prelijemo s 1 dl ulja. Na posloženi krumpir posložimo pripremljene komade mesa, između kojih stavimo začine, lovorov list, i češnjak. Prelijemo ostatkom ulja. Tako pripremljenu posudu za pečenje stavimo na žar i prekrijemo već zagrijanim metalnim poklopcem. Peku prekrijemo žarom. Ostavimo da se peče oko 45 minuta, kada meso okrećemo i pečemo daljnjih 20 minuta. Ovako pripremljeno jelo poslužujemo uz svježe povrće i mladi luk. (100 vodećih hrvatskih restorana, str. 200-210)

KUHANI ŠTRUKLI (za 6 - 8 osoba)

Za tijesto: 50 dag mekanog brašna, 1 jaje, 2 žlice ulja, sol, 1 žlica blagog octa, malo mlake vode,

Za nadjev: 10-15 dag maslaca, 4 jaja, 60 dag svježeg sira, 1 dl kiselog vrhnja, sol,

Za preljev: 8 dag maslaca, 5 dag krušnih mrvica

Brašno prosijte na radnu površinu. Pripremite malo mlake vode. Na sredini brašna napravite udubinu, u nju stavite sol, jaje i ulje, pa postupno nožem umiješajte u brašno. Uz dolijevanje vode s octom umijesite i potom ga izradite rukama dok ne postane sasvim glatko. Razdijelite ga na tri kruščića, svaki premažite uljem, pokrijte ih ugrijanom posudom i ostavite da odstoje oko pola sata. Dok tijesto stoji pripremite nadjev: omekšali maslac pjenasto umutite sa protisnutim sirom, umućenim jajima i malo soli. Na kraju umiješajte kiselo vrhnje.

Raspostrite stolnjak i posipajte ga brašnom.

Tijesto malo razvaljajte valjkom, a zatim ga rukama razvaljajte da postane tanko. Zadebljani rub tijesta odrežite, a razvučeno tijesto ostavite da se malo posuši.

Poprskajte tijesto dijelom rastopljenog maslaca. Trećinom nadjeva premažite polovicu razvučenog tijesta i pomoću stolnjaka savijte tijesto.

Ručkom kuhače utisnite štrukle u razmaku 10 cm, a zatim ih narežite rubom tanjura. Krajevi štrukla moraju biti dobro sljepljeni.

U kipuću slanu vodu stavite štrukle jedan do drugog, pa kuhajte 15 - 20 minuta, ali ne kuhajte odjednom veću količinu. Iz vode vadite štrukle šupljikavom lopaticom i slažite ih na tanjur. Na maslacu kratko popržite krušne mrvice i prelijte ih preko štrukla. Ovako pripremljeni štrukli poslužuju se kao samostalno jelo, a u svečanim prilikama mogu se poslužiti kao prilog uz divljač ili neko drugo mesno jelo s umakom.

Kuhane štrukle pripremljene s mrvicama možete poslužiti i kao desert, samo što se tada u nadjev doda nešto manje soli, a štrukli se posipaju i šećerom. (Hrvatska za stolom, str.46-47)

Dali ste u stanju platiti ogromne telefonske troškove telefonskih poziva za Hrvatsku ili BiH? Možda vam mi možemo pomoći:

VTC VANCOUVER TELEPHONE COMPANY

Telefonirajte po najnižim cijenama: Croatia 0.46[¢] per min.

Bosnia & Hercegovina 0.49[¢] per min.

Germany 0.18[¢]; Italy 0.24[¢]; Greece 0.43[¢];

Australia 0.19[¢]; Philippines 0.52[¢];

No monthly fees!!!

*** Niske cijene i za ostale zemlje!**

Nazovite Finku Pralaš, još danas - na hrvatskom jeziku

Tel (toll free) 1-877-540-9821

Fax: 1-877-544-9823

PRIOPĆENJE UREDA ZA NACIONALNU SIGURNOST

"Image" 9. prosinca - Ured za nacionalnu sigurnost dostavio je danas Hini priopćenje u kojemu reagira na napise u dijelu hrvatskoga tiska o navodnom nezakonitom postupanju obavještajnih službi u izvještavanju predsjednika Hrvatskoga državnog sabora Vlatka Pavletića, koji zamjenjuje privremeno spriječenoga Predsjednika Republike.

Tekst priopćenja donosimo u cjelini:

U posljednje vrijeme u dijelu hrvatskog tiska učestali su napisi o navodnom nezakonitom postupanju obavještajnih službi u izvještavanju akademika Vlatka Pavletića, predsjednika Hrvatskoga državnog sabora, koji, temeljem Ustavnog zakona o privremenoj spriječenosti Predsjednika RH za obavljanje svojih dužnosti, zamjenjuje Predsjednika RH. Tvrdi se da ravnatelj HIS-a sprječava akademika Pavletića u preuzimanju predsjedničkih ovlasti nad tajnim službama, da je naložio provjeru svih članova njegova kabineta te da mu uskraćuje informacije na koje on, po svojoj dužnosti, ima pravo. S tim u svezi, a radi istinitog informiranja javnosti prenosimo cjeloviti tekst dopisa, ur.br:716-2100-A-11/99-017 od 27. studenoga 1999., upućenog od strane predstojnika UNS-a Ivana Jarnjaka, zamjenika predstojnika UNS-a i ravnatelja HIS-a dr. Miroslava Tuđmana, Predsjedniku Hrvatskoga državnog sabora akademiku Vlatku Pavletiću. S navedenog dopisa, Odlukom predstojnika UNS-a, br: 716-1000-A-12/99-256 od 8.12.1999. skinuta je oznaka državne tajne, čime je omogućeno njegovo objavljivanje:

Ustavni sud Republike Hrvatske na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donio je odluku, temeljem Ustavnog zakona o privremenoj spriječenosti Predsjednika RH, da predsjednik Hrvatskog državnog sabora privremeno zamjenjuje Predsjednika RH dr. Franju Tuđmana. Temeljem te odluke Ured za nacionalnu sigurnost, odnosno HIS, kao krovna služba Obavještajne zajednice, dostavlja Vam informacije koje se tiču nacionalne sigurnosti, odnosno informacije od nacionalnog interesa. Kako bismo mogli ispu-

Predsjednik Hrvatskog državnog sabora akademik Vlatko Pavletić, koji zamjenjuje privremeno spriječenog Predsjednika Republike, zatražio je od ministra unutarnjih poslova Ivana Penića provođenje hitne i detaljne istrage kako bi se utvrdilo je li doista bilo prisluškivanja njegovih razgovora. Također je zatražio da mu se o tome što prije podnese izvješće, priopćila je sabsorska Služba za odnose s javnošću.

Tjednik Nacional u posljednjem je broju naveo da su prostorije Pavletićeva kabineta ozvučene i da SZUP prisluškuje njegove telefonske linije. MUP je jučer opovrgnulo Nacional, navodeći da je u Nacionalovu članku "Tajna služba SZUP prisluškuje telefone privremenog šefa države" izneseno više bezočnih i gnjusnih laži. Tvrdnje u dijelu tiska da SZUP prisluškuje Pavletića odbacio je jučer i ministar Penić.

**Želite li znati sve o našoj zajednici?
Slušajte radio postaju "Zvuci Hrvatske"
Radnim danom 2.00 po podne, FM 100.7,
Nedjeljom, 12.00 PM; AM 15.40**

nit ovu obvezu i slati Vam dokumente s oznakom državna tajna, to moramo osigurati istu proceduru i postupak koji se primjenjuje i u dostavljanju dokumenata Predsjedniku Republike dr. Franji Tuđmanu. Dokumente s oznakom državna i službena tajna možemo i moramo dostavljati prema Zakonu o Uredu za nacionalnu sigurnost i Zakonu o zaštiti tajnosti podataka (N.N. br. 108/96) te ostalim pravilnicima UNS-a. Ovim zakonskim i podzakonskim aktima određuju se procedure dostavljanja, postupanja, pohranjivanja, korištenja, čuvanja i povrata dokumenata pošiljatelju.

Kako bismo Vam mogli početi dostavljati te dokumente, molimo Vas da date nalog svom kabinetu:

a) da nas izvijesti koje će osobe zaprimati i pohranjivati dokumente s oznakom državna ili službena tajna kako bi SZUP za te osobe mogao izvršiti sigurnosnu provjeru, ako je već nemaju;

b) da se dokumenti ne mogu iznositi iz službenih prostorija te da se moraju čuvati u sigurnosnim kasama;

c) da se dokumenti ne mogu umnažati i deklasificirati bez suglasnosti pošiljatelja;

d) da se po isteku mandata institucije privremenog zamjenjivanja Predsjednika Republike svi dokumenti moraju vratiti pošiljatelju.

Čim dobijemo povratnu obavijest od Vašeg kabineta počemo Vam dostavljati sve dokumente koji se upućuju Predsjedniku Republike.

Što se tiče tvrdnje da se Pavletiću uskraćuju informacije, odnosno da se njemu dostavljaju reducirane, a savjetnicima Predsjednika RH opširnije verzije istih informacija, napominjemo da se informacije istovjetnog sadržaja šalju na adrese Predsjednika Republike Hrvatske, Predsjednika Hrvatskog državnog sabora koji privremeno zamjenjuje Predsjednika RH i Predstojnika UNS-a. Informacije poslane na adresu Predsjednika RH nisu dostupne nikome od djelatnika Ureda Predsjednika RH, pa tako ni njegovim savjetnicima, nego se neotvorene pohranjuju kod predstojnika Ureda Predsjednika RH. Pridavanje bilo kakvog drugačijeg značenja radu UNS-a, osim redovitog i utvrđenog propisima, netočno je i tendenciozno. Priopćenje je potpisao tajnik UNS-a Tomislav Matijević.

Gosp. Stjepan Šmintić

Opasna zaraza stajat će Hrvatsku više od tri milijuna kuna:

Trihinelozu se proširila na cijelu državu

- U prvih osam mjeseci ove godine bilo je zaraženo oko 1400 pregledanih uzoraka, a u cijeloj prošloj godini bilo je 1920.

Stanje s trihinelozom u istočnoj je Slavoniji alarmantno. Tim je riječima širenje bolesti svinja koju najčešće prenose štakori, nedavno okarakterizirao ministar poljoprivrede i šumarstva Ivan Đurkić. Međutim, osim Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske, Brodsko-posavske i Virovitičko-podravске županije, koje su već godinama poznate kao žarišta trihineloze, posljednjih dana i iz ostalih djelova Hrvatske stižu vijesti o zaraženim svinjama. Tri slučaja svinja zaraženih trihinelozom zabilježena su u Ogulinu, u Imotskom ih je bilo četiri, a veterinari u Osijeku proteklog su vikenda oborili sve rekorde u broju pregledanih uzoraka svinjetine - od 3500 pregledanih uzoraka, desetak ih je bilo zaraženo.

U prvih osam mjeseci oko 1400 pregledanih uzoraka bilo je zaraženo, a u cijeloj prošloj godini bilo je 1920. Već na osnovi tih dvaju brojeva jasno je da će ove godine broj zaraženih svinja gotovo sigurno nadmašiti lanjski jer sezona svinjokolja još traje.

Stoga je bitno da svako kućanstvo koje za svoje potrebe kolje svinje odnese u veterinarsku stanicu uzorak svinjskog mesa kako bi se ispitalo je li zaraženo trihinelom. Cijena pregleda jedinstvena je u cijeloj državi i iznosi 25 kuna po uzorku plus PDV. Pojeđu li zaraženu svinjetinu, posebno u kobasicama ili sušenu mesu, od trihineloze mogu oboljeti ljudi. Njima bolest ostavlja trajne posljedice u poprečno-prugastim mišićima, a ako se razvije, ne može se uopće liječiti i može biti smrtonosna.

Troškovi se vlasniku zaražene svinje podmiruju iz državnog proračuna, a ovise o tržišnoj vrijednosti svinjetine. Pretpostavimo li da će ove godine biti 2000 zaraženih svinja, koje su prosječno teške oko 150 kg, ispada da će samo za naknade vlasnicima (uzmimo li cijenu kg do deset kuna) država platiti tri milijuna kuna. Lani je Uprava za veterinarstvo načinila sličan troškovnik, ali je predviđjala da će biti 1500 zaraženih svinja te da će za njihov prijevoz do kafilerija biti potrebno izdvojiti 100.000 kuna. Ukupno je planirano 2,35 milijuna kuna. Dakle, ispune li se predviđanja o 2000 zaraženih svinja, ta je računica već u minusu 650.000 kuna.

Širenje trihineloze ove godine može se povezati s većim brojem štakora, što, pak, znači da nije provedena teratizacija. Ona bi se trebala provoditi barem dva puta godišnje, u proljeće i jesen, a prema potrebi i češće. Procjenjuje se da bi sljedeće godine za tu svrhu trebalo osigurati oko osam milijuna kuna. Međutim, osim iz državnog proračuna, u sufinanciranju deratizacije trebale bi sudjelovati i jedinice lokalne samouprave. Očito bi baš na tome mogao propasti cijeli plan jer je pitanje hoće li siromašne općine i gradovi pronaći novac za deratizaciju. Dogodi li se to sljedeće godine, novinske stupce ponovno će puniti tekstovi o trihinelozu. (Večernji list)

Pretplatite se na HRVATSKU ISKRU

Novi zakon o ograničenju uporabe duhanskih proizvoda

Od početka sljedeće godine bit će zabranjena proizvodnja i promet cigareta koje sadrže više od 15 mg katrana, a od početka 2001. godine isto se odnosi na sve cigarete s više od 12 mg katrana. Već je zabranjena prodaja cigareta mladima od 18 godina, a na svim mjestima na kojima se prodaju duhanski proizvodi morat će osvanuti oznaka na kojoj piše da cigarete ne smiju kupovati mladi od osamnaest. Ta oznaka morat će se moći pročitati s najmanje deset metara udaljenosti. Nadalje, od početka sljedeće godine bit će zabranjena prodaja duhanskih proizvoda iz automatskih naprava te prodaja pojedinih cigareta, odnosno drugih duhanskih proizvoda izvan originalnog pakiranja proizvođača. Sve to što smo spomenuli i niz drugih pojedinosti novosti su koje donosi ovih dana objavljen Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda.

Nadalje, Zakonom je zabranjeno pušenje duhanskih proizvoda na javnim nastupima u živo na televiziji. Pitamo se: što će na to reći TV-novinar Romano Bolković?

Zakon je, naravno, zabranio sve oblike izravne i neizravne promidžbe duhanskih proizvoda, osim u stručnim publikacijama namijenjenim proizvođačima ili ako drukčije ne odredi vlada RH posebnom odlukom, i to isključivo za "športska zbivanja međunarodnog značenja".

Ne treba posebno isticati da je Zakonom zabranjeno pušenje u svim zdravstvenim, odgojnim i obrazovnim ustanovama, zatim u ugostiteljskim objektima (ovisno o kategorizaciji), slastičarnicama i zdravljacima, ali je zanimljivo napomenuti kako će pušenje biti zabranjeno i na svim ostalim javnim prostorima. Osim ako nije označeno da je na nekom dijelu javnog prostora pušenje dopušteno, ali taj dio ne može biti veći od 30 posto ukupne površine nekog javnog prostora. Tako na javnom prostoru na kojem nije dopušteno pušenje ne smiju biti pepeljare, osim ako, piše u Zakonu, to "nisu umjetnički, odnosno ukrasni izlošci pepeljara, koji ne služe za prometnu uporabu".

Zakon je predvidio i osnivanje posebnog Povjerenstva za borbu protiv pušenja te vrlo visoke kazne za one koji se ogriješe o nova pravila (ne)pušenja - od 200 kuna za one koji budu pušili ili na mjestu na kojemu to nije dopušteno, do 500 tisuća kuna za tvrtke koje proizvode cigarete ili trguju njima suprotno odredbama Zakona. Među ostalim, ako R. Bolković još jednom zapali cigaretu na Televiziji, dobit će kaznu između 200 i 500 tisuća kuna. Nije nam poznato može li se to odnositi i na televiziju, na pr. prikaže Clintona ili Air Jordana dok s puno zadovoljstva poteže u dugačke dimove iz velikih cigareta?

G. Drijača, Večernji list

Služite se našim pokroviteljima:

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

Koliko znate o povijesti "kravate"?

Krajem 16. i početkom 17. stoljeća, Hrvati su ukrašavali svoje blagdansko ruho vežući oko vrata ukrasni rubac. Hrvatske vojnike onoga vremena ništa nije moglo spriječiti da rubac, koji se pokazao tako lijepim uresom na građanskoj odjeći, privežu i na svojim vojnim uniformama.

Ondašnja Hrvatska je, kao državna jedinica, bila u sastavu Austro-ugarske monarhije. Poseban ugovor obvezivao je Hrvate da u slučaju ratne prijetnje bečkoj kruni priskoče u pomoć s određenim brojem vojnika i pješaka. Tako se zbilo da su se u Tridesetogodišnjem ratu, koji je harao Europom, zatekli i Hrvati, koji su u toj vojni stekli poseban vojnički ugled.

Kad su ulicama Pariza prolazile u mimohodu elitne francuske trupe, pojava lake hrvatske konjice u ležernom kasu izazvala je u gledatelja nemalo oduševljenje. Pred očima su im prolazili mladići, kojima su na grudima lepršali raznobojni rupci od vezene svile i pamuka, ili pak sa čipkom, svezani u ljupki čvor na naročit način. Sličan ures još nikad nije bio viđen na pariškim ulicama. Zato i nije bilo ništa logičnije, nego da rubac koji su hrvatski vojnici donijeli na svojim grudima u Pariz, kasnije dobije jednostavno ime Hrvat (Cravat). Pod tim imenom kasnije nalazimo i u velikoj Diderotovo enciklopediji, ali i u nazivu za kravatu u brojnim svjetskim jezicima: francuski, engleski, njemački, španjolski, talijanski itd.

Primjerci kravata

Francuski pisac Francois Chaillea u knjizi "Velika povijest kravate", Flammarion, Pariz, 1994. kaže: "Posljedice Tridesetogodišnjeg rata koji je pustošio Europom od 1618. do 1648. godine i danas neposredno utječu na svakodnevni život, šest stotina milijuna ljudi na svim kontinentima koji svakodnevno vežu kravatu oko vrata. Oko 1635. godine gotovo sveukupno ljudstvo od skoro šest tisuća pješaka i konjanika koji su se borili za francuskog kralja bilo je unovačeno u inozemstvu. Među svima njima, najmlađi hrvatski vojnici izdvajali su se originalnim komadom odjeće uočljivim već na prvi pogled: rupcem vezanim u čvor oko vrata. Ti su rupci bili različiti, od proste tkanine kod običnih vojnika, pa sve do svile i finog pamuka koje su nosili časnici. Da bi se razumjelo divljenje i čuđenje koje je taj hrvatski rubac izazvao, treba se podsjetiti da je takva vrsta odjeće do tada bila potpuno nepoznata u Europi."

Kravata, hrvatski izum, u naše je vrijeme postala svojinom svih ljudi na svijetu. Hrvatska je zemlja kravate, kao što je Francuska zemlja šampanjca i visoke mode, a Švicarska sira i satova. Na višestoljetnim tradicijama hrvatske kravate, danas se u Hrvatskoj izrađuju kravate najbolje kvalitete pod modnom markom kravata "Croata". Sve se kravate izrađuju ručno, a uzorci su ostvarenja najvrsnijih hrvatskih umjetnika. Oni se nadahnjuju motivima hrvatske kulturne i povijesne baštine, a snaga tih kreacija je u duhovnoj povezanosti s hrvatskim tлом i sa autentičnim povijesnim previranjima koja su se na njemu zbivala.

Priredio: Miljenko Čapar

Galerija u kojoj vas čeka gđa. Lidija Perry s prekrasnim hrvatskim šalovima i kravatama

Kravata "Croata" je hrvatski nacionalni simbol, koji je od sada dostupan i svim Hrvatima u Kanadi. Originalne kravate, šalove i marame "Croata" mogu se odabrati i kupiti u "The Art Den" galeriji u Bramptonu, 41 George Street South, tel: (416) 451-2100, vlasnica naša poznata gospoda Lidija Perry.

VIŠE O "ZRCALU", poruka iz Zagreba

Na hrvatskoj medijskoj sceni najavljeno je pokretanje još jednoga novinskog projekta. U Zagrebu se pokreće novi tjednik, pod imenom Zrcalo, koji će se, kako najavljuju njegovi osnivači, pojaviti najprije na svjetskom mediju, Internetu. Ljubitelji računala i Interneta već su ovih dana mogli, slučajnim pretraživanjem, naići na adresu "www.zrcalo.hr" i na njoj najavu izlazenja novoga tjednika. Tjednika, koji u novo tisućljeće ulazi novom medijskom tehnologijom.

Zrcalo pokreće skupina novinara, uglavnom mladih, potaknutih mogućnostima što ih pruža svjetska računalna mreža. Zrcalo, kako najavljuju, pokrivat će sve društvene teme, od svjetske i domaće politike, preko informatike i kulture, do športa i dokolice. Novinari Zrcala otvaraju čitateljima nove mogućnosti, kao što je izravna elektronska pošta, kojom će čitatelji moći reagirati na članke što ih upravo čitaju, ili slati svoje priloge. Upravo u toj stalnoj interakciji s čitateljima, novinari Zrcala vide svoju prednost pred klasičnim tjednicima i nadaju se time privući najveći broj dosadašnjih i budućih korisnika Interneta.

Tehnologija Interneta omogućava tom listu istodobnu čitanost na svim stranama svijeta, pa pokretači Zrcala računaju s hrvatskim čitateljima podjednako u Hrvatskoj i iseljeništvu. Kako ne bi ostalo ograničeno samo na hrvatske čitatelje, Zrcalo najavljuje i englesku, španjolsku i njemačku verziju.

Tjednik Zrcalo pojavljivat će se petkom navečer po hrvatskom vremenu. Prvi broj Zrcala pojaviti će se na zaslonima računala u petak 21. siječnja 2000. Također, najavljuje u bliskoj budućnosti i tiskani oblik, kako bi bilo dostupno i onim čitateljima, koji nemaju vezu s Internetom (8. prosinca 1999)

Z. Golob: Kako se piše pjesma domovini

Potraži riječi koje voliš;
reci ih nekome koga voliš;
Neka to budu obične riječi,
izgovori ih kao što dišeš;
Kao da hodaš ulicom nepoznata imena,
kao da još nema imena trg,
ili žito, ili jezero.
Kao da s planine gledaš visoko
nebo.
Ujutro, pod suncem, uveče i noću
i kada dođe oluja,
u dobru i zlu
izgovori samo: domovino moja.
Ima toliko riječi da se to kaže
i svaka je dobra, ako je tvoja.
Nećeš pogriješiti,
ne griješi onaj koji voli.
Ipak, ustani kad izgovoriš njeno
ime.
Pjesma o domovini pjeva se stojeći
ustima koja plaču
i rukama koje grle.

Harmica u snijegu, Branko Šenoa 1917.g.

Vladimir Nazor: Hrvatski jezik

*U tebi ja sam uvijek svoj proživio,
Drevni i lijepi jeziče Hrvata,
Rođen na morskome pragu tvojih vrata,
Polako sam te, uz trud, osvojio.*

*Povede ti me i gdje nisam bio
Na vrh gora i na kraju gata,
U kolibici, u kući od zlata
Svuda je meni glas tvoj žuborio.*

*Htio sam biti glazbalo, na kome
Zvuče ko žice, mirišu ko cvijeće
Rojevi riječi u govoru tvome,*

*Pa uzdignut nad zipkom i nad grobom,
Da u tebi dišem i da živim s tobom
I onda kad me više biti ne će.*

Eto Božić Bata
Na svačija vrata
Otvorte mu vrata
Nek po kući bata;
Prostrite mu slame vriću.
Nek ostavi dobru sriću,
Kada bude treći dan,
Istrajte ga metlom van.

Božićni običaj iz Poljica

Sveti Nikola je darivao sretnu djecu HBZ odsjeka 515 u
dvorani župe Naše Gospe Kraljice Hrvata

ULJANIK ĆE U PROSINCU ISPORUČITI DVA BRODA

Pula, U "Uljaniku" očekuju da će do konca ovog mjeseca isporučiti još dva broda, čime bi se ispunio godišnji plan o isporuci šest brodova za Norvežane i Ruse.

Radi se o Dyvi Pamploni, brodu za prijevoz automobila i kamiona nosivosti od 13 tisuća tona i kapaciteta od 4.300 automobila, što ga "Uljanik" gradi za norveškog naručitelja, Dyviship, a koji je jučer prvi put doplovio "na dokovanje" do tršćanske luke. S dokovanja je nedavno vraćen i tanker za prijevoz nafte, naftinih preradevina i kemikalija, nosivosti od 17.499 tona, četvrti iz serije ruskog programa naručitelja Novoship. (Glas Istre)

Potpisan ugovor između HBOR-a i stranih banaka za ulaganje u hrvatska brodogradilišta Za tehnološku obnovu 8,5 milijuna eura

Zagreb, Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) potpisala je jučer s inozemnim bankama Credit Agricole Indosuez iz Pariza i Banco Veneto Ambrosiano iz Milana ugovor o kreditu, namijenjen tehnološkoj obnovi hrvatskih brodogradilišta u Trogiru, Rijeci, Puli i Splitu.

Ugovor, vrijedan 8,45 milijuna eura, u ime HBOR-a potpisali su predsjednik uprave Anton Kovačev i članica uprave Marija Kolarić, a u ime inozemnih kreditora Elisabeth Martin, glavni menadžer za zemlje istočne Europe i Arnel Salpin, rukovoditeljica u međunarodnom sektoru.

Ovim kreditom zaključen je program tehnološke obnove hrvatskih brodogradilišta, koji je u srpnju ove godine započeo HBOR-ovim potpisivanjem Ugovora o kreditu s njemačkom bankom za obnovu, rekao je novinarima Kovačev, ističući kako će, zahvaljujući talijanskoj opremi hrvatska brodogradilišta postati konkurentnija na svjetskom tržištu.

Na novinarski upit jesu li točne glasine da Ministarstvo gospodarstva razmatra radni materijal o zatvaranju nekih brodogradilišta, doministar Milan Čuvalo odgovorio je da je legitimno razmišljati o alternativnim rješenjima, naročito ako se negdje ne može provesti restrukturiranje i racionalizacija. (Glas Istre)

DEVIZNE PRIČUVE HNB-a TRI MILIJARDE DOLARA

Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke (HNB) krajem listopada isnosile su oko tri milijarde američkih dolara. To je 6,3 posto više nego krajem rujna, a za 14,6 posto više nego na početku ove godine. Istodobno, devizne pričuve poslovnih banaka krajem listopada iznosile su 1,654 milijarde dolara, četiri posto manje. Međunarodne pričuve HNB-a uključuju potraživanja središnje banke iz inozemstva koja se mogu koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja, a sastoje se od specijalnih prava vučenja, rezervne pozicije u MMF-u, strane valute i depozita kod stranih banaka, te obveznica i zadužnica. Devizne pričuve poslovnih banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih poslovnih banaka kod stranih banaka. Ove devizne pričuve predstavljaju dopunsku rezervu likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

Podaci u strukturi međunarodnih pričuva HNB-a krajem listopada pokazuju da se na specijalna vučenja odnosi 190 milijuna a na devize 2,803 milijarde dolara, u čemu valute i depoziti čine 2,398 milijarda, a obveznice i zadužnice 404 milijuna dolara. (Glas Istre)

Privredna banka Zagreb (PBZ) has received a bid for the purchase of a majority stake from the Milan Based Italian bank Unicredito. After Zagrebačka banka, PBZ is the largest bank in Croatia. Unicredito actually submitted its bid to the Croatian government, PBZ's current majority owner. This Italian bank intends to continue negotiations on the purchase of stakes in Splitska and Riječka banka. (Croatia weekly)

Average net salaries per employee in Croatia in the first eight months of the year were HRK 3,012 (this is approximately HRK 6,000 or DM 1,500 in gross terms), which according to the State Bureau of Statistics data a year-on-year increase of 15.2 percent in nominal terms and 11.4 percent in real terms. With average salaries of HRK 5,506 the insurance and pension fund branch, not including compulsory insurance (which employs 3,116 people), is in first place. This is followed by air traffic (with 645 employees), with average salaries of HRK 5,173. The lowest average net salaries per employee, HRK 1,595, were recorded in the leather goods industry and luggage manufacturing, which employs a little over 11,000 people. The textile industry, with HRK 1,728 pays slightly higher salaries and employs 11,600 people. (Croatia weekly)

The total number of unemployed persons in Croatia recorded at the end of October was 333,435, which is 2.1 percent more than at the end of September, and a 13.2 percent year-on-year increase. These data were released by the Croatian Employment Bureau. Out of the total number of registered unemployed persons, 101,264 (or 30%) are actively seeking employment, a 7.1 percent year-on-year increase. In October of this year, 25,347 new cases of unemployment were registered at the Croatian Employment Bureau, which is 3.5 percent more than in October 1998. At the same time, the Bureau's records show that 10,145 persons were employed, and this is 25 percent more than last year. The largest relative portion, 19.4 percent, in total unemployment, accounts for persons between the ages of 20 and 24, of whom there are almost 65,000. They are followed by persons aged 25 to 29, who number over 49,000 or 14.9 percent. There are almost 43,000 unemployed persons (or 12.9 percent) aged 30 to 34. Among the individual counties, the largest number of unemployed, 44,324, were recorded in Split-Dalmacia county, and then in the City of Zagreb (40,918). These are followed by Osijek, Baranja County and Primorje-Gorski Kotar County. (Croatia weekly)

Lješnjak u izvoz

Poljoprivredno poduzeće "Orahovica" d.d., veliki hrvatski agrarni robni proizvođač na čak 9.000 hektara vlastitog zemljišta, prema do sada ostvarenim poslovnim rezultatima i procjenama do kraja godine 1999. godinu će završiti samo neznatnim gubitkom, za razliku od prošle, kada je ostvaren gubitak od 22 milijuna kuna.

U razgovoru s direktorom Dušanom Alebićem, spomenut je i lješnjak, jedan od interesantnih proizvoda svijeta. Direktor Alebić je rekao: "Što se tiče lješnjaka, ranije smo bili orijentirani na tržište Hrvatske, uglavnom zagrebački Kraš, ali budući da imamo visoku proizvodnju od 500 tona lješnjaka koju bi trebalo realizirati na tržištu, a Kraš je u kratkom vremenu ne može otkupiti, lani smo odlučili da izađemo i na svjetsko tržište. Počeli smo prodaju na talijanskom, potom i njemačkom i engleskom tržištu. Jedni i drugi su zadovoljni. Sada s Talijanima tražimo modus da i oni uložu u dalju doradu našeg lješnjaka. Oni su uvidjeli da imamo veliku površinu, među najvećima u Europi, i odlučili su da ovdje

Nastvak na idućoj strani

CROATIA A SAFE OASES FROM THE AIDS EPIDEMIC!

ZAGREB - AIDS can be labelled the epidemic of the 20th Century, the plague of the modern era, an illness which walks into the lives of three million people annually! A small number of people infected and killed in such an environment is close to a miracle, while a country with such statistics seems like an oasis amidst a world of illness and death. Croatia is one of the rare countries which has not registered the AIDS epidemic, an illness which causes HIV and which destroys the immune system to the extent that an ordinary cold can at times be a death threat. The first case of AIDS in Croatia was registered in 1986 and since then 146 cases have been officially registered. Statistics say that that figure means less than four new sufferers of the disease annually over a million people, which is indeed a small number in comparison to 150, which has been registered by developed European countries.

Experts say that this is primarily due to well organised health protection and excellent preventive measures: only one year after the first case was registered mandatory blood testing was introduced for voluntary blood donors, while the beginning of the nineties marked the establishment of a commission for stopping the spread of AIDS.

What Croatia lags behind in, not due to the lack of knowledge but due to the lack of funds, is new therapy and

miraculous medicines which, if they are applied in time, can extend life expectancy by 35 years. That victory of money over life was also recently corrected - last week the Croatian Health Insurance Institute (HZZO) included six new medicines on its list of medicines which will enable AIDS sufferers lasting therapy. For free, or to be precise - at the expense of the state. Croatian epidemiological figures, when AIDS is in question, have initiated amazement from world experts on more than one occasion. However, along with gratitude, one must heed warnings: "Such a health state is too valuable to play with, that is why everything should be done to maintain it." Domestic doctors have succeeded in doing as much. Figures show that there has been a decline in the number of sufferers of the disease and in the number of those deceased.

The largest danger to themselves and others currently are drug addicts. Even though Croatia has good statistics in that department (drug addicts make up only nine percent of AIDS sufferers), figures made on a daily bases suggest that drug addiction is all too present, while the needle is an increasingly frequent method of self-destruction...

(Vjesnik, Nov. 30.1999)

Nastavak sa strane 16

ostvare i ulaganja. S njima ćemo bolje i lakše raditi te ostvarivati bolje financijske učinke. Očekujemo da će naši financijski učinci biti bar 10 posto veći nakon prodaje lješnjaka na svjetskom tržištu. Lješnjak koji smo proizveli ove godine ekstra je dobre kvalitete - randman je 43 do 46, za razliku od prosječnog randmana lješnjaka u svijetu od 26 do 27. Naši kupci lješnjaka vrlo su zadovoljni, a što je najvažnije, postizemo zadovoljavajuću cijenu, čak više nego što smo izlaskom na svjetsko tržište očekivali. Ove godine izvest ćemo lješnjaka za oko 1,2 milijuna DM. (Glas Slavonije)

Najveći znanstveni pogon orijentira se na tržišno poslovanje?!

Najuspješnija hrvatska znanstvena ustanova Institut "Ruđer Bošković" prelazi na tržišno poslovanje! Institut će sljedeće godine obilježiti 50 godina znanstvenog rada! Godišnje ta ustanova "proizvede" 15 do 20 doktora znanosti iz područja prirodoslovja i biomedicine, no vrijedan jubilej "Ruđer Bošković" dočekuje okružen brojnim problemima, ponajprije financijske naravi. Naime, sredstva koja Ministarstvo znanosti i tehnologije mjesečno izdva-ja za rad te ustanove dostatna su uglavnom da pokriju plaće znanstvenika, kojih je mnogo: riječ je čak i do 500 znanstvenika i istraživača.

Imamo vrhunske znanstvenike, a sam "Institut bi mogao biti bilo gdje u Zapadnoj Europi ili Americi", kako navodi ministarski Znanstveni savjet, koji prati i ocjenjuje naš rad, naglašava dr. Zovko. U suradnji s Ministarstvom gospodarstva i Ministarstvom znanosti i tehnologije, Institut upravo priprema paket od osamdesetak razvojnih projekata, koji bi uključivali suradnju s hrvatskim tvrtka ma, a osnovna je ideja da se proizvodi ono što se može prodati bilo kod kuće bilo u svijetu. "Mi danas radimo na oko 50 usmjerenih projekata, ali ovdje je riječ, zapravo, o prijedlogu razvoja novih proizvoda, koji je nastao polazeći od tržišta", dopunjuje dr. Zovko. "Držimo se, dakle, ideje da treba početi od tržišta i njegovih zahtjeva, a ne od onoga što mi sve znamo raditi. Besmisleno bi, primjerice, bilo danas pokušati ući u tržište s novim mobilnim telefonom jer tamo već gospodare svjetski divovi. Takvo ulaganje je očit gubitak. Treba pronaći male tržišne slobodne međuprostore u kojima bi naši znanstvenici s projektima i naše tvrtke s izvedbom mogli imati komparativne prednosti", pojašnjava dr. Zovko.

Poseban status ima suradnja Instituta s velikim međunarodnim znanstvenim kompleksima, poput CERN-a, EU Sinkrotona kod Trsta i sl. U njima eksperimentalni rad donosi otkrića vrhunskih i novih tehnologija, a zadaća je naših znanstvenika da omogućujući njihov dotok u Hrvatsku. Taj proces do sada nije dao znatnijih rezultata uglavnom zbog nesposobnosti naših tvrtki da takve tehnologije prihvate. (Vjesnik, 5.12.1999)

Dobro došli u grad Samobor!

Samobor - to kratko, lijepo ime pojam je svega lijepog i ugodnog što okružuje izletnika, ili gosta u tom malom starinskom gradu. Taj grad je dragocjenost Lijepe naše, romantičnost na daleko poznata, glazbenost grada čuvena. Samobor je mjesto gdje prošlost nedvoumno dokazuje da je čistoća prirode najbolja škola rodoljublja: pod njegovim goricama, iz njegova srca, prvi put je odjeknula Gajeva budnica "Još Horvatska..."

Na istočnim obroncima Samoborskog gorja, na izlazu romantične doline potoka Gradne - samo 20 kilometara udaljen od Zagreba - leži prastari gradić Samobor i njegova široka okolica od Okić-grada do Žumberka. To je područje jedno od najstarijih i najprivlačnijih izletišta Zagrepčana, česti cilj izletnika, planinara i turista iz zemlje i inozemstva.

Samobor je izvanredno slikovit srednjovjekovni gradić s lijepim starim zgradama i dvorcima, romantičnom ruševinom Staroga grada iz XIII. Stoljeća, sakralnim i povijesnim spomenicima, kupalištima, sjenovitim parkovima i šetalištima, te modernim ugostiteljskim objektima i izletištima.

Samobor danas ima oko 15.000 stanovnika, a u okolnim naseljima i selima živi još oko 20.000 stanovnika.

Samobor ima bogatu kulturnu tradiciju. Još u XVI. st. (1535.) počinje radom osnovna škola, osnovana je limena glazba, a šezdesetak godina kasnije i pjevačko društvo HPD "Jeka".

Važnija događanja u Samoboru:

Samoborski fašnik	- siječanj, veljača
Salamijada	- ožujak
Rally oldtimera	- svibanj
Rudarska greblja	- svibanj
Dan grada i blagdan Svete Ane	- srpanj
Samoborske glazbene jeseni	- studeni

Za vrijeme fašnika

Crnice iz povijesti Samobora:

- 1242.- dobivena povelja Bele IV., kojom je Samoboru priznato pravo "slobodnog kraljevskog poveljnog trgovišta";
- 1488. - predaja trgovišta Samobor u posjed feudalnim vlasnicima Samobor-grada. Početak stoljetne borbe za poveljna prava;
- 1774.- završetak dostoljetne granice i borbe za pravice;
- 1809-1813 - Samobor pod francuskom okupacijom, kao dio Napoleonovih ilirskih provincija, utemeljen prvi poštanski ured i uvedena dilažansa;
- 1826. - izgrađena zgrada samoborskih magistrata po nacrtima glasovitog Bartola Felbingera;
- 1827.- najstariji zabilježeni fašnički bal u zgradi novog magistrata;
- 1833. - Ferdo Livadić skladao budnicu "Još Horvatska nij" propala" na stihove Ljudevita Gaja;
- 1835-1837., - zagrebačke novine "Agramer Zeitung" poziva na balove i fašničke zabave u Samobor;
- 1840. - Marko Bedenko otvara redovnu liniju konjskog omnibusa Zagreb-Samobor;
- 1868. - počinje izgradnja Šmidhenovih sumpornih toplica;
- 1875. - novoosnovano Hrvatsko planinarsko društvo organizira svoj prvi izlet u Samoborsko gorje;
- 1901. - izgrađena je uskotračna pruga Zagreb - Samobor, po kojem vozi "Samoborček";
- 1932. - osnovano društvo za promet stranaca;
- 1952.,- osnovano je Turističko društvo Samobor;

Mir nad Samoborom

Iz pitomosti tvoje i divljine
zrači mir,
iz tišine tvoje i krikova
ptica nad zvoncima.
Čistoća prizora tvojih obronaka
i oblaka koji diraju im vrhove
ispunjava me ljepotom.
Ljepkost tvoju udišem
poput lahara s beskrajnog
tvog zelenila.

Sklad pokreta krošanja tvojih stabala
i u meni izaziva ritam,
i ja izrastam u jednu od planina tvojih
nad Samoborom
koji čuva ga od prejakih vjetrova,
i postajem zvono što ga budi
i cvijet što mu miris daje
i svjetlost što put mu kazuje
u ljubavi postajem zvijezda tvoja.

Vanda Vandekar Bartulica

Prespavana Zornica

Jedne su večeri roditelji u razgovoru spomenuli da će sutradan poći na zornicu.

- Što je zornica? - upitao sam, a oči su mi zasjale od uzbuđenja. Jer, gdje su moji roditelji, tamo sam uvijek želio biti i ja.

- Zornica je sv. misa u ranu zoru! - odgovorio je tata.

- A mogu li i ja poći s vama? - upitao sam.

- Ne znam, vani je hladno, a može pasti i snijeg! - kolebao se tata.

- Odlično, ja volim snijeg! - oduševio sam se.

- Samo, treba ustati u pet sati ujutro. Možeš li ti to? - opet me je pokušao razuvjeriti otac.

- Mogu, kako ne bih mogao! Već sam jednom ustao u četiri. Pitaj mamu ako ne vjeruješ! - uvjeravao sam ga.

- Pa, ako se mama slaže, ni ja nemam ništa protiv. Možeš poći s nama na zornicu.

Sad kad je najveća prepreka bila savladana, krenuo sam prema majci. S njom sam primjenjivao drukčiju taktiku:

- Mamice, tebe volim najviše na svijetu! Hoćeš li me probuditi?

- A što ako zaspis u crkvi? - upitala je majka - Tko će te nositi kući?

- Dajem vam riječ da ću držati otvorene oči do kraja!

- Kad je tako, nek ti bude po volji! - popusti mama.

Te večeri mojemu veselju nije bilo kraja. Ali, rano ujutro, nije sve išlo glatko kako sam zamislio.

- Mama, samo još malo - molio sam protežući se. Mislio sam da me ni najveća sila na svijetu ne može odvojiti od tople postelje. Ipak, stisnuo sam zube i ustao.

- Zašto me oblačiš tako jako? - bunio sam se kad je mama zatezala na meni debelu bundu i stavila na glavu najtopliju kapu koju sam imao, a preko nje još i veliki šal koji je pričvrstila pribadačom.

Vani je bio još mrak. Studeni je vjetar ugrizao za čelo već na prvom koraku. Gotovo sam zaplakao, a u oči su mi doletjele snježne pahuljice. Podigao sam ruke.

Mali Vrdoljaci, unuci naše Jelene i Nikice, na svečanosti otvaranja "Božić oko svijeta"

Prekrasno okićeni bor u misisaškoj župi Naše Gospe Kraljice Hrvata, okitila časna sestra Samuela

- Tata, nosi me!

- E, nismo se tako dogovorili! - naljutila se mama. - Hodat ćeš sam.

Do crkve smo gazili prvi snijeg. Ja sam teturao po putu, i u crkvi su mi se sklapale oči. Vodio sam veliku borbu sam sa sobom. Obećanje je obećanje. Pa neću valjda zaspiti pred tolikim svijetom. Ali, ipak sam zaspao. Kući me donio tata na svojim rukama. Kad me spustio na postelju, probudio sam se i shvatio da sam iznevjerio svoje roditelje. Bio sam tako žalostan da sam mislio kako će mi srce prestati kucati. Zagrlio sam svojega oca oko vrata i rekao:

- Oprosti, tata, što sam zaspao!

- Sinko, ne žalosti se! I mnogi veliki su zaspali, a ne samo ti!

- Tata, koji veliki? - uzбудio sam se. Tko je još zaspao na zornici?

Noć prije nego je raspet na križu Isus je bio vrlo žalostan i molio je nekoliko puta svoje prijatelje neka bdiju s njim, ali oni su zaspali, i on je u svojoj žalosti ostao sam. Vidiš, a ipak ih je sve tako volio da je, kad su po njih došli vojnici da ih sve ubiju, rekao: "Pustite ove!". Pošao je naprijed sam i dao svoj život za njih. A znaš li zašto? Jer su oni prije toga držali svoje budne oči koliko god su mogli, a kad više nisu mogli, zaspali su, a on je bdio za njih. I ti si učinio koliko si mogao. Zato te Isus voli, mama te voli i ja te volim. A kad budeš veći, Isus će još mnogo puta doći k tebi i moliti te: "Bdij sa mnom!" Pa ti tada učini koliko budeš mogao jer je to znak da i ti njega voliš. Vidiš, kad se zagrlimo ili poljubimo, to je znak da se volimo mama, ti i ja, a zornica je znak da volimo Isusa.

Širite HRVATSKU ISKRU

DUŠAN BURSAĆ IZ LIČKOG ZASEOKA ZAVLAKE PRED BEOGRADSKIM SUDOM OPTUŽIO BIVŠE ČELNIKE KRAJINE

"Martića, Mikelića i bratiju tužim za genocid"

Na potpunoj osami, na brdu iznad sela Ličke Kaldme, na samoj granici između Hrvatske i Bosne i Hercegovine, u kući okovanoj snijegom na 700 metara nadmorske visine, živi Dušan Bursać, diplomirani sociolog, pisac i nekadašnji urednik novina "Korijen" i "Putevi" u Banjoj Luci; Srbin koji je na beogradskom Općinskom sudu podigao tužbu protiv Milana Martića, Milana Babića, Rade Tanjge i Borislava Mikelića! Bursać optužuje nekadašnjeg policijskog inspektora i predsjednika Republike Srpske Krajine (RSK) Martića, bivšeg ministra vanjskih poslova RSK Babića, ministra obrane u bivšoj Vladi RSK Tanjgu i bivšeg predsjednika Vlade RSK Mikelića za - genocid.

Dok čeka raspravu na IV. općinskom sudu u Novom Beogradu, Dušan Bursać nam u zaseoku Zavlake, u smočnici u kojoj živi pored oštećene obiteljske kuće, objašnjava razloge koji su ga naveli da optuži čelnike nekadašnje Krajine i za koje smatra da su dovoljno jaki da tu četvoricu beogradski sud proglasi krivima.

Njih četvorica bili su legalno izabrani predstavnici Republike Srpske Krajine i položili su zakletvu da će savjesno i odgovorno obavljati svoju funkciju i da će raditi u najboljem interesu za narod. Preseliti nas nasilno s ovoga područja i ostaviti nas na srbijanskoj granici s najlon vrećicama u rukama, sigurno nije bilo poduzeto u interesu naroda. Tražim naknadu štete koju su mi oni prouzrokovali svojom krinjom, jer iz moje kuće u Zavlaci nisu me otjerali ni hrvatska vojska ni policija, već krajinski čelnici — uzbuđeno govori Bursać.

Dušan Bursać, koji je u Zavlaci rođen, nakon života u Banjoj Luci, nastanio se u Vrboskoj na Hvaru. Premda mu je na Hvaru bilo prebivalište, osamdesetih se godina sa suprugom Evom vratio u Zavlaku, gdje je podigao kuću. Vuklo ga je rodno mjesto, ali kad se smjestio u novoizgrađenu kuću, počelo je formiranje Krajine, što mu se, kaže, nije sviđalo.

Važan datum za nas bio je 4. travnja 1991. godine. Tada smo se spakirali i krenuli natrag u našu kucu na Hvar, gdje nam je još bilo prebivalište, ali ispred Kijeva smo naišli na blokadu krajinske vojske. Nije bilo govora da nas puste naprijed. Vratili smo se u Zavlaku i tu smo ostali do 5. kolovoza 1995. godine, ali smo zapravo bili bijele vrane jer nismo sudjelovali na izborima i referendumu. Cijela Krajina imala je 15 tisuća vojnika, a Hrvatska 400 tisuća, i to je brojka gdje je razuman čovjek trebao stati i ići na pregovore, jer sam procijenio da je uloga Srbije u spašavanju Krajine ravna nuli - kaže Bursać, pokazujući pisma koja je u to vrijeme upućivao Milanu Babiću i Borislavu Mikeliću.

Predlagao sam im pravi put: formiranje ekipe učenih ljudi koji će ići na pregovore. Posjetio sam Babića dok je bio predsjednik Srpskog nacionalnog vijeća, i predlagao rješenja da se izbjegne katastrofa, ali je tvrdio da ne zna za balvane i obustave prometa. Petoga kolovoza 1995. uključili su nas u kolonu za preseljavanje i suština je u tome da nismo ni znali da smo preseljeni, to sam kasnije utvrdio na nizu činjenica. Računao sam tada da idemo do Drvara, i da ćemo ubrzo natrag, čim prestane pucnjava, ali do toga nije došlo. Stalno su nas požurivali vičući da je gotovo, i tako smo stigli na srbijansku granicu u Račvu — govori Bursać, koji se tada smjestio kod majke u Apatin, a potom se preselio u Beli Manastir, gdje je bio član Helsinškog odbora za ljudska prava za Baranju i zapadni Srijem.

- U Apatin nismo došli, nego smo preseljeni - ponavlja Bur-

sać. Nas nitko iz Zavlake nije gonio. Kasnije smo saznali da su Hrvatska vojska i policija na to područje došli 11. kolovoza, kad smo mi već bili u Srbiji. U Apatinu sam htio formirati zajednicu izbjeglica s ciljem vraćanja kući, jer rat je bio završio, nismo što imali raditi po tuđim kućama u Srbiji. Postao sam predsjednik Glavnog odbora Zajednice i pouzdano znam da srbijanska vlast ništa nije poduzimala da se izbjeglice vrate. Nikad nismo dobili izbjeglički karton, a u Srbiji od 95. do danas nije registrirana ni jedna izbjeglička organizacija — govori Bursać i nastavlja:

Uzaludna upozorenja

Vratili smo se u Hrvatsku, u našu kucu u Zavlaku, prošle godine, ali sam prije toga, u veljači 1996. godine u Beogradu tužio Martića, Babića, Tanjgu i Mikelića, jer tražim krivce za moje preseljenje, za kuću koju sam našao razrušenu i za pretrpljeni strah. Imam moralno pravo na to jer sam kod njih osobno poduzimao korake da se krene drugim putem, a ne ratom. Preseljeni smo bez naše privole, a to se zove genocid. Bila im je poznata ukupna situacija u kojoj se našao srpski narod u Krajini, upućivao sam im pisma za koja znam da su ih primili, ali nisu poduzeli mjere da se izbjegne egzodus. Upozoravao sam, pisao i govorio što će se dogoditi, ali njihovi su postupci doveli do toga da je stanovništvo spašavalo goli život, što znači da oni nisu radili u najboljem interesu za narod, kako su prisegnuli pod zakletvom. Bursać dodaje da ga ni jedna odvjetnička kancelarija u Beogradu u ovom sporu nije htjela zastupati, pa sve radi sam. Imam preozbiljnu dokumentaciju, dodaje ovaj pisac, zadovoljan što sud ipak nije tužbu odbacio kao neosnovanu. Sutkinja Anđelka Opačić utvrđivat će pravdu u ovom sporu, a Bursać, iako osamljen u potpunoj izolaciji iznad Ličke Kaldme, kaže da ga ničega nije strah. Ne bojim se, poznam njihov mentalitet, a volio bih ponovno vidjeti one koji su krivi za sve ludorije, kaže Bursać, koji od sudskog procesa u Beogradu očekuje presude za genocid Martiću, Babiću, Tanjgi i Mikeliću, a za sebe novac kojim će kuću vratiti u stanje u kakvom je bila prije rata. (Slobodna Dalmacija)

Croatian Community Services je dobrotvorna, informativna i neprofitna organizacija koja pruža usluge i informacije pučanstvu Mississauga i okolice. Mi nastojimo pružiti informacije u svezi ostvarivanja mirovine i socijalne zaštite, stanovanja, zapošljavanja, imigracije i drugih pitanja. Pomažemo prilikom ispunjavanja različitih formulara koje možete podići u našem uredu (kao napr. Privredni formular za strane mirovine).

Također, kod nas možete koristiti i kompjutor i uz odgovarajući materijal svladati osnove Windows 95. Posjetite naše stranice na <http://members.xoom.com/croatian>

Za daljnje informacije nazovite nas na tel. (905) 270-7887.

**Pretplatite se još danas
na HRVATSKU ISKRU**

Nove haaške optužnice napokon i protiv Bošnjaka?

Mostar, Podizanje novih haaških optužnica, pišu sarajevske Večernje novosti pozivajući se na neimenovane izvore, može se očekivati vrlo brzo, možda i prije kraja ove godine, a na njima bi se mogli naći i Hrvati, i Srbi, a po prvi puta i Bošnjaci. Kada su u pitanju Hrvati, list ponavlja stariju priču o podizanju optužnice protiv petorice generala Hrvatske vojske i pritom nabroja imena Ante Gotovine, Damira Krstičevića, Ivana Koradea, Marijana Marekovića i Ivana Čermaka. Navodno, haaški sud želi svakako spomenute generale vidjeti u Haagu, što je "hrvatskim dužnosnicima dala do znanja i glavna haaška tužiteljica Carla del Pente za nedavnog boravka u Zagrebu" a optužnice su vezane za oslobodilačke akcije HV-a, "Bljesak", i "Oluju".

Po prvi put se ne špekulira s podizanjem novih optužnica protiv bosansko-hercegovačkih Hrvata, već se raščlanjuje mogućnost za podizanje prvih optužnica protiv Bošnjaka za zločine počinjene nad Hrvatima u BiH. Konkretno, spominje se zločin koji su bošnjačke postrojbe počinile u Grabovici u noći između 8. i 9. rujna 1993. godine, masakrirajući 32 civila hrvatske narodnosti. Vezano za taj zločin, i u samoj je bošnjačkoj javnosti do sada bilo mnogo međusobnog sumnjičenja i optuživanja, a Haag je navodno zainteresiran za široj javnosti malo poznate Mustafu Hotu, Nihada Vlahovljaka i Fikreta Kajevića. Uz ovu trojicu, sarajevski dnevnik špekulira i s imenima poznatih bošnjačkih zapovjednika, kao što su Zulfikar Zuka Ališpaga, Ramiz Delalić i Vehbija Karić.

Na novim javnim optužnicama, navodno bi najbrojniji mogli biti bosanski Srbi, i to odgovorni za zločine na području Bosanske krajine i istočne Hercegovine. Bivši predsjednik trebinjske općine Božidar Vučurević, koji je po hrvatskim izvorima zapovijedao i nekim od topničkih napada na Dubrovnik, hvaleći se kako će on biti "dubrovački ministar turizma", jedno je od najpoznatijih imena s "istočnohercegovačke liste" na kojoj su još i Vojislav Maksimović, Velibor Ostojić i Petko Čančar zbog počinjenih srpskih zločina u Foči/ Srbinju.

Javne optužnice navodno su već napisane i protiv članova Izvršnog odbora Autonomne regije Krajine, čiji je predsjednik Radoslav Brđanin s generalom Momrom Talićem već u Haagu. Optuženi bi, dakle, mogli biti i Vojo Kuprešanin, Milorad Šajić, Nikola Erceg, Radislav Vukić, Stojan Župljanin, Milan Puvčić, Slobodan Dubočanin, Nenad Stevandić i Rajko Kuzmanović, kojima se stavlja na teret odgovornost za etničko čišćenje Hrvata i Bošnjaka na području Bosanske krajine i njihova stradanja u logorima Manjača, Omarska, Keraterm i u Malom logoru u Banjoj Luci. Uz njih, list špekulira i s podizanjem haaških optužnica protiv Ljubiše Savića Mauzera, mučitelja iz logora Luka u Brčkom, čajničkog vojvode Miroslava Kornjače, zrakoplovnog generala Živomira Ninkovića, supruge haaškog zatočenika Gorana Jelišića Adolfa, Monike, koja je također počinila zločine u logoru Luka, te bivšeg šefa press-centra Vojske RSA u Banjoj Luci pukovnika Milovana Milutinovića. (Vjesnik, 7. Prosinca, 1999)

Pretplatite se na HRVATSKU ISKRU

Blewittovo sumnjičenje oporbe

Izjava pomoćnika haaške tužiteljice Blewitta da nakon Tuđmanove smrti očekuje ponovno uspostavljanje suradnje Hrvatske sa Sudom, ne sario što kompromitira njega osobno i instituciju u ime koje govori, nego dovodi u pitanje kredibilitet i hrvatske oporbe. Teško je, naime, zamisliti da osoba s imalo kućnog odgovora javno iznosi svoja predviđanja o ishodu borbe s bolešću bilo kojeg čovjeka, pa tako i hrvatskog predsjednika. U civiliziranim odnosima još je teže zamisliti činovnika neke institucije da gotovo priželjkuje nečiju smrt i uz nju veže vlastita politička očekivanja. U tom kontekstu, Blewitt se zaista prikazao kao dužnosnik Haaškog suda bez minimalnih moralnih i ljudskih kvalifikacija.

S druge strane, svojom izjavom izravno stigmatizira hrvatsku oporbu kao onu koja bi, ako sutra dođe na vlast, navodno izručivala hrvatske generale vezane uz "Oluju" jer jedino je još to pitanje s Haagom ostalo otvoreno. Teško je povjerovati u pozitivan ishod takvih Blewittovih očekivanja, tim više jer su odgovorniji predstavnici oporbene šestorke u svojim zadnjim istupima kazali kako ne prihvaćaju kriminalizaciju "Oluje" i Domovinskog rata. Veći dio javnosti to je shvatio i kao njihovu poruku da neće izručivati, primjerice, Gotovinu i druge generale koji su vodili jednu od najblistavijih hrvatskih vojnih pobjeda. S obzirom na takve Blewittove želje, bilo bi dobro da se oporbena šestorka, koja sebe vidi u ulozi nove vlasti, u svezi s tim jasno i precizno odredi.

Jedna od tema predizborne kampanje svakako mora biti odnos prema Haaškom sudu. U tom kontekstu javnost mora znati kako će se pretendenti na vlast sutra, u slučaju da dobiju povjerenje birača, odnositi prema hrvatskim oslobodilačkim akcijama i generalima koji su ih vodili. Stoga bi šutnja oporbene šestorke o Blewittovoj izjavi mogla biti vrlo opasna za njihovu vjerodostojnost jer zaštita vitalnih nacionalnih interesa, što "Oluja" nedvojbeno jest, ne bi smjela biti predmetom špekulantskih pogađanja. S obzirom da je Blewitt svojom izjavom to doveo u pitanje, šestorka u svezi s tim nema pravo na kalkulacije.

Marko Barišić, Vjesnik

REAKCIJA MINISTRA ŠEPAROVIĆA NA BLEWITTovu IZJAVU

2. prosinca - Hrvatski ministar pravosuđa Zvonimir Šeparović uputio je prosvjedno pismo u sjedište Međunarodnog suda za ratne zločine počinjene na tlu bivše Jugoslavije u Den Haagu povodom izjave zamjenika glavne tužiteljice Suda Grahama Blewitta, priopćilo je Ministarstvo pravosuđa. Tvrdnje Grahama Blewitta, zamjenika glavne tužiteljice Međunarodnog kaznenog suda, kojima je izrazio nadu da će nakon smrti hrvatskoga predsjednika Franje Tuđmana ponovno biti uspostavljena suradnja Hrvatske sa Sudom, kao i da će smrt predsjednika Tuđmana očito pokrenuti promjene - agresivna je, morbidna i nekrofilna izjava koja pokazuje svu bezobzornost čovjeka koji godinama opsesivno progoni Hrvate i Hrvatsku, stoji, kako se navodi u priopćenju, u prosvjednom pismu što ga je danas ministar pravosuđa Zvonimir Šeparović uputio u Den Haag. Ovakvom izjavom, ali i sveukupnim ponašanjem svih ovih godina, zamjenik glavne tužiteljice iskazao je prezir prema vođi jedne suverene države i odsutnost svake taktičnosti i obzira spram teško bolesnog čovjeka, ocjenjuje hrvatski ministar pravosuđa. Šeparović je od Grahama Blewitta zatražio ostavku, naglasivši da je Hrvatska surađivala i da će nastaviti surađivati s Haaškim sudom, čuvajući nacionalne interese i sigurnost suverene države, stoji u priopćenju Ministarstva pravosuđa.

O Isusu u jasicama ljudi su voljeli razmišljati i pripovijedati lijepe priče. Evo jedne takve priče:

Zašto je bor zelen?

Oko štalice u Betlehemu u kojoj se rodio Isus raslo je različito drveće. Jednog je dana mali Isus bio vrlo pospan. Božja majka ga je uspavljivala.

Sve je bilo tiho oko štalice. Ptičice su prestale cvrkutati, ovčice su pobjegle, ni anđeli nisu više mahali svojim lakim krilima da ne smetaju sna malom Isusu. Božansko djetetašće usne, a majka ga pokrije svojom koprenom.

Najednom zaigra vjetar svoje kolo i stabla oko štalice zašume. "Ne budite sna mome djetetu", reče majka Marija. "On će vas za to blagoslivljati!" Ali drveće nije hajalo, vrhovi su se i dalje njihali, grane škripale, a lišće šumilo.

Samo je jedno stablo ostalo mirno. Bio je to bor koji je raširio svoje grane povrh štalice da šum ostalog drveća ne dopre u nju i ne probudi malog Isusa.

Zahvalnim srcem pogleda Božja majka bor i reče: "Bog će te nagraditi! Bit ćeš vazda zelen, ljeti i zimi. Miris tvojih grana dat će zdravlje bolesnim grudima, a putnik će se odmarati u tvome hladu."

A. Maurović, Hrvatski božićni običaji: nošenje božićnog drvca (Hrvatsko Prigorie), naklada Hrvatskog kulturnog društva "Napredak", Sarajevo. Zbirka razglednica Nacionalne i sveučilišne biblioteke.

Prodaja šiba prigodom dana sv. Nikole, sajam na Jelačićevom trgu. Fototeka Muzeja grada Zagreba.

O. Antonini, Hrvatski božićni običaji: domaćica prostire stol slamom ispod stolnjaka na badnjak (Bistra - Hrvatsko zagorje), naklada Hrvatskog kulturnog društva "Napredak", Sarajevo. Zbirka razglednica Nacionalne i sveučilišne biblioteke.

Dobri svetac donosi slatkiše

Slavonski brod, - Uz Svetu Barbaru i Svetu Luciju, Sveti Nikola je blagdan koji obilježava početak božićnih običaja. Budući da taj dobri svetac donosi slatkiše, igrčke i zlatnu šibu, najviše mu se raduju djeca. U četvrtom stoljeću, kada je živio, činio je dobra djela i razna čudesa. I danas ih vrlo rado čini. Spreman je prijeći tko zna koliko dalek put da bi dobroj djeci podijelio darove. Treba samo pripremiti čizmice!

Što znaju o Svetom Nikoli i što bi voljeli da im daruje, pitali smo mališane u slavonskobrodskom dječjem vrtiću "Maslačak".

Valentina Ivanić (5 godina) čula je od mame da je Sv. Nikola "neki čiko kome je Bog snage dao da može svoj djeci nositi darove". Za Frana Galića (6 godina) on je također jedan djedica koji nosi darove maloj i velikoj djeci. "On je zapravo postojao davno i onda je pomagao odraslima i djeci". Davor Kladarić (6 godina) zna da Sveti Nikola donosi darove i stavlja ih u čizmu. "On je dobar čovjek, ima veliki šešir, veliki bradu i štap", Marija Kolakowska (6 godina). Kaže da je Sv. Nikola dida koji se odjene "u to odijelo", a postojao je davno i pomagao ljudima i djeci. Za Juraja Galića (5 godina) to je "jedan dobri čiko koji živi u šumi". Ja vjerujem u njega i znam da će mi donijeti dar." Ivan Bančić (5 godina) kaže da je to "jedan čovjek koji živi na nebu i uvijek može vidjeti što djeca rade".

A što bi mali 'maslačci' voljeli da im Sveti Nikola donese?

Valentina bi da joj donese čokoladu i Barbikinu kuću, Juraj bi svemirce vojnika, Marija Barbiku, malo robe i slatkiša. Fran ima više želja: "Volio bih da mi donese jednog Ekšmna, puzlice, kartu svemira i globus. Samo to!", dok bi Davor bio sretan da mu Sv. Nikola u čizmici ostavi neki autić i Paulrendersa. Na pitanje "a što ti je to", kaže: "Pa, Paulrenders!"

(Večernji list)

Pretplatite se na HRVATSKU ISKRU

Božićna pšenica

Evo kako se sijala pšenica nekad, a vjerojatno i u sadašnje vrijeme u Samoboru:

Na Barbarinje se sije pšenica za Božić. To je ona pšenica, što se na Božić postavlja na stol, a služi i za ures. Posije se na tanjirić, u koji se po dnu pospe malo crne zemlje. Tako su, naime, prije činili. Danas posiju i bez zemlje, poškrope vodom i drže na toplom mjestu, da proklija i poraste. Tko hoće da mu bude ures božićni ljeptiš, ovako je sije: Na sredinu tanjurića postavi čašu, a potom naokolo nje posije pšenicu. Kad ova proklije, ukloni se čaša, a na Badnjak kadno je pšenica već lijepo porasla, postavi se čaša natrag na prazno mjesto u sredinu tanjurića i među zelenu pšenicu, koja je posve sakrije; na čašu se tad postavi lijepa rumena jabuka božićnica. Tako se meće na Badnjak na stol. (Dr. Dunja Rihtman-Auguštin "Knjiga o Božiću", str. 30)

U Kastavštini običaj je da za večerom na Viliju Božju svaka obitelj bude sama u svojoj kući. Ali poslije večere odlazilo se u posjete kućama u kojima se održavalo *stočišće*, svojevrsno sjelo. Ondje su se zabavljali uz vino i pečene kestene, pričalo se i pjevalo. Bilo je i šale. Mladići su u vatru bacali cijele kestene, koji bi ondje eksplodirali i zasipali pepelom i žarom sve prisutne oko ognjišta. Pjesme što su ih te noći pjevali zvali su *koledve*, a oni što su ih pjevali *kolejani*. Poslije *koledvanja* i dalje su pili vino, jeli kestenje i *ulenjake*, a netko tko je znao dobro pripovijedati poveo je razgovor o tome što se nekad događalo. Govorili bi i o tome kako na Viliju Božju blago govori ljudskim jezikom i kako se u ponoć otvara nebo....

S. Tomerlin, Pečenje kruha za Božić i Novu godinu, naklada Hrvatskog kulturnog društva »Napredak«, Sarajevo. Zbirka razglednica Sveučilišne i nacionalne biblioteke.

Božić u Belom, na otoku Cresu:...ondje je oko 7 sati na Badnjak u crkvi bio blagoslov nakon čega su se obitelji okupljale kod kuće na večeri. Najprije su jeli *friško zelje*, tj. kupus skuhan na *juhi od brudeta*, s domaćim kruhom. Nakon toga jeli su brudet i bakalar s krumpirom, priređen s dosta juhe. I to su jelo na Badnjak iznimno uzimali s kruhom, a običnim danom na jelovniku bijaše samo *palenta*. Nisu se žurili s jelom: među obrocima su pravili stanke i razgovarali. Četvrto jelo je bilo najjeftinije. To je bilo domaće tijesto - *makaroni*, obareni u slanoj vodi i posuti orasima, šećerom i krušnim mrvicama. Posljednji su na stol stizali *mlinci*, vrsta uštipaka. Sva su jela bila priređena tijekom dana pa su na stol dolazila hladna. Ljudi su, naime, vjerovali da bi im to-

Badnja noć

Mihovil Pavlek-Miškina

U noći
crnoj, tamnoj noći
bez pomoći
dijete je rođeno.
Malo, maleno djetesće
kao janješće u štalici.

U krvi i suzama Mati Ga rodila,
uz bol i osmijeh na slamu položila,
Zatim ga ovijala.
Živina dahom grijala.
Staračka ruka čuvala.
Majčica uz Njeg drijemala
U štalici.

Zabrujila tad je pjesma andeoska,
rasvijetlila se je pučina nebeska.
Na poklon Mu došla Čeljad pastirska,
dare nosili, milo pjevali:
Zdravo, kralju mali,
Rođeni u štali.

Vjekovi prolaze,
kraljevi novi dolaze,
al' i danas se još veseli
pastira rod cijeli
i pjesmice pjeva
djetetu
što rodi Ga djeva
u štali.

Božićni običaji:

U nekad bogatome slavonskom selu Otoku pokraj Vinkovaca na Badnjak predvečer jedan je ukućanin gologlav odlazio po slamu i čim bi je donio u kuću, počeo bi vikati kvo-kvo, kako bi kokoši u novoj godini dobro legle jaja. Djeca bi uzvraćala sa pi-pi, da bi se pilići dobro okupljali oko kvočke. Čovjek koji bi donio slamu pozdravio bi :”Faljen Isus! Čestita vam Badnja večer, Adam i Eva” i jednako bi mu tako odzdravili:”I vi živi i zdravi bili.”. Kad bi se slamu istreslo po podu, ukućani su morali pronaći tri cijela klasa koja su omotali i svezali novom krpom. Slama se stavljala i na siniju te pokrivala bijelim stolnjakom. Tada su žene ispod stola izvlačile po jednu slamku i vjerovale su da će ona čija je slamka najdulja imati najbolju kadulju. (Dr. Dunja Rihtman -Auguštin “Knjiga o Božiću”, str. 58)

pla jela naškodila. Uz to su pili vino, a kad je njega ponestalo, *bevandu*, kako su nazivali *piće od dropina i vode, koja se nakon prvog otoka nalije u bačvu*. Priređivali su i *paprenjake*, no njih su iznosili na stol samo ako je u kuću došao dragi gost. Nakon večere bi razgovarali.Mladi su pjevali božićne pjesme(Bortulin, 1906

Čitajte i širite HRVATSKU ISKRU

S oproštaja od hrvatskog Predsjednika:

AKADEMIK VLATKO PAVLETIĆ NA OPROŠTAJU OD HRVATSKOG PREDSJEDNIKA: **OVO JE TRENUTAK UTONULOSTI U DUBOKU TUGU SVUDA GDJE ŽIVE HRVATI**

Hrvatska - istinska besmrtnost dr. Tuđmana

Tužni zbore,

Tko u ovome trenutku, na ovome mjestu, u cijeloj Hrvatskoj i diljem svijeta gdje žive Hrvati, može bez utonulosti u duboku tugu prihvatiti tvrdu, nemilosrdnu činjenicu smrti čovjeka koji je svojim životom i djelom obilježio završetak stoljeća nezamjenljivim doprinosom oslobođenju hrvatskog naroda i utemeljenju hrvatske države. A došlo je sve to zapravo tako naglo, da je u zrcalu našeg unutarnjeg pogleda još uvijek fiksiran njegov neponovljiv uspravan lik, njegov žustar hod, kojim je odmicao pratiteljima baš kako je i svojim promišljanjima i nezadovoljstvom bivao ispred nerijetko zbunjene okoline vratio se iz Rima dr. Tuđman skriveno umoran, ali vidljivo ponosan na izložbenu rekapitulaciju svega čime je potvrđen hrvatski identitet stariji od minuloga tisućljeća, jer inače ne bi podnio sve jače boli i ne bi ih potiskivao čak i onda kad je mogao izbjeći napor posljednjeg uspona na Medvedgrad da položi vijenac na Oltar domovine. Uvijek na sve spreman i za sve sposoban, dr. Tuđman nije bio spreman na uzmak ni u tom času.

Eto, to je dr. Franjo Tuđman!

Na stečevinama bogate odjelotvorene baštine, kao državnika i političkoga vizionara, dr. Tuđman je izrastao kao ličnost do takvih razmjera, da mu više nitko u predvidivoj bliskoj budućnosti neće biti ravan.To su potvrdile i izjave stranačkih čelnika u povodu njegove smrti,to posvjedočuju riječi mnogih svjetskih državnika, kao i neposredne spontano izgovorene rečenice pred kamerama bezbroja ljudi iz puka za koje je Tuđman mnogo više od predsjednika stranke i države, jer on je, uistinu za njih, kao i za sve nas tvorac vječne Hrvatske.

U razdoblju već sada zvanom TUĐMANOVA ERA bio je izvanredno sposoban političar, pregovarač kojem se bilo teško suprotstaviti i kojega je bilo nemoguće nadlukaviti, ali i oni koji ga u njegovoj politici nisu slijedili, priznaju mu danas status velikana na kojeg je nemoguće ne pozivati se.

Kao tema budućih studija dr. Tuđman će ponovno aktualizirati vječnu, nerazriješenu problematiku uloge velikih ličnosti u povijesti i udio njihovih odluka u sudbini čitavih naroda. Tuđmanov prijatelj i favorit među piscima, Krleža je o tome napisao: "Dok nauka sprema i proširuje iskustvo, umjetnost ga osvjetljuje i kondenzira, a politika treba da ga pretvara u djelo i da ostvarujući daljnji ljudski uspon oplemenjuje čovječju stvarnost." Bez obzira na sve prigovore, koje bi mogli iznositi budući biografi, o nekim odlukama i potezima, ostaje nepodijeljeno priznanje da je Tuđman posjedovao rijetku sposobnost da čeka prije odluke koliko je potrebno, ali i da brzo reagira kad je neophodno i kad bi svako, pa i najmanje zakašnjenje moglo biti kobno.Imao je ono što Krleža drži nezamjenljivim svojstvom političara, a to je: "da se snađe u prostoru i u vremenu i da djeluje sredstvima koja odgovaraju potrebama određenog vremena u određenom prostoru".Dvadeseto nam je stoljeće dovoljno da konkretiziramo ove naizgled samo teorijski zasnovane tvrdnje, nakon čega postaje još razvidnije koliko se dr. Tuđman izdiže iznad svih svojih modernih političkih

prethodnika, kao idejni začetnik, politički organizator te državotvorni i vojni pobjedonosac,tvorac suvremene i suverene, slobodne i nezavisne, demokratske Hrvatske.

Posjedovao je nepokolebljivu volju da djeluje da bi željeno ostvario, pristajući na diplomatske igre da bi u konačnici bio pobjednik, odlučno ulazeći i u sukobe koje nije mogao izbjeći - da bi protivnika iznenadio, zbunio,ošamutio i zastrašio, ostajući na kraju rizičnoga pothvata pobjednikom koji je zapravo narodu vratio samopouzdanje i pobjednički mentalitet, a hrvatskom vojniku staru, dugo prešućivanu slavu jednog od najboljih ratnika u Europi. De Gaulle je doista s pravom ustvrdio da se ništa veliko ne može učiniti bez velikih ljudi, a "oni" su veliki zato što su to htjeli biti".

Zato, na kraju s punim pravom mogu izvesti sadržajni obrat i uskliknuti:Hrvatska, sretna Hrvatska, u tebi se rodio i do najviših visina dovinuo čovjek od kojeg se danas rastajemo.Hrvatska, blagoslovljena Hrvatska,koja svoj Uskrs zahvaljuješ državniku koji nas danas ostavlja.Hrvatska, rastužena Hrvatska u danu kad tako bolno spoznajemo koga smo imali, jer ga više nema fizički među nama.Ali ako je čovječanstvo besmrtnost smrtnog čovjeka, onda je Hrvatska, "vječna Hrvatska" kako ju je nazivao dr. Tuđman na kraju mnogih svojih govora, istinska besmrtnost dr. Tuđmana kao državotvorca, neosporivoga velikana novije hrvatske povijesti.

Velepoštovani predsjedniče, dragi Franjo!

Slava Ti i hvala Ti za sve, i neka Ti je laka hrvatska zemlja.

Vremeplov.....

15. prosinac. 1991., Vinkovačka bolnica pogođena prilikom topničkog napada JNA na grad. Tom prilikom na Vinkovce je palo 300 granata.

16. prosinac, 1991., Njemačka priznaje Hrvatsku i Sloveniju bez obzira na izhod zasjedanja Ministarskog vijeća EZ.-Tro-dnevna žalost u podravskoslatinskoj općini nakon četničkog pokolja nad Hrvatima. Pronađena 42 tijela ubijenih Hrvata, uglavnom staraca.

19. prosinac. 1991., Vatromet oduševljenja u Hrvatskoj zbog priznanja Hrvatske od strane Njemačke.

19. prosinac. 1991., Vatikan priznaje Hrvatsku, priopćio Ured za novinare Svete Solice.

21. prosinac. 1991., Apel dr. Vesne Bosanac u Parizu za za-robljene Vukovarce.

24. prosinac. 1991., Uoči Božića, u Zagreb je nakon gotovo četiri mjeseca sletio prvi zrakoplov. Za sletanje zrakoplova "Southern Air Transport" s donacijama humanitarne pomoći iz SAD, Kanade i Njemačke trebalo je 14 dana i 8 sati iščekivanja.

25. prosinac. 1991., Na Božić jugosoldateska topnički tukla Osijek, Karlovac, Sisak i Šibenik. Knin su po prvi puta, kao odgovor na napade na hrvatske gradove za Badnjak i Božić, gađali hrvatski topnici.

26. prosinac. 1991. Otkriven četnički masakr u zaselku Marinovići iz sela Bruška kod Benkovca. Ubijeno je 10 osoba u dobi od 20 do 70 godina. U Joševici kod Gline četnici ubili 21 Hrvata.

28. prosinca 1991. Četnici još uvijek ne otvaraju branu na Peručkom jezeru, iako posljedice izlijevanja vode prijete Kninu i okolici.

30. prosinac 1991. U Hrvatskoj, prema podacima Ureda za prognanike i izbjeglice hrvatske Vlade, ima 700.000 prognanika i izbjeglih ljudi.

Bishop Says Serb Church Divided Over Milosevic

BELGRADE, Dec 8, 1999 — A Serb bishop on Tuesday criticized the country's Orthodox Patriarch for going to a reception hosted by Yugoslav President Slobodan Milosevic and said the step revealed divisions within the church.

"Your going to Milosevic's feet...has astonished many bishops, the clergy and the majority of the Orthodox Serb people," said Bishop Artemije of Kosovo in a letter to Patriarch Pavle published in the *Danas* daily newspaper. "You are turning your back to your people by going to the celebration of November 29 and are reinforcing the teetering throne of the destroyer of the Serb people by prolonging his death throes for who knows how long," the letter said.

Artemije was referring to a reception hosted by Milosevic on Republic Day which was attended by Patriarch Pavle and several other bishops. The Orthodox Church, traditionally aloof from politics, in June called on Milosevic and his leadership to resign for the sake of the people, shortly after NATO ended 78 days of air strikes against Yugoslavia over its policies in Kosovo.

Penić: UN-ovci van s Prevlake!

Dubrovnik, 1. prosinca, "Politički inzistiramo da se što prije okonča mandat UNMOP-a. Oni na Prevlaci uistinu nisu potrebni jer na tom području vlada mir i svima je jasno da je riječ o hrvatskom teritoriju. No, njima je ovdje dobro, primaju visoke plaće i htjeli bi tu biti još 200 godina. To je samo nepotrebno trošenje novca međunarodne zajednice. Naša im je poruka da ne troše uzalud novac i da vrlo brzo svoj mandat na Prevlaci privеду kraju", rekao je ministar unutarnjih poslova Ivan Penić na kontrolnom punktu hrvatske specijalne policije kod Prevlake. "Sve naše spoznaje, s obzirom da smo Crnoj Gori osigurali jedini izlaz u svijet, govore da s te strane nema pretenzije na hrvatski teritorij. Što se tiče Srbije, to bi se moglo drukčije tumačiti, ali ipak crnogorski MUP kontrolira najveći dio granice na ovom području", izjavio je Penić. Dodao je da hrvatska policija ne može dopustiti ilegalne prelaskе državne granice iako su oni gospodarske naravi. (Vjesnik)

HDZ BiH jučer je ocijenila neprihvatljivim stajališta predsjednika Stranke demokratske akcije (SDA) Alije Izetbegovića, koji se usprotivio pariretnoj zastupljenosti konstitutivnih naroda u tijelima vlasti i odlučivanju konsenzusom. Takva Izetbegovićeva stajališta, iznijeta na nedavnoj sjednici Glavnog odbora SDA, su u konačnici vrlo opasnim za izgradnju i opstojnost demokratske i složene državne zajednice BiH te su suprotna ustavnim rješenjima i u biti idu na promjenu Dejtonskog sporazuma, ističe se u priopćenju HDZ-a BiH. Kako je dodano, HDZ BiH nije spreman podupirati izgradnju takve državne zajednice koja će biti po mjeri samo SDA i bošnjačkog vodstva, a na štetu ostalih jednakopravnih naroda.

Inače, i Nova hrvatska inicijativa (NHI) u ponedjeljak je također odbacila Izetbegovićeva stajališta iznijeta na nedavnoj sjednici Glavnog odbora SDA. U osnovi takva stajališta SDA su prepiska Miloševićeve politike iz bivše Jugoslavije. Svima je poznato kako je pogubne rezultate ta politika postigla. Čelništvu SDA izgleda još nije, stoji u priopćenju Nove Hrvatske Inicijative. (8. prosinca)

Artemije, the most vocal individual critic of Milosevic within the church, said Pavle's presence at the reception revealed a division in the leadership of the Serbian Orthodox Church "at least regarding the regime of Mr. Milosevic. It is obvious that your participation in the 'celebration' is not the stand of the Church. It is your private act, your Holiness, and of those who accompanied you," Artemije said.

The Church had earlier lent its support to opposition rallies organized across Serbia and joined in opposition calls for Milosevic to let others lead the country. A leader of the Serbian opposition Alliance for Change, Vladan Batic, had been among the first to criticize Pavle for shaking hands with Milosevic, an indicted war criminal, and urged him to avoid future receptions organized by the Yugoslav leader. Batic reminded the Patriarch that only a few months earlier the Serbian Bishop's Congress and the Holy Synod of the Serbian Orthodox Church had asked Milosevic to resign from power as "the main generator of evil." (Amac)

!?!

Veselin Pejnović: "The Serbs must apologize and cast their votes for Croatian parties. I expect the Serbs who participated in the destruction in Croatia to say something to the Croatian people, for example: 'we're sorry, certain political and other mistakes were made but we want to live in Croatia and create the conditions for a better life together', said Veselin Pejnović, a Serbian deputy in the Croatian National Parliament.

Dr. Fra. Andrija Nikić, iz Mostara

Malo o božićnim običajima

Prije samih božićnih blagdana neku folklornu vrijednost imaju i dan sv. Tome (21. XII) i dan prije Badnjaka, zvan u znatna dijela Hrvata štokavaca *Tucin-dan* ili *Tučin-dan*. Osim što je na dan sv. Tome ovdje-ondje uobičajeno gatanje djevojaka o suđeniku, oba su dana obilježena uglavnom neposrednim pripravama za božićne blagdanе. Oba su ta datuma napose karakterizirana propisima, da se kolje, što se ima za Božić spremjeno za klanje; ponajčešće svinjčе. Otuda i neke narodne uzrečice o danu sv. Tome (kao "Sveti Toma, goni (ili: ubi) prasca doma); Sveti Toma, meso koma". itd.) otuda i tumačenje Tucina (ili Tučin-dan premda treba zabilježiti da se tako naziva taj dan i ondje, gdje je tradicija, da se toga dana ne smije ništa od blaga tući, klati - dakle, upravo protivno. Inače na dan prije Badnjaka u narodu po Slavoniji i Srijemu označuje kao kokoški badnjak i običaj je toga dana, da se daje peradi da zoblje unutar kruga, načinjena od užeta na dvorištu, s izričito (a prozrimom magičnom tendencijom), da se perad ne udaljuje iz svoga domaćeg kruga i ne snosi drugdje jaja - a tome slično običaj je na selu i u drugim panonskim krajevima (pa i na druge dane oko Božića).

Tih se dana mora na selu gotovo svih hrvatskih krajeva spremiti pečenje - *veselica*, *zaoblica*, *pečenica*, *boža*, *božica*. To biva u većini naših krajeva ili prase ili ovca, no može biti i ovan, janje ili jare, pače i guska ili puran - kako je u kojem kraju uobičajeno, jednako u seljačkom, kao - u građanskom domu; ovčje je pečenje omiljeno dakako osobito u našim ovčarskim krajevima (npr. po dinarskim planinama). - U drugu ruku, ovih se dana spremaju (pored ostalih jela i pića posebna peciva, hljebovi, pa i u tome dan sv. Tome odnosi upravo neko prvenstvo npr. u Bosni, gdje mu je stalni epitet sv. *Toma mlivosija*, *kruvar*, *kruvokriž* i slično, jer se toga dana običava sijati mlivo, mijesiti i šarati pa peći svetačna božićna peciva (ili kolači, kako ih gdjekada i sam narod općenito naziva). Ima ih kod nas vrlo mnogo po oblicima, funkcijama i nazivima - - jedva bi se mogli ovdje prikazati samo oni, koji su dosad poznati. Bar bez jednog takvog peciva jedva se može zamisliti već od davnina naš seoski Božić (ali ima i mnogo građanskih domova, ne samo u zabitijim krajevima, bližih naroda, nego i u najvećim našim gradovima, gdje se još drži tradicija spremanja takva peciva - kolača za Božić - uglavnom onako miješana i opremljena kao na selu). Gdje gdje je u narodu i samo miješanje i pečenje takvih peciva praćeno nekim naročitim propisima (o vrsti brašna, njegovu mljevenju pa sijanju - na dan sv. Tome, načinu miješanja itd.). Propis je ponajčešće, da ta sva peciva budu od dobra, po mogućnosti čista pšeničnog brašna. Redovno su kružna oblika (osim nekih izuzetaka, napr. u jadranskom području, gdje su oblikovane od tijesta različite figure). Gotovo sva, ta božićna peciva imaju na površini neke, ma i sasvim skromne likove - bilo oblikovane od tijesta bilo utisnute u tijesto (pa idu u vrstu tzv. likovnih obrednih peciva).

Ponajviše se tada ukrasno oblikuje glavno pecivo, više nego ostala, ako ih ima po propisu tradicije po više - a tako je često i u siromašnijim krajevima. Ukraš se izvodi pretežno plastično od tijesta modeliranim likovima ptičica, klasova krmka, ovce (kadkada i čobana s ovčarskim psom), pluga i orača, bačve, djeteta u kolijevci pa napose pletenica od tijesta, koje kao da povezuju čitavi kolač (hljeb) unaokolo ili na križ. Tako izveden križ preko čitavoga kolača često se nalazi na ovakvim pecivima; on dijeli pecivo na 4 polja, ispunjena obično nekim od gore spomenutih likova. Da takvo (glavno) pecivo bude svjedočanstvo umijeća seljačkih domaćica, staraju se one da ga i različitim posebnim sredstvima i načinima dotjeraju, napr. zrcima kukolja (ili drugoga čega) za oči životinjskih likova, mazanjem jajetom da bude sjaj-

no, rezuckanjem rubova navedenih likova od tijesta. Ali se vrlo često ta božićna peciva ukrašavaju i sasvim skromno: utiscima u tijesto - posebnom drvenom šaraljicom (Bosna). čašom, findžanom, napršnjakom, češljem, viljuškom, pače krunicom (čislom), zglobom kakve kosti i dr., često tako, da niz takvih utisaka (krugova ili drugčijih likova) daje kakav veći lik preko cijelog peciva: križ, krug idr. Što je najljepše te vrste, to su kolači, otisnuti drvenim kalupima (loparima), izrezbarenima dubokim rezom često majstorskih ornamentalnih kompozicija, jedinstvenih u svojoj vrsti.

ložićni kolač, Srijem. Snimio: M. Gavazzi, 1933.

Takvo božićno pecivo je samo jedno, ili, ako ih ima više, različitih po namjeni, obliku i imenu, jedno je između njih najveće i najvažnije, namijenjeno da bude vidno istaknuto na božićnom stolu. Na njemu je često i božićna svijeća. Naziva ima za ta peciva različitih, napose za glavna: *božićnjak*, *božićnica* (Zumberak, Bosna), *česnica* (BiH), *badnjak*, *badnjača* (Vojvodina, Slavonija), *koleda*, *koladek* (Hrv. Zagorje), *križnica*, *krsnica* (Bosna - po gore spomenutom križu na njoj), *luk* (u južnoj Dalmaciji, gdje ima oblik luka sa svijećom i graničicom masline u njemu), pa osobito značajan naziv *ljetnica*, *litnjak* i slično - kraj drugih manje poznatih, kao i ne manje značajnih naziva (npr. *kićenjak*, *šareni kolač*, *bogatica*, *žitnica*, *čurek*, *božićni samun*, *božićna pogača* i dr. po Bosni i Hercegovini, *bravarica* po Dalmaciji).

Milovan Gavazzi: *Godina dana hrvatskih narodnih običaja*, str. 122 - 126

U Loboru u Hrvatskom zagorju okitili bi kinjč (i pomeli sobu, a zatim bi gospodar kuće otišao po slamu koja je bila priređena u ganjku, tj. izmiješana sa sijenom i svezana u vojniče. Gospodar bi uzeo tu slamu, skinuo kapu, pokucao na vrata i odrecitirao zdravicu:

"*Faljen budi Ježuš Kristuš, na tem mladem letu daj vam Bog sega obilja, daj vam Bog puričov, račićov, ždrebičov, teličov, čoričov, sega obilja, mira i blagoslova Božjega i dušnoga zveličejna najviše.*"

Govorio je to stojeći na vratima. Zatim bi ušao u sobu, bacio slamu na pod i na nju sjeo. Bilo je važno da čvrsto sjedne na slamu i da uz njega sjedne jedno dijete. Dali bi im kruh i vino. Tumačili su da ovi na slami moraju čvrsto sjediti zato da bi živad dobro jela i *k računu išla*. (Knjiga o Božiću, str. 60)

Božić i božićni narodni običaji

Božić je za naš narod od najdavnijih vremena najsvečaniji blagdan radosti, ljubavi i mira.

Božićno veselje za djecu počinje već dan uoči blagdana Sv. Nikole. Uvečer, uoči Svetog Nikole, 5. prosinca, Sv. Nikola donosi darove djeci, a stavlja ih u očišćene čizme i cipele, koje su djeca dobro očistila i stavila u prozor. Ponekad, Sv. Nikola ostavi i šibu za opomenu.

Dan prije Božića, u Hrvatskoj se naziva "Badnjak", a ta riječ je izvedena od staroslavenske riječi, koja znači "bdjeti". Badnjak je, dakle, noć kada se bdije i čeka Božić.

J. Horvat, Hrvatski narodni slavonski božićni običaji, darivanje čestitara na Badnjak, Vinkovci. Naklada »Hrvatska gruda«, Zagreb. Zbirka razglednica Nacionalne i sveučilišne biblioteke.

U ranu zoru - na Badnjak - dječaci, koji idu u školu idu kod rodbine i susjeda i koji prvi dode, taj bude "položaj" (položajnik). Čim položaj uđe u kuću - brzo sjedne u slobodni kut u kuhinji, obično kod štednjaka - odmah počinje glasno govoriti:

*"ždrijebilo se, prasilo se, rojilo se,
macilo se, leglo se, pi, pi, pi..."*

a za sve to vrijeme domaćica ga posipa izmiješanim žitaricama i kukuruzom.

Na Badnjak domaćica peče "Božićnu pogaču", koja se jede do Nove godine ili do blagdana Triju kraljeva.

Prije Badnje večere domaćin ulazi u kuću i unosi božićnu slamu, na kojoj djeca spavaju do odlaska na polnoćku. Božićna slama podsjeća na Isusovo rođenje u "štali", na Isusovo siromaštvo, koje je prihvatio iz ljubavi prema siromašnima, i prema svim ljudima.

"Badnjak" se zove i veliki komad drveta od hrasta, masline ili nekog drugog sličnog drveta, koji se u nas palio nekada na Badnju večer. Domaćin je stavlja "badnjak" na rub otvorenog ognjišta da bi lagano i dugo gorio u badnjoj noći. U današnje vrijeme kada nema ognjišta i kada se ne pali "badnjak" - do svanuća u kućama se ne gasi svjetlo - da sjeća ukućane: danas se rodilo svjetlo svijeta.

U nekim se krajevima po "badnjaku" posipalo žito i izljevilo ulje. U tom našem prastarom božićnom običaju dolazi do izražaja veliko značenje svjetla i topline u noći u kojoj očekujemo

Božje svjetlo i u kojoj doživljavamo toplinu Božje i naše međusobne ljubavi.

Tri svijeće: U mnogim našim krajevima na Badnju večer gore 3 svijeće u čaši punoj pšenice. Te se svijeće svečano pale na početku badnje večere, a nakon toga slijedi molitva. Poslije večere komadićem kruha kruha u vino.

U tom božićnom običaju, također dolaze do izražaja simboli **svijetla i topline**. Trima svijećama predočuje se otajstvo Presvetaoga trojstva. Pšenica je simbol **plodnosti i obilja**, koje ukućani posebno žele, i mole od Boga u božićnim i novogodišnjim danima.

Božićno drveće kiti se nakon badnje večere, na veliko veselje djece. Nekada su domaći kolači i bomboni bili najvažniji nakit božićnog drvceta, a djeca su motala i orahe u raznobojni papir. Na vrh drvca stavljala se jabuka.

Nakon što je božićno drveće okićeno svi oblače svečano ruho, jer treba požuriti na polnoćku.

Kada na tornju crkve izbije ponoć - zazvone sva zvana, orgulje zabruje i svećenik stupi na oltar - crkvom zaori: "Veselje Ti navješćujem ...", a oduševljenje je mnogo veće nego to kazuju riječi pjesme!

Naš je narod oduvijek proživljavao Božić pjevajući o neizrecivoj tajni dolaska Božjega sina među nas ljude i o velikoj tajni ljubavi i mira kojima nas Bog ispunja darivajući nam svoga sina.

J. Horvat, Polazak na polnoćku u Hrv. zagorju. Naklada »Hrvatska gruda«, Zagreb. Zbirka razglednica Nacionalne i sveučilišne biblioteke.

Božićna polnoćka je kod nas uvijek bila posebni događaj i doživljaj, pun neke svete radosti koja se ne može opisati, nego ju treba doživjeti.

Mira Pezer

**Pretplatite se na
HRVATSKA ISKRU**

DR. VLADIMIR P. GOSS, STALNI SURADNIK "DOMA I SVIJETA" I SAVJETNIK INSTITUTA "IVO PILAR" U SURADNJI S HMI-om POKREĆE NOVI PROJEKT: Hrvatski će studenti po prvi put proučavati iseljenički tisak!

Dugogodišnji suradnik "Doma i svijeta" u kojem već dvije godine piše kolumnu iz SAD-a, po struci povjesničar umjetnosti koji se profesionalno bavi novinarstvom, autor četiri romana i nebrojeno mnogo novinskih kartica, široj javnosti poznat i kao strani dopisnik "Večernjeg lista" iz Washingtona, a tek rijetkima kao znanstveni savjetnik pri Institutu "Ivo Pilar" dr. Vladimir P. Goss ovih dana priprema, u suradnji sa Hrvatskom maticom iseljenika jedan potpuno novi projekt u Hrvatskoj: Riječ je, naime, o proučavanju iseljeničkog tiska kojeg će studenti sociologije pri Hrvatskim studijima, gdje je dr. Goss gostujući profesor, imati prigodu po prvi put analizirati na temelju načina predstavljanja Hrvatske u svijetu, praćenja iseljeničkih događanja i načina prezentiranja za iseljenike zanimljivih tema. "Pod okom" 50-ak studenata tako će se naći naš prilog "Dom i svijet", mjesečnik HMI-a "Matica" i glasilo Hrvatske bratske zajednice "Zajedničar". Taj smo projekt iskoristili za razgovor s dr. Gossom, ne samo o iseljeničkom tisku, već i o medijskoj slici Hrvatske u SAD-u.

• Već dugo godina surađujete s hrvatskim medijima, i to iz zemlje u kojoj su mediji iznimno moćni. Kakva je zapravo medijska slika Hrvatske u SAD-u?

-Slika je Hrvatske iznimno loša. Amerikanci zapravo ne znaju gotovo ništa o Hrvatskoj i tu je najveći problem. Naš je najveći problem da mi njih nismo uspjeli educirati o našoj zemlji, mi nemamo kampanje "public education", tzv. promidžbu kojoj bi se Amerikancima jasno dalo do znanja što je Hrvatska i što su Hrvati. Amerikanci znaju da postoji oko 2 milijuna Hrvata u SAD-u, ali njih ne povezuju s domovinom Hrvatskom ili BiH. Naš je osnovni problem bio, osobito tijekom Domovinskog rata, taj što su Srbi imali stotinu godina prednosti ispred nas u promidžbi u svijetu, pa tako i u SAD-u. Oni su se vrlo uspješno infiltrirali u medije i utjecali na političare, što smo mi u početku uspješno suzbijali, no čini se da danas polako zaostajemo. Najopasniji vid iskrivljene slike o Hrvatskoj je taj da su ovdje svi isti i da su svi krivi.

• Koliko u cilju suzbijanja tih laži sudjeluju Hrvati iz SAD-a i jesu li uopće svjesni svog podrijetla?

-Desetljećima su se neki dijelovi američko hrvatske zajednice smatrali "jugosima", pri čemu se izbjegavalo hrvatsko ime. Čak ni naša najveća zajednica - Hrvatska bratska zajednica - nije bila odviše politički svjesna, iako je bila neobično važna u očuvanju hrvatskih zasada, jezika i kulture, ali od čelnitstva g. Luketicha to se promijenilo. Američki Hrvati su se "probudili" stvaranjem hrvatske države i njihov se identitet obnovio, pri čemu je hrvatsko američka zajednica neobično mnogo doprinijela: politički, medijski i humano. Iako je nakon rata ta svijest pomalo splasnula, američki Hrvati se preko Interneta nastoje povezati u stvaranju slike o Hrvatskoj.

• Koliko su Hrvati u SAD-u uopće informirani o Hrvatskoj?

-Zahvaljujući modernoj tehnologiji, dosta dobro, iako bi hrvatske vlasti mogle učiniti više da bi se ta informacija distribuirala brže i jasnije. Mediji kojim bi te informacije mogle ići su prvenstveno elektronički, jer primjerice gotovo svaka informacija danas ide preko Hrvatskog informacijskog centra i gotovo svi dnevni u Hrvatskoj danas imaju i elektroničko izdanje, čitani su preko Interneta. Ali, pomoglo bi i kad bi političari, bez obzira iz koje stranke, i drugi javni djelatnici dolazili u SAD, posjećivali naše zajednice i upoznavali ih sa svojim stavovima, čime bi se

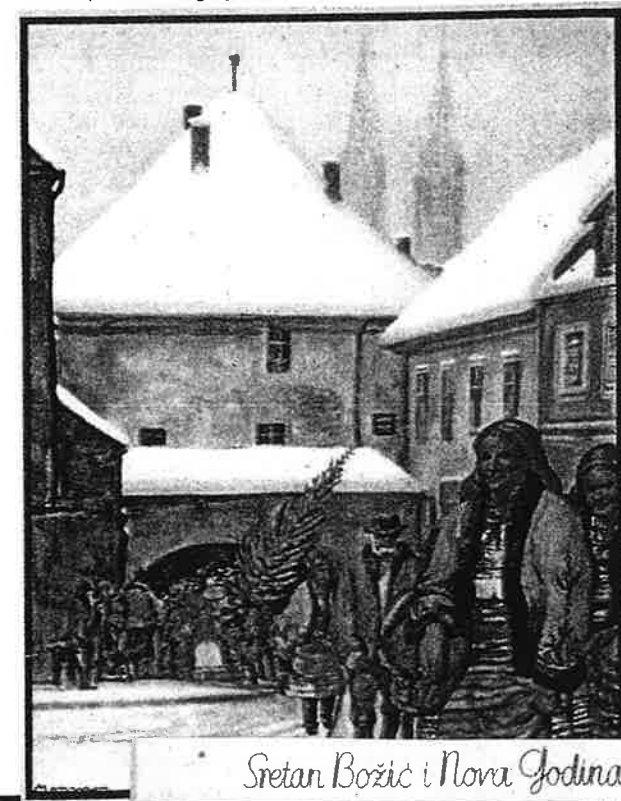
naša zajednica "na široko" informirala, a po potrebi se obraćali i američkoj javnosti. Tu bih uputio kompliment "Domu i svijetu" koji radi izvrstan posao u informiranju Hrvata svakodnevnim informacijama iz domovine i dijaspor. Posebno raduje elektroničko izdanje koje je drugačije i koje ubrzava protok ideja.

• U suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika i Hrvatskim studijima, gdje predajete kao gost profesor, pokrećete projekt istraživanja iseljeničkog tiska. O čemu se radi?

-Riječ je o seminaru "Hrvati u američkoj dijaspori - položaj, institucije i tendencije", gdje se ne bavimo prošlošću, već razdobljem zadnjih 10 godina kako bi budućim mladim liderima ove zemlje prenio iskustva dijaspor kao "živog" dijela hrvatskog naroda u smislu da Hrvati postanu dio globalne zajednice. To je poruka koju šaljem svojim studentima. Zato inzistiram na doživljaju direktnog materijala koji je vezan uz iseljeničtvo. Stoga će studenti, njih oko 50-ak, u Hrvatskoj matici iseljenika biti upoznati sa njenim radom, projektima i publikacijama: "Domom i svijetom", "Maticom" i glasilom HBZ-a "Zajedničarom". Na osnovi toga će zaključiti što su naučili o hrvatskoj dijaspori i što misle da te publikacije pružaju Hrvatima u iseljeničtvu. Studenti će to proučiti i referirati na nastavu.

• Što će konkretno značiti taj projekt za sve nas?

-Osnovno je upoznavanje s materijalom koji naši ljudi ne poznaju, pri čemu bih apelirao da se te tiskovine šalju i na hrvatske adrese kako bi postale poznatije u Hrvatskoj. Konkretno, mislim da će projekt dati uvid u to što mi pokušavamo učiniti da bi učinkovito informirali dijasporu, kakve informacije mi u Hrvatskoj dobivamo iz dijaspor. Sve to pridonijet će procesu boljeg razumijevanja dijaspor, o čemu se u Hrvatskoj zna koliko, primjerice, o ekvatorijalnoj Africi. Iskreno se nadam da će ovaj projekt otvoriti mlade Hrvate za njihove sunarodnjake u inozemstvu i uvjeriti ih u misao da smo svi Hrvati, bez obzira gdje živimo. (Dom i svijet)

Sretan Božić i Nova Godina!

Mojim očima (i srcem)...

U mojoj kući već sviraju božićne pjesme - hrvatske, kanadske, svjetske - i jedna od meni dragih pjesama, koja nije božićna, ali je svakako prigodna za ovo doba - pjesma Vice Vukova "Nek zvone čaše", pjesma novogodišnjeg slavlja. Vice pjeva u svojoj prelijepoj pjesmi:

*Nek zvone čaše, ponoć nam upravo javlja:
Vrijeme je sreće i slavlja, u radosti združen je svijet!
Sve nade naše, ljubav ostvariti može,
Noćas sve želje se množe sa tristošezdeset i pet..
Poljupci, pjesme, ruke i riječi, običi će zemlju, stići će svud!
Noćas će rijeke radosti prijeci nasipe želja svih,
Nek zvone čaše, prošla je godina stara,
Sad se u mislima stvara ljepši i sretniji svijet....*

Ta pjesma me je uvijek prenosila u novogodišnje raspoloženje, no ove godine posebno me dira: novo stoljeće je pred nama, i ovih dana počinjem biti uzbuđena drukčije nego do sada. Javljaju mi se misli koje moram podijeliti s vama, dragi čitatelji: vjerojatno i vi jednako mislite i osjećate kao i ja.

Novo stoljeće! Iza nas ostaje ovo dvadeseto stoljeće - krvavo, bolno, teško, - ponosno! Jedan od hrvatskih filozofa, Finkelkraut, je napisao malu knjižicu, koja je izdana u Francuskoj za vrijeme Domovinskog rata "Kako je teško biti Hrvatom", i ovih dana taj naslov mi stalno titra pred očima, i zvoni u ušima - posebno od onog dana kad sam pročitala onaj upravo užasan članak u "Globe and mail"u ("Is Tuđman's end Croatia's beginning?", Editorial, Dec.6. 1999)

Zaista, kako je nekada bilo teško biti Hrvatom - a koliko posona u tom imenu! Kako je teško bilo biti Hrvatom Stjepanu Radiću početkom ovog stoljeća u beogradskom okružju, ili negdje u ličkim selima pred sam drugi svjetski rat, ili u Bleiburgu 1945! Kako je teško bilo biti Hrvatom u slavonskim, dalmatinksoim ili hercegovačkim selima nakon 1945. i po raznim zatvorima ili marševima smrti, ili Jazovkama, ili na Golom otoku! Ili kako je teško bilo biti Hrvatom u Vukovaru, Škabrnji, Gospiću, Slavonskoj Podravini, Bosni, Hercegovini, Vojvodini...

Teško? To čak nije ni dobra riječ - smrtonosno, bolja je riječ. No, zvati se Hrvatom ne može svatko - to su naši preci, ali i naši mladi branitelji iz Domovinskog rata dokazali - i koliko god pisac onog članka u Globe and Mail-u govori: "If they (Croats) remain, as Mr. Tuđman defined them, a people of intinsic negativity - the defiantly not-Serb-not-Muslim Slavs of Southern Europe - they will remain forever lost in a sociopathic universe where self-worth is indistinguishable from other-hating. They will know themselves only as the enemy of their enemies." - mi Hrvati baš radi onog što smo prošli, baš zbog onog što smo proživjeli - ponosni smo na sve, a posebno na sebe same. Kaže se treba biti skroman, no dajmo jednom, bar danas, malo pozornosti sami sebi na kraju ovog stoljeća. Pogledajmo koliko su naši djedovi i pradjedovi prošli, gdje su nas doveli očevi, i obranili sinovi pred ovih desetak godina!

Trebalo je proživjeti i opstati na hrvatskom tlu, gdje je naša riječ bila zatirana, naše ljepote prešućivane, naša kultura svjesno uništavana - gdje god su Hrvati živjeli: u Bosni Srebrenoj gdje je kultura bila i sada je u podzemlju, u nepokorenoj Hercegovini, u Vojvodini gdje se danonoćno bore s a pritiscima, u Hrvatskoj, koja je istinski slobodna tek desetak godina.

Poznati pjesnik Jure Kaštelan u svojoj prelijepoj pjesmi kaže:

*"Lijepa si zemljo moja.
Lijepa kao vodarica
s krčagom na glavi..."*

- Kako si lijepa zemljo moja - govorim i ja - s punim srcem, ponosno! Sada na kraju ovog stoljeća, ne mogu a da se ne osvrnem pogledom po Lijepoj našoj, po najplavijem moru na svijetu, po najmirisnijoj crnogorici na predivnim otocima; prošetah mislima po Dubrovniku, Splitu, Zadru, Rijeci, Kninu, Puli, Karlovcu, zastadoh negdje na Velebitu i pričekah sunce na izlasku - i zastadoh u svakom selu do Zagreba. Tu mi je srce stalo, smirilo se, uživalo pod borovima na Jelačićevom placu, šetalo po Gornjem Gradu, među starinama koje su naši preci gradili za nas, voljeli i ponosili se, i onda krenuh dalje po Zagorju, Međimurju, po Podravini, Slavoniji, poljubih naš voljeni Vukovar - i gledam tu našu prelijepu zemlju i ne mogu a da se ne sjetim najljepše pjesme koju je itko ikada spjevao za svoju domovinu:

*Lijepa naša domovino,
Oj junačka zemljo mila,
Stare slave djedovino,
Da bi vazda sretna bila.*

*Mila, kano si nam slavna,
Mila si nam ti jedina,
Mila, kuda si nam ravna,
Mila, kuda si planina.*

*Teci Savo, Dravo teci,
Nit ti Dunav silu gibu,
Sinje more svijetu reci
Da svoj narod Hrvat ljubi!*

*Dok mu njive sunce grije,
Dok mu hrastje bura vije,
Dok mu mrtve grobak krije,
Dok mu živo srce bije!*

Eto, na kraju ovog stoljeća; stoljeća krvavog i teškog za svakog Hrvata; ponosnog stoljeća kojeg završavamo u svojoj zemlji; mi Hrvati svoji na svome, među svojima i sa svojima - mislim da mimo možemo pogledati piscu onog ružnog članka o Hrvatima u oči i reći mu kako bi on sve dao da može osjećati ono što mi osjećamo za svoju zemlju, za svoje ljude - za prelijepu Lijepu našu, koju čeka velika budućnost. Na kraju ovog stoljeća, u posljednjim danima tog stoljeća u kojem smo konačno dobili svoju Domovinu, gubimo i sina, koji je znao ostvariti naš stoljetni san - našu slobodnu, neovisnu Republiku Hrvatsku. Predsjedniče naš, pozdravljamo Te na kraju Tvog života, i zahvaljujemo Ti na svernu što si učinio za našu domovinu. Koliko god da nam danas srce plače za velikim sinom Hrvatske, prvim Predsjednikom Republike Hrvatske, čovjekom koji je vodio Hrvatsku u slobodu u drugom dijelu dvadesetog stoljeća - danas se vjerojatno Predsjednik Dr. Franjo Tuđman smiješi nad onim što ostavlja svima nama u naslijeđe - domovinu Hrvata u kojoj su Hrvati gazde svoje sudbine.

Lijepa naša, sretno Ti bilo novo stoljeće!

Valentina

**Pretplatite se na HRVATSKU
ISKRU - Vaše zadovoljstvo**

Moje jasllice

*Na Badnjak se u mislima uvijek vraćam u moj Zagreb,
Žureći pod maglom prigušenim svjetiljkama
Ilice, Frankopanske i Klaićeve -
Meni najdražih ulica,
Da u jedinoj naloženoj sobi roditeljskog stana
Pokupim popadale zlatne orahe
I srebreno-bijele salon-bombone,
Koji su mi dolje po ne znam koji puta
Srušili pastira i janje pred jaslicama*

Jasllice drage!

*Čini se da čitave godine putujemo prema vama,
a blistava nam repatica pokazuje put.
Jasllice - središnji i vječni simbol Božića,
Izvor novog života, nade, veselja i ljubavi.*

*Dok su borovi iz godine u godinu
mijenjali oblik, veličinu i cijenu,
Sve od par žicom povezanih grančica,
Pokrivenih s malo požutjele vate i trošnih lameta,
Do gizdavog stabla od poda do stropa
S nizovima šarenih kuglica,
Male su jasllice uvijek imale
Povlašteno mjesto pod svim našim borovima
I s ove i s druge strane oceana;
Drvena štalica pokrivena osušenom mahovinom,
Sveta obitelj s Novorođenim na slamici;
Okolo pastiri s ovcama na ramenu,
Pa magariac i vol,
A na ulazu klečeći Gašpar, Melhior i Baltazar -
Oličenja mudrosti, bogatstva i moći,
Ponizno prignute glave pred Spasiteljem svijeta ...
A nad svima s najšire grane bliješti repatica
i znakovito nas izvodi kroz ruševine,
Dim i pušćanu paljbu, i užasnu zimu,
Od Jadrana do Pacifika,
U novo tisućljeće i proljeće ...*

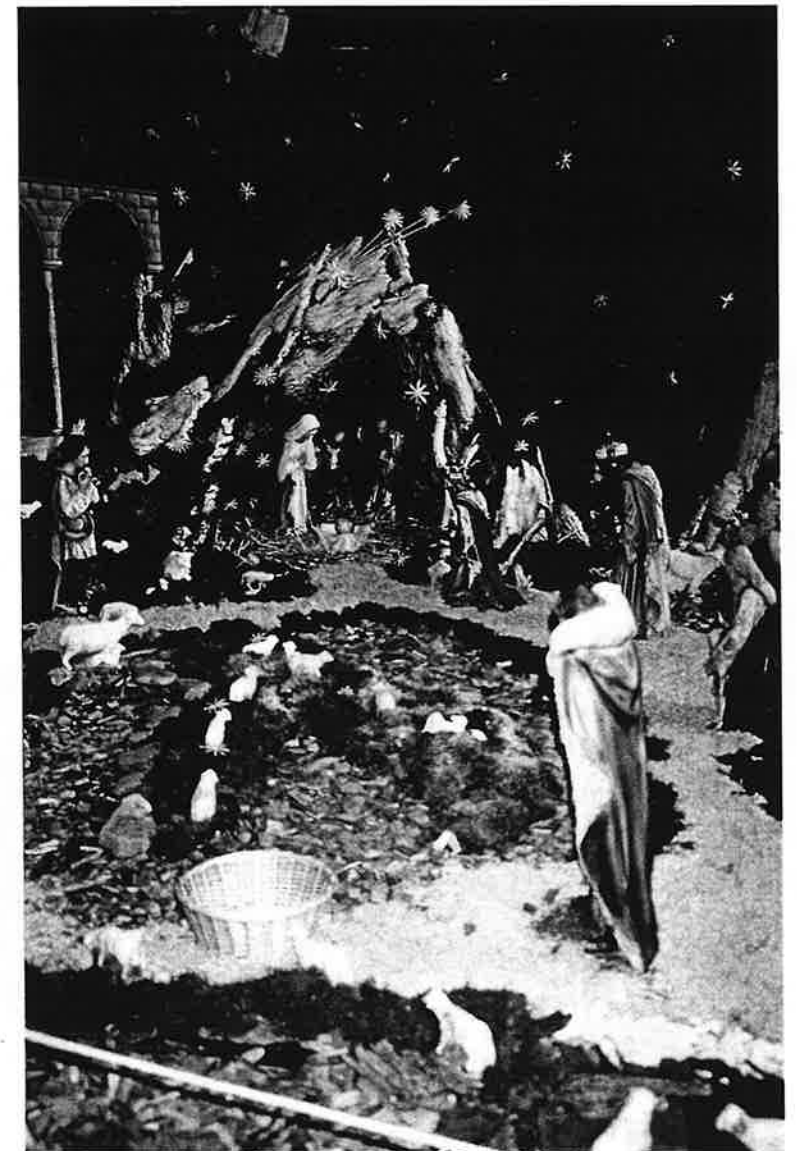
*Zjenice sjaje dok sjedimo zagrljeni
Okolo sada najvišeg bora,
A srca pjevaju: Narodi nam se Kralj nebeski...!*

Neka mi nitko ne dime moje jasllice.

Dr. Mladen Seidl

Sretan vam Božić, prijatelji!

Scena Betelehema u missisaškoj župi,
rad časne sestre Samuele

Božić

Posipal bi snegom
vse pute
i spunil z veseljem
vse kute,
da srneh i popevka zvoni,
da brigah i tugah
ni,
da suza već oko ne muti,
da vsaki si v srcu
očuti:
Božić je došel nam vesel,
vsakomu sreče donesel
v sela i grade i gaj,
meni takaj!

Dragutin Dornjanić